

**Olukord
Euroopa Liidus
2026**

**Lubadustest
tegudeni:**
teine tegevusaasta

**Von der Leyeni komisjon
2024–2029**

Olukord Euroopa Liidus 2026

Euroopa Komisjon
Teabevahetuse peadirektoraat
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Euroopa Komisjon ei vastuta taaskasutamisest tulenevate võimalike tagajärgede eest.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2026

© Euroopa Liit, 2026

Komisjoni dokumentide taaskasutamise põhimõtted on sätestatud komisjoni 12. detsembri 2011. aasta otsuses 2011/833/EL komisjoni dokumentide taaskasutamise kohta (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Kui ei ole märgitud teisiti, on käesoleva dokumendi taaskasutamine lubatud litsentsi Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) alusel (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui on viidatud allikale ja märgitud kõik muudatused.

Selliste elementide kasutamiseks või paljundamiseks, mis ei kuulu Euroopa Liidule, võib olla vaja taotleda luba otse õiguste omajalt.

AUTORIÕIGUS

Kõik fotod: © Euroopa Liit, kui ei ole märgitud teisiti.

Print	ISBN 978-92-68-41062-2	doi:10.2775/1300027	NA-01-26-027-ET-C
PDF	ISBN 978-92-68-41061-5	doi:10.2775/8811538	NA-01-26-027-ET-N

Sisukord

Sissejuhatus: Euroopa sõltumatuse tagamine **04**

Konkurentsivõimeline ja jõukas liit **06**

Tugevam ühtne turg, mis toob kasu inimestele ja ettevõtetele	07
Innovaatiline liit, mis näitab teed tuleviku tööstusharudele	12
Energiasõltumatuse tagamine	22
Inimeste mõjuvõimu suurendamine ja sotsiaalse mudeli tugevdamine	29

Tugev Euroopa muutuvast maailmast **32**

Mitmekesisuses peitub jõud: Euroopa kaubandus- ja majandusjulgeoleku tegevuskava	33
Tugev ja vaba Ukraina	40
Liidu väljakujundamine	45
Stabiilsuse loomine laiemas naabruskonnas ja rahu toetamine Lähis-Idas	47
Partnerlused Euroopa huvide ja väärtuste teenistuses	50

Kaitskem peamist **55**

Meie väärtuste kaitsmine	56
Kaitsekoostöö liidu loomine	59
Turvaline liit	69
Liit igaühe jaoks: taskukohane ja kaasav	76
Kaasavam liit	81

Sissejuhatus: Euroopa sõltumatuse tagamine

„Käes on hetk, et Euroopa saaks iseseisvaks.“ See oli üleskutse, millega Euroopa Komisjoni president Ursula von der Leyen avas oma 2025. aasta kõne olukorrast Euroopa Liidus. Sellega väljendas ta lihtsat tõsiasja: killustatumas maailmas peab Euroopa võtma suurema vastutuse oma tuleviku eest. Euroopa Komisjon on selle eesmärgi täitmiseks teinud tööd kogu viimase aasta jooksul.

Oleme seejuures järginud uut Euroopa mudelit. Kogu liidus tunnistatakse üha enam, et meie ees seisvaid probleeme alates julgeolekuohtudest kuni majanduskonkurentsi ja tehnoloogiliste muutusteni ei saa lahendada üksi. Oleme näidanud, et kui meid pannakse proovile, reageerib Euroopa ühtselt.

Euroopa sõltumatus algab tugevast ja konkurentsivõimelisest majandusest. Sel aastal on komisjon kiirendanud jõupingutusi, et muuta Euroopa paremaks investeerimis-, innovatsiooni- ja kasvukohaks. Oleme ettevõtjaid kuulda võtnud ja **lihtsustanud õigusnorme**, et ettevõtjatel oleks kogu Euroopas hõlpsam tegutseda. Uus äriühinguvorm **EU Inc.** aitab ettevõtjatel alustada ja laiendada oma tegevust ning kasutada ära 450 miljoni tarbijaga ühtse turu eeliseid.

Oleme võtnud meetmeid **energiakulude vähendamiseks**, kiirendades samal ajal **üleminekut puhtale, taskukohasele ja liidus toodetud energiale**. Et tagada Euroopa ettevõtjatele juurdepääs rahastusele, mida nad vajavad maailmas liidripositsiooni saavutamiseks, viime lõpule **hoiuste ja investeringute liidu** loomise. Hoolitseme selle eest, et Euroopa saab olla eestvedajaks sellistele tuleviku tööstusharudele nagu tehisintellekt, elektrisõidukid, puhas ja biotehnoloogia. Investeerime **oskustesse**, aitame tagada taskukohaste **eluasemete** saadavuse ja **tugevdame Euroopa ainulaadset**

sotsiaalset mudelit. Lisaks oleme laiendanud rahaliitu – jaanuaris sai Bulgaariast euroala 21. liige.

Kuigi maailm on muutumas üha võistlevamaks, näitab Euroopa, et võimalik on valida teistsugune tee. Oleme teinud palju ära **kaubanduse mitmekesistamiseks ja sõltuvuse vähendamiseks**, luues vastastikku kasulikke partnerlusi. Oleme rääkinud läbi **uued kaubanduslepingud** riikidega **India ja Vaikse ookeani piirkonnas ja Ladina-Ameerikas**. Oleme töötanud selle nimel, et tagada tugev, stabiilne ja prognoositav Atlandi-ülene kaubavahetus ja investeerimine. Muutlikul ajal pöörduvad maailma suurimad majandusriigid Euroopa kui usaldusväärse, prognoositava ja kindla partneri poole.

Samuti tõhustab Euroopa oma julgeolekut ja võtab selle eest vastutuse. Eelmisel aastal esitas Euroopa Komisjon **kava „ReArm Europe“ / „Kaitsevalmidus 2030“**, et tugevdada kaitsevõimet ja kõrvaldada kriitilised lüngad. **Euroopa on oma ambitsioone ellu viimas.** Toetame kaitsevaldkonna ühishankeid **SAFE**-rahastamisvahendi kaudu, parandades **sõjalist liikuvust** kogu Euroopas, lihtsustades reegleid investeringute kiirendamiseks ja töötades välja juhtalgatusi, nagu **idatiiva seire** ja **Euroopa droonikaitse**. **Euroopa loob suutlikkuse, mida ta vajab oma sõltumatuse tagamiseks ja oma kodanike kaitsmiseks üha ohtlikumas maailmas.**

Meie julgeolek saab alguse Ukrainast. Euroopa on taas kord näidanud, et toetab Ukrainat nii kaua kui vaja Venemaaga agressioonisõjas võitlemiseks. **Lisaks rohkem kui 220 miljardile eurole, mis on juba eraldatud**, on EL kokku leppinud, et **2026. ja 2027. aastal toetatakse Ukraina eelarvet ja sõjalisi vajadusi veel 90 miljardi euroga**. Kuna Ukraina kaitse on ka Euroopa kaitse, laiendame koostööd oma kaitsetööstuste vahel. Avaldame Venemaale pidevalt suuremat survet ja oleme selleks vastu võtnud **21 sanktsioonipaketti**. Samuti paneme aluse Ukraina tulevikule Euroopa südames ja avasime selleks **esimesed läbirääkimiste teemaplokid**.

Kiiresti muutuvas maailmas kaitseb EL seda, mis on kõige olulisem. **Euroopa demokraatia kaitsekilbi** abil säilitame demokraatia alused ja kaitseme neid välissekkumise eest. Järgmise pikaajalise eelarve ettepanekutega tugevdame õigusriigi kaitset. Hoolitseme selle eest, et Euroopa oleks digitaalne, konkurentsivõimeline ja õiglane. **Kaitseme eurooplasi**, eelkõige lapsi ja noori, uute internetiohtude eest, kuid anname neile samal ajal võimaluse saada digimaailmast kasu. Lisaks lahendame edaspidigi probleeme, millega inimesed oma igapäevaelus kokku puutuvad, näiteks kõrged energiakulud ja eluaseme taskukohasus.

Viimase 12 kuu jooksul on Euroopat taas tabanud tõsised ülemaailmsed raskused. Olgugi, et olud on ebakindlad, **tunnistab rohkem eurooplasi kui kunagi varem, et oleme üheskoos tugevamad**, ning peaaegu üheksa kümnest leiab, et Euroopa riigid peaksid praeguste üleilmsete probleemide lahendamiseks tegutsema ühtsemalt. Kõigi nende arvates on turvalisuse, jõukuse ja vabaduse hoidmiseks vaja sõltumatumat Euroopat. See ongi Euroopa valik. **Nüüd viime selle ellu.**

01 Konkurentsivõimeline ja jõukas liit

Konkurentsivõimeline majandus on Euroopa heaolu alus. See tagab jõukuse ja kvaliteetsed töökohad ning selle abil rahastatakse avalikke teenuseid ja toetatakse Euroopa sotsiaalset mudelit. Maailmas, mida kujundab strateegiline rivaalitsemine ja kus sõltuvust kasutatakse relvana, tagab see sõltumatuse. Nagu ütles Mario Draghi, on konkurentsivõimeline majandus eeltingimus, mis annab meile võimaluse otsustada ise oma saatuse üle.

Euroopa stardipositsioon on tugev. **Oleme maailmas juhtpositsioonil paljudes eelolevaid aastakümneid kujundama hakkavates sektorites** alates kõrgtehnoloogilisest tootmisest kuni puhta tehnoloogiani. Euroopas on maailmatasemel ülikoolid ja teadusasutused ning meil on võrreldes teiste suurte majandustega kõige laiaulatuslikum kaubanduspartnerluste võrgustik. Eelkõige

on Euroopa suurim tugevus inimesed – nende oskused, loovus ja innovatsioonisuutlikkus.

Meil on siiski endiselt märkimisväärsed probleeme. Killustatud turud, struktuurselt suured energiakulud, oskuste nappus ja tarbetu regulatiivne keerukus takistavad ikka veel ettevõtjaid ning piiravad Euroopa majanduskasvu. Selle komisjoni koosseisu peamine ülesanne on nende tõkete eemaldamine. Eelmisel aastal koostasime tegevuskava Euroopa majanduse tugevdamiseks. **Sel aastal oleme keskendunud tulemuste saavutamisele:** ühtse turu väljakujundamisele, strateegiliste tööstusharude tugevdamisele ning energiakulude vähendamisele liidus toodetud puhta energia abil. Ühtlasi oleme püüdnud tagada, et konkurentsivõime käiks käsikäes Euroopa sotsiaalse mudeliga.

Tugevam ühtne turg, mis toob kasu inimestele ja ettevõtetele

Ühtne turg ja selle 450 miljonit tarbijat **on Euroopa innovatsiooni, majanduskasvu ja konkurentsivõime liikumapanev jõud**. See on nii ELi ettevõtete koduturg kui ka stardiplatvorm, mis aitab neil saada üleilmseteks liidriteks. Sellest hoolimata ei kasuta me kogu selle potentsiaali ikka veel täielikult ära. Nagu Rahvusvaheline Valuutafond on rõhutanud, on ühtse turu sisetõkked samaväärsed kaupade 45% ja teenuste 110% tollimaksuga. Nende allesjäänud tõkete kõrvaldamine ja seeläbi ühtse turu väljakujundamine on Euroopa sõltumatuse jaoks väga oluline ja Euroopa Komisjoni praeguse koosseisu keskne prioriteet.

Komisjon teeb ühtsel turul tegutsemise lihtsamaks, vähendades tarbetut bürokraatiat. Oleme juba esitanud **12 koondpaketti** eri sektorites, sealhulgas autotööstus ja keemiatööstus. Kolm koondpaketti on juba ELi reeglistiku osa ning veel kolmes on parlament ja nõukogu juba osaliselt kokku leppinud. Komisjon teeb kaasseadusandjatega koostööd, et lihtsustamist jätkata. Kokku aitavad need 12 koondpaketti ja 2025. aasta lihtsustamismeetmed Euroopa ettevõtjatel hoida halduskuludelt netos kokku vähemalt 17 miljardit eurot. Komisjon soovib selle ametiaja lõpuks **vähendada halduskoormust kõigi ettevõtjate jaoks vähemalt 25% ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks vähemalt 35%**. See jätab ettevõtjatele rohkem vahendeid innovatsiooniks, laienemiseks ja kvaliteetsete töökohtade loomiseks.

© Adobe Stock

450 miljoni tarbijaga on EL maailmas suuruselt teine majandus.

Stabiilne, prognoositav ja usaldusväärne partner, kes on avatud ettevõtlusele.

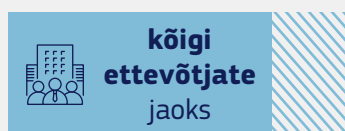

12 lihtsustamispaketti erinevate sektorite jaoks

 ENERGIATOOTEID KÄSITLEVAD ÕIGUSAKTID	 MAKSUSTAMINE	 TOIDU- JA SÖÖDAOHUTUS
 AUTOTÖÖSTUS	 KESKKONNAALASED ÕIGUSAKTID	 DIGIVALDKOND
 KEMIKAALID	 KAITSEVALMIDUS	 VÄIKESED KESKMISE TURUKAPITALISAT- SIOONIGA ETTEVÕTJAD, DIGIÜLEMINEK JA ÜHTSED KIRJELDUSED
 ÜHINE PÕLLUMAJANDUS- POLIITIKA	 INVESTEERINGUTE LIHTSUSTAMINE	 KESTLIKKUS

Lihtsamad reeglid, tugevamad ettevõtted

Eesmärk on **vähendada halduskoormust** ametiaja lõpuks vähemalt:

-25%

-35%

Halduskulude netosääst: 12 koondpaketti ja 2025. aasta lihtsustamismeetmed

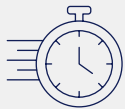
17 mld eurot
kokkuhoidu

37,5 mld eurot
eesmärk komisjoni ametiaja lõpuks

Lihtsustamine on põhimõte, mida järgime ka kogu tulevase töö puhul. Iga uus ELi algatus peab olema oma **olemuselt lihtsam**, et vähendada nii ettevõtjate kui ka kodanike halduskoormust. Täiustatud norme ei ole mitte üksnes lihtsam rakendada, vaid need on hädavajalikud ka ühtse turu muutmiseks dünaamilisemaks, integreeritumaks ja konkurentsivõimelisemaks.

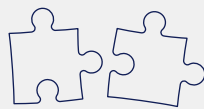
Õiguslik killustatus kahjustab esmajärjekorras Euroopa ettevõtjaid ja uuenduslikke ettevõtteid. Üheainsa turuga tegelemise asemel seisavad nad silmitsi 27 õigussüsteemi ja rohkem kui 60 äriühinguvormiga. Peame andma ELi ettevõtjatele võimaluse saada kasu tõeliselt ühtsest turust, kus on 450 miljonit tarbijat. Seepärast on komisjon teinud ettepaneku luua **Euroopa äriühingu õigusraamistik „EU Inc.“, mis sisaldab kehtivat ühtset ja ühtlustatud normistikku**. See tähendab, et ettevõtjatel on võimalik **vähem kui 100 euro eest luua veebis 48 tunni jooksul kõikjalt Euroopast „EU Inc.“-äriühing**. Samal ajal säilitatakse kehtivad tööstandardid ja töötajate kaitse.

EU Inc. – uus ühtlustatud äriühinguõiguse raamistik

KIIRE JA ODAV

Registreerimine
48 tunni jooksul.
Maksimaalne kulu
100 eurot.

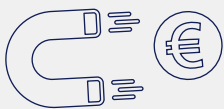
LIHTNE

Täielikult digitaalne. Teave
tuleb esitada **vaid üks kord**.
ELi äriühinguandmete
keskregister.

VÄIKE RISK

Lihtsustatud ja digitaalne
pankrotimenetlus idufirmade
jaoks.

ATRAKTIIVNE INVESTORITELE

Aktsiate lihtne võõrandamine
ja juurdepääs
väärtpaberibörsile.

ATRAKTIIVNE TÖÖTAJATELE

Lihtsam juurdepääs töötajate
aktsiaoptsioonidele.

TUGEVAD KAITSEMEETMED

Töötajaid kaitsvad reeglid
jäävad sama rangeks kui
varem.

Peame rinda pistma ka finantsturgude killustatusega. Praegu kasutatakse Euroopas endiselt 27 erinevat finantssüsteemi, millel igaühel on oma eeskirjad, järelevalveasutused ja turutavad. Selline killustatus ei lase kapitalil liikuda tõhusalt sinna, kus seda vajatakse. Samal ajal investeerivad Euroopa kodumajapidamised igal aastal välismaale 300 miljardit eurot ja hoiavad madala tootlusega pangahoiustes üle 10 triljoni euro.

Euroopas pole vajaka mitte kapitalist, vaid tõhusast süsteemist, mis suunab kapitali tootlikesse investeringutesse.

Seepärast esitas Euroopa Komisjon eelmisel aastal ambitsioonikad ettepanekud **hoiuste ja investeringute liidu** loomiseks. Nende hulgas on meetmed, millega edendada finantsturgude integratsiooni, lihtsustada ja ühtlustada järelevalvet ning parandada kõigi kodanike juurdepääsu säästu- ja investeerimiskontodele ning täiendavatele pensionisüsteemidele.

Tugevam hoiuste ja investeringute liit annab Euroopa kodumajapidamistele suuremad ja turvalisemad võimalused investeerida kapitaliturgudele ning ettevõtjatele lihtsama juurdepääsu kapitalile, mida nad vajavad innovatsiooniks, kasvuks ja kvaliteetsete töökohtade loomiseks Euroopas. Samal ajal töötame selle nimel, et parandada kogu Euroopas finantskirjaoskust.

Möödunud aasta jooksul on komisjon järjepidevalt püüdnud kõrvaldada tõkkeid, mis endiselt ühtset turgu killustavad. Oleme juba esitanud enamiku **konkurentsivõime kompassiga** ette nähtud algatustest ja nüüd keskendume nende elluviimisele. Seepärast leppisime aprillis Euroopa Parlamendi ja nõukoguga kokku **tegevuskavas „Üks Euroopa, üks turg“**. See on poliitiline kohustus teha 2027. aasta lõpuks edusamme peamiste reformide elluviimisel ja see edeneb meil jõudsalt.

Ühtne turg jääb Euroopa väärtuslikemaks varaks. Kasutame aga vaid osa selle potentsiaalst. Killustatust vähendades suurendame kõige kiiremini konkurentsivõimet ja saavutame Euroopa tõelise sõltumatuse.

Üks Euroopa, üks turg

Ühtekuuluvuspoliitika on Euroopa piirkondade majanduslike ja sotsiaalsete erinevuste vähendamiseks hädavajalik. Eelmisel aastal tehti selle vahehindamine, mis võimaldas liikmesriikidel suunata rahalisi vahendeid ümber vastavalt uutele strateegilistele prioriteetidele. Vaid ühe aasta jooksul jaotati ühtekuuluvusfondidest ümber 34,6 miljardit eurot sellistele valdkondadele nagu konkurentsivõime tugevdamine, Euroopa julgeoleku suurendamine ja energiasüsteemi ümberkujundamise kiirendamine.

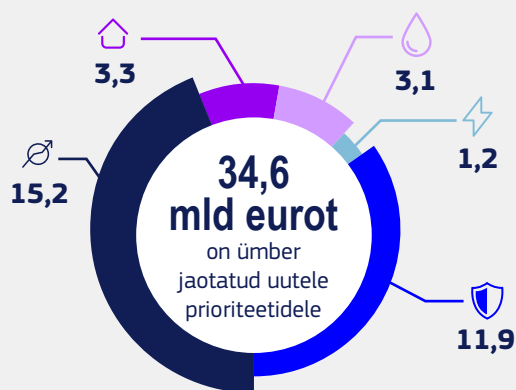
Meie ettepanekud järgmise pikaajalise eelarve kohta tuginevad sellele mudelile, mille keskmes on ajakohastatud ühtekuuluvuspoliitika.

Riiklike ja piirkondlike investeerimis- ja reformipartnerluste kaudu ühendatakse Euroopa ühised prioriteedid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tugevama rolliga. Nii tunnistame, et igal piirkonnal on ainulaadsed olud ja omavalitsused teavad neid ise kõige paremini.

Ajakohastatud ühtekuuluvuspoliitika

VAHEHINDAMINE

Miljardites eurodes

Kogusummad võivad ümardamise tõttu üksikute arvnäitajate summadest veidi erineda.

Konkurentsivõime: VKEde ning elutähtsa tehnoloogia ja tööstuse toetamine suurema territoriaalse arengu nimel

Investeeringud kaitse ja kaheksa kasutusega kaupade valdkonda: hõlmab taristu töökindlust, tsiviilvalmisolekut ja sõjalist liikuvust ning küberturvalisuse meetmeid

Taskukohased ja kestlikud eluasemed: kodukohta jäämise õiguse tagamine

Veeinvesteeringud: ressursside kestlik majandamine ja pikaajaline vastupanuvõime

Energiajulgeolek: keskendutakse võrkudevahelistele ühendustele ja tööstuse süsinikuheite vähendamisele

Innovaatiline liit, mis näitab teed tuleviku tööstusharudele

Euroopa ei seisa silmitsi mitte ainult uue geopoliitilise reaalsusega, vaid teeb läbi ka põhjalikku tehnoloogilist ja tööstuslikku muutust. Alates tehisintellektist ja kvanttehnoloogiast kuni puhta tehnoloogia ja biotehnoloogiiani on käimas üleilmne võidujooks, et kujundada välja tööstusharud, mis tagavad tulevikus jõukuse ja võimu. See tehnoloogia juba kujundab ümber traditsioonilisi sektoreid ja muudab igapäevaelu. **Et Euroopa suudaks tegutseda sõltumatult ja jääks konkurentsivõimeliseks, tuleb tagada, et neid tehnoloogiaid mitte ainult ei kasutata Euroopas, vaid et need ka projekteeritakse ning neid arendatakse ja toodetakse siin.**

Euroopas on maailma juhtivad tööstus- ja tehnoloogiaettevõtted, tehakse tiptasemel teadusuuringuid, tegutseb üha rohkem idufirmasid ja töötavad kõrge kvalifikatsiooniga inimesed. Euroopa peab nüüd neid eeliseid paremini ära kasutama, et aidata ettevõtetel tegevust alustada, laieneda ja saada üleilmseteks liidriteks.

Iga programmi „Euroopa horisont“ investeeritud euro toob 2045. aastaks ELi majandusele kasu kuni 11 eurot.

Investeeringute ligimeelitamiseks peame me tugevdama nõudlust Euroopa tehnoloogia ja puhaste toodete järele. Selleks peab EL kasutama oma majanduslikku kaalu strateegilisemalt. 2026. aasta märtsis esitatud **tööstuse kiirendamise õigusakti** abil soovitakse seda teha. Sellega lihtsustatakse menetlusi, kiirendatakse lubade andmist ja luuakse Euroopa tööstusele juhtivad turud, võttes strateegiliste sektorite riigihangetes kasutusele **Euroopas valmistamise** ja vähese süsinikuheite kriteeriumid. Tööstuse kiirendamise õigusakti eesmärk on **suurendada 2035. aastaks tootmissektori osakaalu ELi SKPs 20%-ni (2024. aastal oli see 14,3%)**. Suurem nõudlus puhaste ja uuenduslike Euroopa toodete järele annab ettevõtjatele kindlustunde, mida nad vajavad Euroopas investeerimiseks ja laienemiseks.

Riigihanked on üks võimsamaid ELi käsutuses olevaid vahendeid ja nende osakaal ELi SKPs on ligikaudu 15%. Liigagi sageli aga jääb meil see vahend ELi strateegiliste eesmärkide täitmisel kasutamata. 2026. aasta septembris esitatud **riigihangete õigusaktiga** muudetakse hanked lihtsamaks ja suurendatakse nendega seotud vastutust. Samal ajal saavad avaliku sektori asutused kasutada seda õigusakti varasemast strateegilisemalt, et toetada Euroopa tarnijaid elutähtsates sektorites.

Tööstuse kiirendamise õigusakt

© Adobe Stock

Saavutada

20%-line

tööstuse
osakaal
ELi SKPs

- » Tugevdada ELi juhtpositsiooni tööstuses
- » Kiirendada investeeringuid tööstuse süsinikuheite vähendamisse
- » Kasutada riigihankeid, et suurendada nõudlust ELi puhta tehnoloogia toodete järele
- » Tagada, et välisinvesteeringud elutähtsatesse sektoritesse loovad ELi majandusele lisaväärtust

Pingutame selle nimel, et **Euroopa ideedest saaksid sagedamini Euroopa edulood**. Euroopas on teadusuuringud ja innovatsioon maailmatasemel, kuid selle pinnalt sünnib edukaid tooteid ja ettevõtteid liiga vähe. Seda lünka aitab täita **Euroopa innovatsioonimäärus**, mis samuti esitati septembris. See võimaldab avaliku sektori asutustel toetada Euroopa innovatsiooni ja kasutada paremini intellektuaalomandi õigusi.

Samal ajal kohandab EL oma õigusraamistikku, et konkureerida maailmas, kus mastaapsusel, kiirusel ja investeeringutel on üha suurem tähtsus. 2026. aasta aprillis pakkus komisjon välja uued **ühinemissuunised**, millega tagatakse konkurentsipoliitika kohandamine üleilmsetele turgudele. Need on välja töötatud dünaamilisema ja tulevikku suunatud lähenemisviisi alusel nii, et Euroopas säilib konkurents, rõhuasetusega innovatsioonil, investeerimissuutlikkusel ja suuremal tööstusmahul.

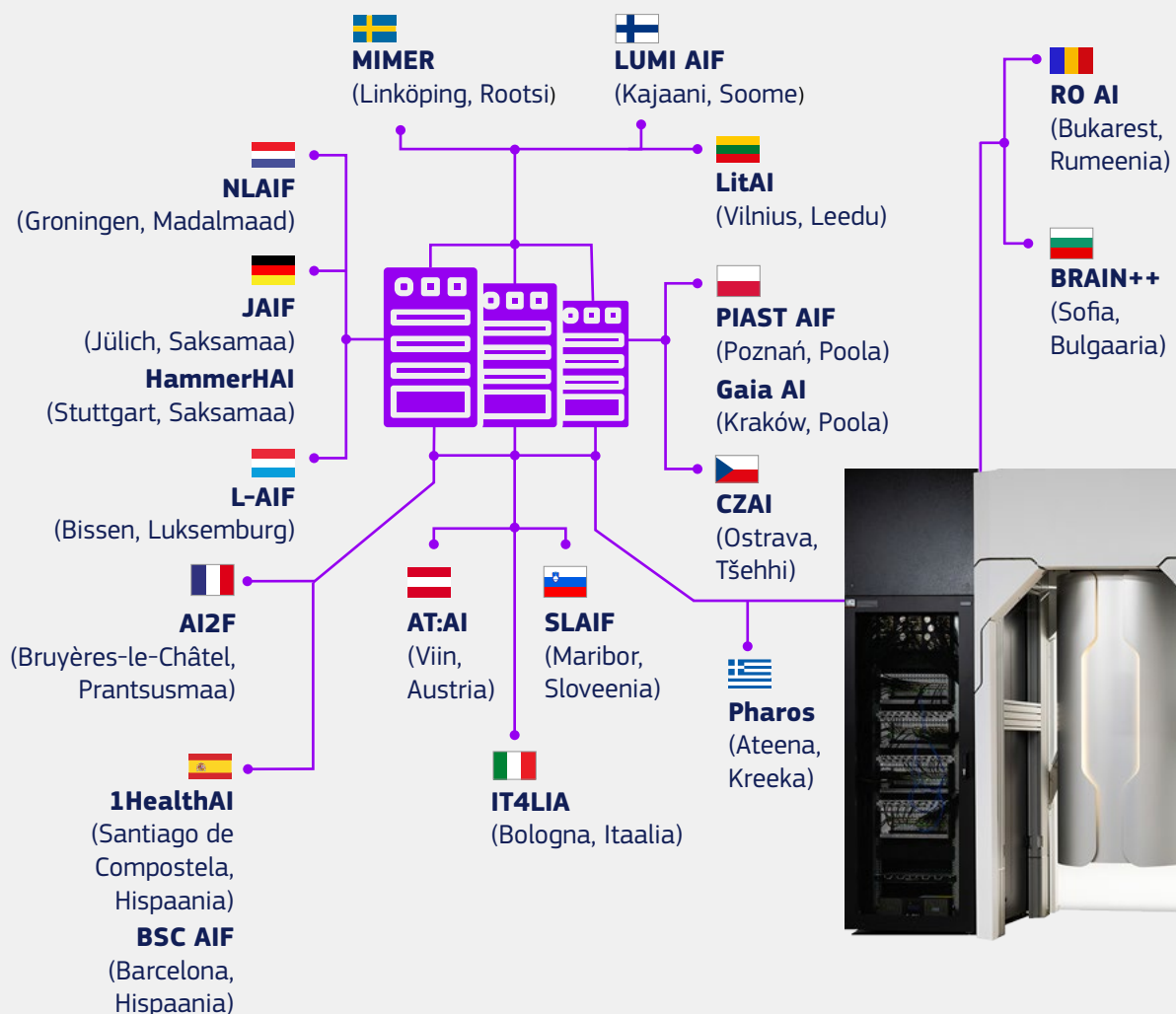
Kõige selgemad proovikivid on digitehnoloogia ja tehisintellekt. Siin on tulevase edu eeldused tehnoloogiline juhtpositsioon ja elujõuline tööstus. Digivõimekuse rakendamine praktikas määrab kindlaks, milline tuleb järgmine innovatsioonilaine. Väärtuse loomiseks peavad sellised tehnoloogiad nagu tehisintellekt olema ühendatud füüsiliste süsteemidega, mille täiustamiseks need on ette nähtud.

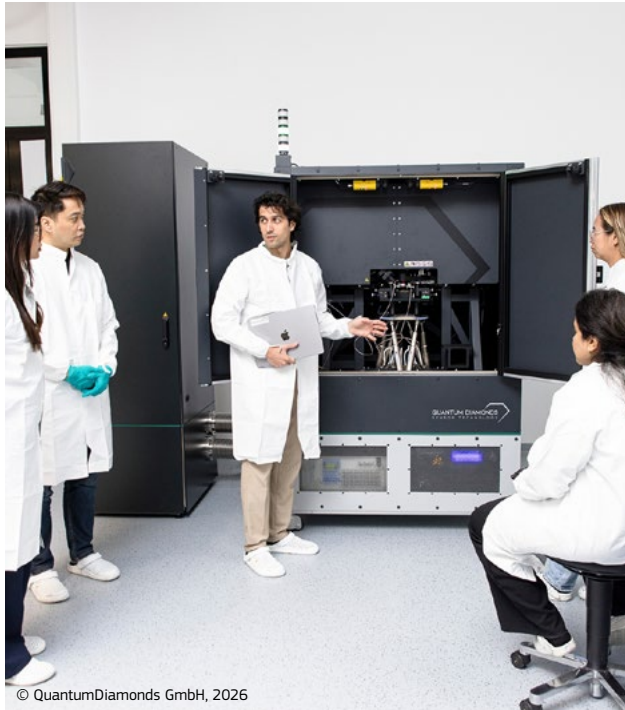
Euroopa on selleks valmis. Meil on kavas **InvestAI algatuse** abil kaasata 200 miljardi euro väärtuses avaliku ja erasektori investeeringuid. **Tehisintellekti kasutamise strateegiaga** toetame ka Euroopa tööstust tehisintellekti kasutuselevõtul sellistes peamistes sektorites nagu tervishoid, kõrgtehnoloogiline tootmine ja ravimid. Samal ajal ehitab Euroopa taristut, mida on vaja üleilmses konkurentsipüsimiseks. **19 tehisintellektitehast** on juba tööd alustanud ning 2026. aasta juulis avaldati konkursikutse Euroopa esimeste **tehisintellekti gigatehaste** loomiseks. See suurendab andmetöötlusvõimsust, mis on vajalik eesliini tehisintellektimudelite treenimiseks ja ulatusliku innovatsiooni toetamiseks. Lisaks lihtsustame **digivaldkonna koondpaketi**ga õigusnorme, et muuta Euroopa paremaks innovatsiooni- ja investeerimiskohaks. Kõik need jõupingutused aitavad teha Euroopast tehisintellekti maailmajao.

Tehnoloogilisele juhtpositsioonile saamiseks on vaja ka kindlat juurdepääsu kriitilise tähtsusega sisenditele. Seepärast tugevdame 2026. aasta juunis esitatud **tehnoloogilise suveräänsuse paketi**ga autonoomiat ja vastupanuvõimet sellistes valdkondades nagu pooljuhid, tarkvara ning kujunemisjärgus ja murrangulised tehnoloogiad. Kiibimäärus on juba võimaldanud teha pooljuhtidesse investeeringuid rohkem kui 52 miljardi euro ulatuses. Tuginedes sellele edule suurendatakse **kiibimäärusega 2.0** nõudlust Euroopas

toodetud pooljuhtide järele ja tugevdatakse Euroopa tööstuse tarneahelaid. Ühtlasi edendame kavandatava **pilvandmetöötluse ja tehisintellekti arendamise õigusaktiga** Euroopa suveräänsust ja konkurentsivõimet pilvandmetöötluse ja tehisintellekti ökosüsteemis. **Digivõrkude määrusega** aga ajakohastatakse ja ühtlustatakse ühenduvusvõrke käsitlevaid ELi õigusnorme ning luuakse võrguoperaatoritele investeerimiseks ja innovatsiooniks sobivad tingimused.

19 tehisintellektitehast Euroopas

© QuantumDiamonds GmbH, 2026

Münchenis asuv kasvufirma QuantumDiamonds on välja töötanud maailma esimese kvantajul põhineva pooljuhtide kontrollisüsteemi, mis on kaubanduslikult kättesaadav. Selle masinad on võimelised avastama moodsate mikrokiipide defekte, mida ükski muu tehnoloogia varem ei näinud. USA ja Taiwani kliendid juba kasutavad neid masinaid. Kuna kiibid muutuvad üha keerukamaks, kindlustab see tiptasemel innovaatiline lahendus tehisintellekti aluseks olevate pooljuhtide vundamendi ja annab Euroopale ülemaailmses tehisintellektialases võidujooksus tõelise konkurentsieelise.

Euroopa tehnoloogilise suveräänsuse pakett

Tehnoloogilise suveräänsuse pakett tugevdab Euroopa konkurentsivõimet, strateegilist autonoomiat ja geomajanduslikku positsiooni.

MIDA SEE TÄHENDAB?

Suureneb omamine
tööstussuutlikkus ja autonoomia kogu tarneahelas.

Suurenevad lõppkasutajate valiku- võimalused.

Kindlustatakse digitehnoloogia pakkumine.

Arendatakse, kontrollitakse ja laiendatakse
elutähtsat tehnoloogiat, taristut, teenuseid ja andmeid.

Kehtestatakse standardid
peamistele strateegilistele tehnoloogiatele.

PAKETIS SISALDUVAD MEETMED

Kiibimäärus 2.0

ELi pilvandmetöötamise ja tehisintellekti arendamise õigusakt

ELi avatud lähtekoodi strateegia

Energeetikasektori digitaliseerimise ja tehisintellekti strateegiline tegevuskava

Kiibimäärus 2.0

PARANDADA raamtingimusi: soodustada lubade kiiremat väljastamist, vähendada oskuste nappust ja toetada Euroopa piirkondi.

EDENDADA Euroopa nõudlust: edendada nõudlust kasutajasektorites.

TAGADA tarneahela vastupidavus: vähendada tarnelünki ja väärtusahelate haavatavust.

SUURENDADA suutlikkust: edendada tehisintellektiipide tootmist, mis peaks sektori kasvu hoogustama.

© Adobe Stock

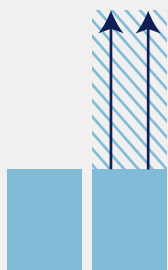
© Kelvin Health, 2022

Digi- ja tehisintellekti valdkonnad ei ole ainukesed, kus Euroopa Komisjon aitab Euroopa ettevõtjatel ehitada tulevikutööstust. Euroopal juba on tugev vundament biotehnoloogia ja bioteaduste valdkonnas, kuid seal ohustab teda kasvav üleilmne konkurents. Komisjon tegi 2025. aasta detsembris ettepaneku **biotehnoloogiamääruse** kohta, mille alusel muudetakse Euroopa meditsiinilise biotehnoloogia arendamise, katsetamise, tootmise ja turustamise jaoks atraktiivsemaks. Selleks vähendatakse regulatiivset keerukust ja kiirendatakse kogu ELi hõlmavaid kliinilisi uuringuid. Et tugevdada nii tiptasemel teadusuuringuid kui ka tööstussuutlikkust, **investeerib komisjon koos Euroopa Investeeringuspangaga aastatel 2026–2027 biotehnoloogiasse ja bioteadustesse 10 miljardit eurot.**

Kelvin Health on Bulgaaria tervisetehnoloogia innovaator, kes töötab välja mitteinvasiivset viisi veresoonkonna haiguste ja põletike varajaseks avastamiseks. Ta kombineerib selleks termopilte, tehisintellekti ja nutitelefoniga kasutamist. Veresoonkonna ja südame-veresoonkonna haigused on ELis kõige sagedasem surmapõhjus ja peamine puude põhjus. Kelvin Health on võtnud eesmärgiks edendada ravi kättesaadava diagnostika abil, mis aitab tõsisemaid terviseriske varakult avastada. Kelvin Health muudab tiptasemel teadusuuringud patsientide jaoks praktilisteks lahendusteks, ettevõtte saab toetust ELi programmist „Euroopa horisont“ ning Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi teadus- ja innovatsioonikogukonnalt. Selle tiim on võitnud ka rahvusvahelisi innovatsiooniahindu, näiteks MedTech Worldi tervisetehnoloogia innovatsiooniahinna 2022. aastal.

Euroopa biotehnoloogia õigusakt

OLULISED ARVNÄITAJAD

ELi biotehnoloogia-tööstus on kasvanud üle

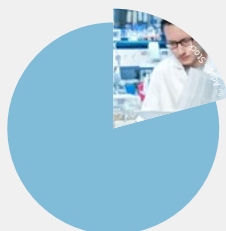
**KAHE KORRA
KIIREMINI**

kui ELi majandus
üldiselt.

75%

**biotehnoloogia
valdkonna töökoh-
tadest** ELis on tervise-
biotehnoloogia vald-
konnas, kokku
685 000 töökohta.

21%

**maailma parimate
biotehnoloogiaalaste
publikatsioonide**
autoriteks on ELi
teadlased.

40%

**kõigist ELis
müüdavatest
ravimitest** on
bioloogilised ravimid
(sealhulgas
biosimilarid).

© Adobe Stock

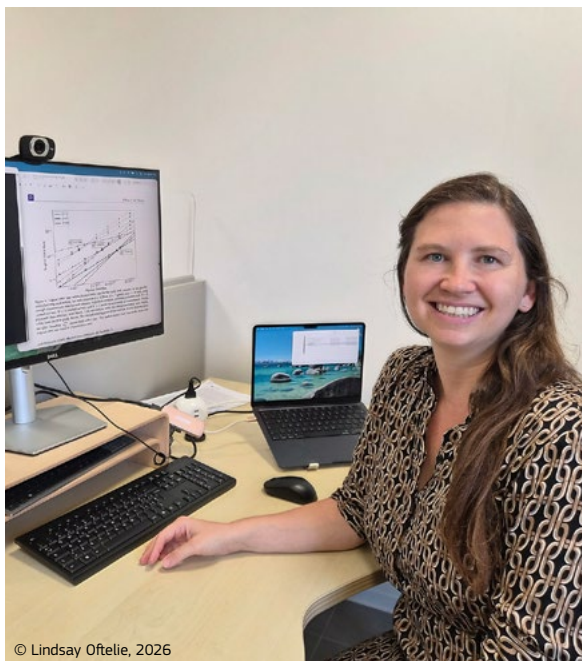
MILLEKS ON VAJA TERVISEBIOTEHNOLOOGIA ÕIGUSAKTI?

- **ELi konkurentsivõime:** suurendatakse ELi ülemaailmset konkurentsivõimet ja tugevdatakse biotehnoloogiaalast liidripositsiooni.
- **Ravi kättesaadavus:** kiirendatakse murranguliste ravimeetodite väljatöötamist ja kasutuselevõtmist.
- **Töökohtade loomine:** luuakse tuhandeid kvaliteetsed töökohad ja elavdatakse Euroopa majandust.
- **Innovatsioon ja investeeringud:** võimaldatakse uuenduslikel ettevõtetel jõudsalt areneda ning edendada läbimurdeid tervishoius ja tehnoloogias.
- **Bioturvalisus:** tagatakse selged reeglid, et hoida ära biotehnoloogia väärkasutamist.

Dr Giacomo Annio keskendub oma töös arukate magnetiliste nanoosakeste väljatöötamisele, millega võidelda ajukasvajate vastu. Need teranostilised nanoosakesed on ette nähtud nii kasvaja raviks kui ka selleks, et võimaldada arstidel jälgida kasvaja MRT-uuringus. Osakesed aktiveeritakse üksnes kasvajas endas, mis minimeerib tervete kudede kahjustumist. Dr Annio tegi osa oma järel doktorantuurist Stanfordini Ülikoolis, kuid tuli siis tänu Marie Skłodowska-Curie meetmetele Euroopasse tagasi, et jätkata oma murrangulist tööd.

© Giacomo Annio, 2026

© Lindsay Oftelie, 2026

Dr Lindsay Bassman Oftelie on arvutusfüüsik, kes töötab välja energiatõhusamaid kvantarvuteid. 2022. aastal valis ta töö tegemiseks Euroopa. Tänu järel doktorioõppe stipendiumile Marie Skłodowska-Curie meetmete raames sai ta Ameerika Ühendriikides asuvast Berkeley laboratooriumist tulla üle Pisas asuvasse CNR Nanosse. Lisaks teadussaavutustele tunnustas Itaalia välisministeerium dr Bassman Oftelied jõupingutuste eest teaduskommunikatsioonis ja teadusdiplomaatias.

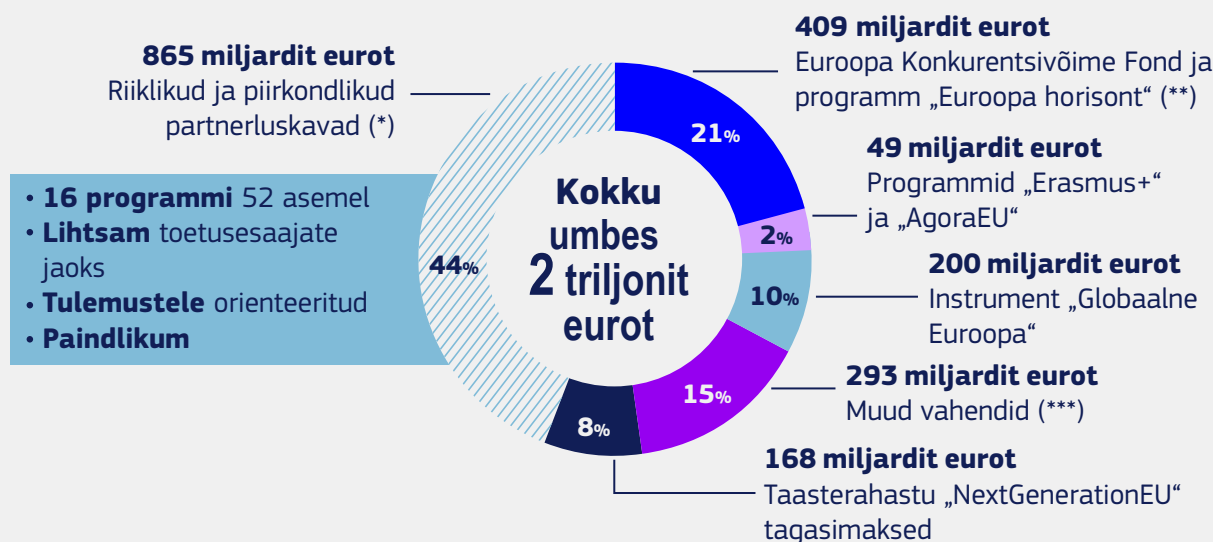
Et aidata Euroopa ettevõtetel kasvada üleilmseteks liidriteks, on vaja parandada ka juurdepääsu kapitalile. Liigagi sageli kaasavad Euroopa kõige paljutootavamad ettevõtted kasvukapitali väljastpoolt liitu ning ka investeeringud, talendid ja intellektuaalomand liiguvad liidust välja. Selle probleemi lahendamiseks on komisjon lisaks hoiuste ja investeeringute liidule loonud koos erasektori partneritega **Euroopa kasvufirmade fondi**, mis on seni suurim Euroopa kasvuetapi omakapitali fond. Selle kavandatud maht on 5 miljardit eurot ja sellest toetatakse ettevõtjaid, kes arendavad strateegilist tehnoloogiat sellistes valdkondades nagu tehisintellekt, kvantarvutus, puhas energia ja kosmos.

Samuti toetame Euroopas tehtavat teadus- ja uurimistegevust. Viimase Marie Skłodowska-Curie meetme järel doktorantuuri stipendiumide konkursi raames esitati **rekordilised 21 627 taotlust kogu maailmast**, mis näitab,

et Euroopa on atraktiivne sihtkoht ja et paljud tippteadlased soovivad **valida teadustega tegelemise kohaks Euroopat**.

Innovatsioon on ka **ELi järgmise pikaajalise eelarve** (2028–2034) keskmes. See on **ELi ajaloo kõige ambitsioonikam eelarveettepanek, mille maht on ligi 2 triljonit eurot** ja mille eesmärk on tugevdada Euroopa suutlikkust investeerida strateegilisemalt ja ulatuslikumalt. Selles on oluline roll uuel **Euroopa Konkurentsivõime Fondil, programmil „Euroopa Horisont“ ja innovatsioonifondil**, mille 451 miljardit eurot on ette nähtud tarneahelate tugevdamiseks, sõltuvuse vähendamiseks, strateegilise taristu toetamiseks ja selleks, et kiirendada Euroopa tulevase konkurentsivõime jaoks üliolulistesse elutähtsatesse tehnoloogiatesse investeerimist.

Kavandatav uus pikaajaline eelarve

NB! Kõik summad on näidatud 2025. aasta hindades, korrigeerituna 2% deflaatoriga.

(*) Sealhulgas:
 - regionaalareng
 - ränne, piirid ja julgeolek
 - sotsiaalvaldkond
 - ühine põllumajanduspoliitika
 - kalandus ja merendus

(**) Lisaks 41 miljardit eurot innovatsioonifondist

(***) Sealhulgas:
 - Euroopa ühendamise rahastu
 - elanikkonnakaitse ja tervishoid
 - Euratomi teadus- ja koolitusprogramm
 - ühine välis- ja julgeolekupoliitika
 - õigusprogramm
 - tuumarajatiste dekomissioneerimine
 - ülemeremaad ja -territooriumid, sealhulgas Gröönimaa
 - programm Perikles

See eelarve annab Euroopale tuleviku tööstusharude valdkonnas konkureerimiseks ja eestvedamiseks vajaliku finantsjõu.

Euroopa sõltub tugevast tööstusbaasist.

Sellistel tööstusharudel nagu energeetika, keemiatööstus ja terasetööstus seisavad terved väärtusahelad. Praegu aga peavad need hakkama saama kasvava survega, mida põhjustavad suured energiakulud, üha tihedam üleilmne konkurents ja ulatuslikest välissubsiidiumidest tingitud turumoonutused.

Nende võimete säilitamine Euroopas ei ole ainuüksi majanduslik, vaid ka strateegiline kohustus. Kui väheneb tööstussuutlikkus, kaovad ka kvalifitseeritud töökohad, tehnoloogiline oskusteave ja võime kujundada ise oma tulevikku. Seepärast suurendabki Euroopa oma toetust. Eelmisel aastal sõlmitud **puhta tööstuse kokkuleppe** abil teeme süsinikuheite vähendamisest Euroopa tööstuse kasvumootori, jäädes samas oma kliimaeesmärkidele kindlaks. Oleme **tööstuse ümberkujundamisse tehtavaid investeeringuid enam kui kahekordistanud: 52 miljardilt eurolt 2024. aastal 115 miljardi euron** 2025. aastal.

Puhta tööstuse kokkulepe

EUROOPA PUHTALE TÖÖSTUSELE ÜLEMINERU KIIRENDAMINE

ENERGIAMAHIKAD TÖÖSTUSHARUD

Nende tööstusharude konkurentsivõimet tuleb kaitsta kõrgete energiakulude ja ebaausa üleilmse konkurentsi eest.

PUHTA TEHNOLOOGIA SEKTOR

Oluline konkurentsivõime tagamiseks ja süsinikuheite vähendamiseks.

Investeeringud tööstuse ümberkujundamisse

Eelmisel aastal asutasime **kriitilise tähtsusega kemikaalide liidu**, et tegeleda ühte Euroopa kõige olulisemat tööstusökosüsteemi kimbutavate struktuursete probleemidega. **Autotööstuse tegevuskava** kaudu aitame Euroopa autotootjatel ja -tarnijatel üle minna puhtale liikuvusele. **Terasesektorit üleilmse liigse tootmisvõimsuse ja ebaausa konkurentsi eest kaitsva uue raamistikuga** tagame, et Euroopa säilitab tööstuse alused, millest sõltub enamjaolt meie jõukus ja julgeolek. Laiendame ELi **süsiniku piirimeedet** terase- ja alumiiniumimahukatele tootmisahela järgmise etapi toodetele. Need meetmed üheskoos tagavad, et Euroopa ei jää mitte ainult innovatsiooni maailmajaoks, vaid ka maailmajaoks, mis ehitab ja toodab.

© Consorcio del Aeropuerto de Teruel, 2026

Terueli lennujaama platvorm asub väikeses Caudé linnas rahvastikukaost mõjutatud piirkonnas Hispaanias ning sellest on saanud maapiirkondade majanduse ümberkujundamise musternäide. Dünaamilise lennundusökosüsteemi arendamisega on meelitatud ligi investeeringuid, mille tulemusel on tekkinud ligikaudu 1000 otsest töökohta ning on loodud võimalusi piirkonna kvalifitseeritud töötajatele.

Selle ökosüsteemi juurde kuulub kosmose- ja lennundustehnoloogia innovatsioonilabor, mida kaasrahastatakse õiglase ülemineku fondist. Labor tugevdab platvormi rolli innovatsioonikeskusena, pakub võimalusi lennundus- ja kosmosekomponentide katsetamiseks ja kvalifitseerimiseks ning toimib õhusõidukite ringlussevõtu katsetehasena. Projekt edendab üleminekut puhtamale, ohutumale ja konkurentsivõimelisemale Euroopa lennundussektorile.

Strateegilised dialoogid 2025. aastal

Energiasõltumatuse tagamine

Euroopa sõltumatust on kõige rohkem vaja suurendada energiavaldkonnas. **Sel kümnendil on Euroopat juba teist korda tabanud üleilmne energiašokk.** Üha teravnev konflikt Lähis-Idas ja Hormuzi väina sulgemine põhjustasid üleilmsete nafta- ja gaasihindade järsu tõusu. Euroopa on pidanud kriisi tõttu kandma rohkem kui 80 miljardit eurot täiendavaid energiakulusid. Oleme taas kord kogenud, kuidas väljaspool liitu tekkinud geopoliitiline ebastabiilsus võib kiiresti kaasa tuua liidusisese majandussurve peredele ja ettevõtetele.

Viimastel aastatel on EL astunud märkimisväärsed samme, et minna üle puhtale energiale ning vähendada heitkoguseid ja sõltuvust volatiilsetest energiaturgudest. Tänu nendele jõupingutustele oli Euroopa kriisiks paremini ette valmistatud kui varem. Aprillis esitas Euroopa Komisjon meetmepaketi „**AccelerateEU**“, mille eesmärk on aidata liikmesriikidel kriisile viivitamata reageerida ja tugevdada Euroopa pikaajalist energiaalast vastupanuvõimet. See ühendab haavatavatele kodanikele ja energiamahukatele tööstusharudele antava lühiajalise toetuse struktuurimeetmetega, mille eesmärk on vähendada sõltuvust volatiilsetest fossiilkütuste turgudest.

Samuti hakkab **2027. aastast kehtima täielik Venemaa gaasi ELi importimise keeld.**

See tähendab, et EL ei sõltu enam selliselt ebausaldusväärset partnerilt imporditavast energiast nagu Venemaa, ning mis veelgi olulisem, lõpetab Venemaa rahastamise.

Saadud õppetund on selge. Niikaua kui Euroopa sõltub imporditud fossiilkütustest, kahjustavad välised vapustused meie jõukust ja julgeolekut. **Euroopa sõltumatuse tagamiseks on vaja kiiremini üle minna ELis toodetud puhtale energiale.** Seda enam, et Euroopa tulevikku kujundavate tööstusharude jaoks alates tehisintellektist kuni elektromobiilsuseni on rikkalik, taskukohane ja kindel energia hädavajalik.

Euroopa on juba palju saavutanud.

2025. aastal toodeti ELis esimest korda ajaloos rohkem elektrit tuule- ja päikeseenergiast kui fossiilkütustest.

Taastuvate energiaallikate osakaal Euroopa energiaallikate jaotuses suurenes: 2021. aastal oli see 36% ning 2025. aastal juba 47%. Juba ainuüksi päikeseenergiast toodetud elektrienergia kiire kasv aitas Hormuzi väina kriisi ajal kokku hoida hinnanguliselt ligikaudu 110 miljonit eurot päevas, kuna tänu sellele välditi tarbetut gaasiimporti.

Märtsis 2026 esitatud **strateegiaga väikeste moodulreaktorite arendamiseks ja kasutuselevõtuks** toetab Euroopa Komisjon Euroopa jaoks järgmise põlvkonna tuumaenergiat ning eesmärgiks on seatud võtta see tehnoloogia kasutusele 2030. aastate alguseks. Samal ajal **suurendab Euroopa toetust tuumasünteesialastele teadusuuringutele ja innovatsioonile**, andes sel viisil märku oma pikaajalisest potentsiaalist muuta üleilmset energiamaaastikku.

ELi meetmed, mille eesmärk on kiirendada puhtale energiale üleminekust saadavat kasu, vähendavad fossiilkütuste impordile minevaid kulusid ja võimaldavad juba 2030. aastal **kokku hoida 130 miljardit eurot aastas.**

KOKKUHOID TULENEB JÄRGMISEST:

Püsiv nõudlus fossiilkütuste järele elektritootmises asendatakse puhta energiaga:
50% säästust

Suureneb elektrifitseerimine ja energiatõhusus:

25% säästust

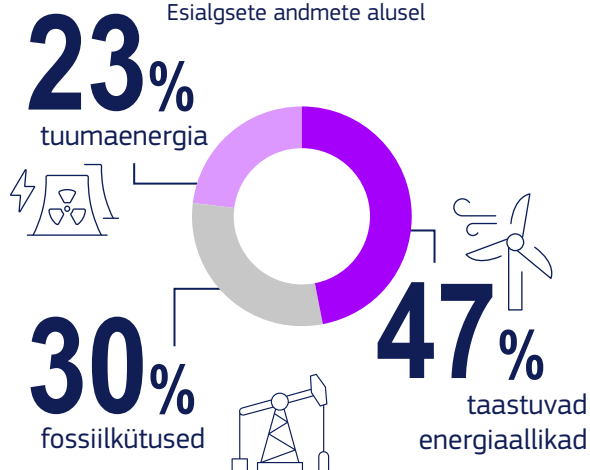
Aruka võrgutaristu ja energiasüsteemi paindlikkus:

25% säästust

Puhta elektri tootmise suurendamisest üksi ei piisa. Euroopa peab ka **kiirendama elektrifitseerimist**, et transpordi-, kütte- ja tööstusprotsessid töötaksid üha enam Euroopa puhtal elektril, mitte imporditud fossiilkütustel. Juulis esitasime **elektrifitseerimise tegevuskava**, et muuta Euroopa esimeseks elektritoitega maailmajaoks, ning **võrgutasusid** käsitleva ettepaneku, mis annab liikmesriikidele õiguse vähendada teatavate tarbijarühmade võrgutasusid ja tagada, et elektrit ei maksustata kõrgemalt kui gaasi.

ELi energiaallikate jaotus 2025. aastal

Esialgsete andmete alusel

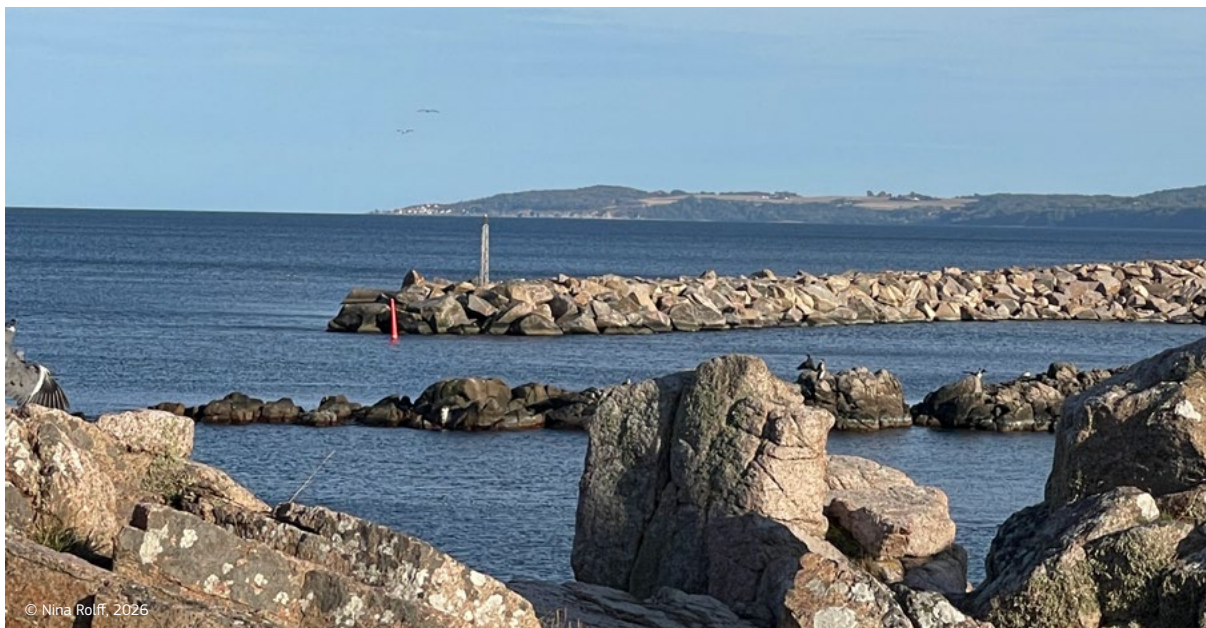
70% vähese süsinikuheitega energiaallikad

KATUSELE PAIGALDATAVAD FOTOGALVAANILISED PÄIKESE- ENERGIASEADMED VÕIVAD ANDA UMBES

40%
**EUROOPA
ELEKTRIST
AASTAKS
2050**

Madalmaade novaatori käivitatud projekt WASP käsitleb vanade purjetamisviiside juurde tagasiminekut ning selle raames varustatakse moodsad laevad ja parvlaevad rootorpurjedega, kombineerides laeva jõuallikana kütuse- ja tuuletehnoloogiat. Projekti rahastatakse Interregi Põhjamere piirkonna programmist, mis on osa Euroopa Regionaalarengu Fondist, ning see ühendab laevaomanikke, tehnikaeksperte ja teadlasi kogu Euroopast. Selle raames on paigaldatud seadmed viiele laevale, mille tulemusel on kütusesääst olnud kuni 20%. Projekti lisaväärtus on selge – vähem heitkoguseid, väiksemad kütusekulud, väiksem sõltuvus fossiilkütustest ja Euroopa laevandussektori suurem vastupanuvõime.

© Nina Rolf, 2026

Läänemeres asuval Bornholmi saarel on tohtu tuuleenergia potentsiaal. Pärast seda, kui 2026. aasta jaanuaris saavutati poliitiline kokkulepe projekti kulude jagamise kohta, on Bornholmi energiasaare projekt esimene saavutus energiakiirteede algatuse raames. Projekti käigus rajatakse meretuulepargid ja ühendatakse 3 GW elektrit Taani ja Saksamaa riikliku elektrivõrguga. See muudab tuuleenergia riiklikust ressursist ühiseks Euroopa ressursiks ning tänu sellele võib Läänemerest saada sõlmpunkt, mis on eeskujuks teistele projektidele, pidades silmas püüdu saavutada ELi energiasõltumatus. Komisjon on prioriseerinud projekti ühishuviprojektina ning seda toetatakse Euroopa ühendamise rahastust 645 miljoni euroga.

Samuti vajab Euroopa tugevamaid ja arukamaid võrke, rohkem salvestusruumi ja suuremat paindlikkust. **Akude tootmise edendamise paketi** kaudu investeerib komisjon 1,5 miljardit eurot Euroopa akutootmise tugevdamisse. Et kõrvaldada Euroopa taristu kitsaskohad ja ehitada elektrifitseerimise ajastuks vajalikke võrke, kasutab Euroopa **võrgupaketti** ja peamiste piiriüleste **energiakiirteede** algatust.

Jaanuaris jõudis komisjon koos Taani ja Saksamaaga energiakiirteede algatuse esimese olulise verstapostini, kui sõlmiti kokkulepe **arendada Bornholmi saarel avamere tuuleenergiat**. Projektiga integreeritakse 3 GW avamere tuuleenergia võimsust Taani ja Saksamaa riiklikesse võrkudesse.

Euroopa võrgutaristu laiendamine

TÄIELIKULT ÜHENDATUD

ELi energia siseturg aitab Euroopa tarbijatel juba praegu **kokku hoida ligikaudu 34 miljardit eurot aastas.**

Edasine integratsioon võib seda kasu juba 2030. aastaks suurendada kuni **40–43 miljardi euronni aastas.**

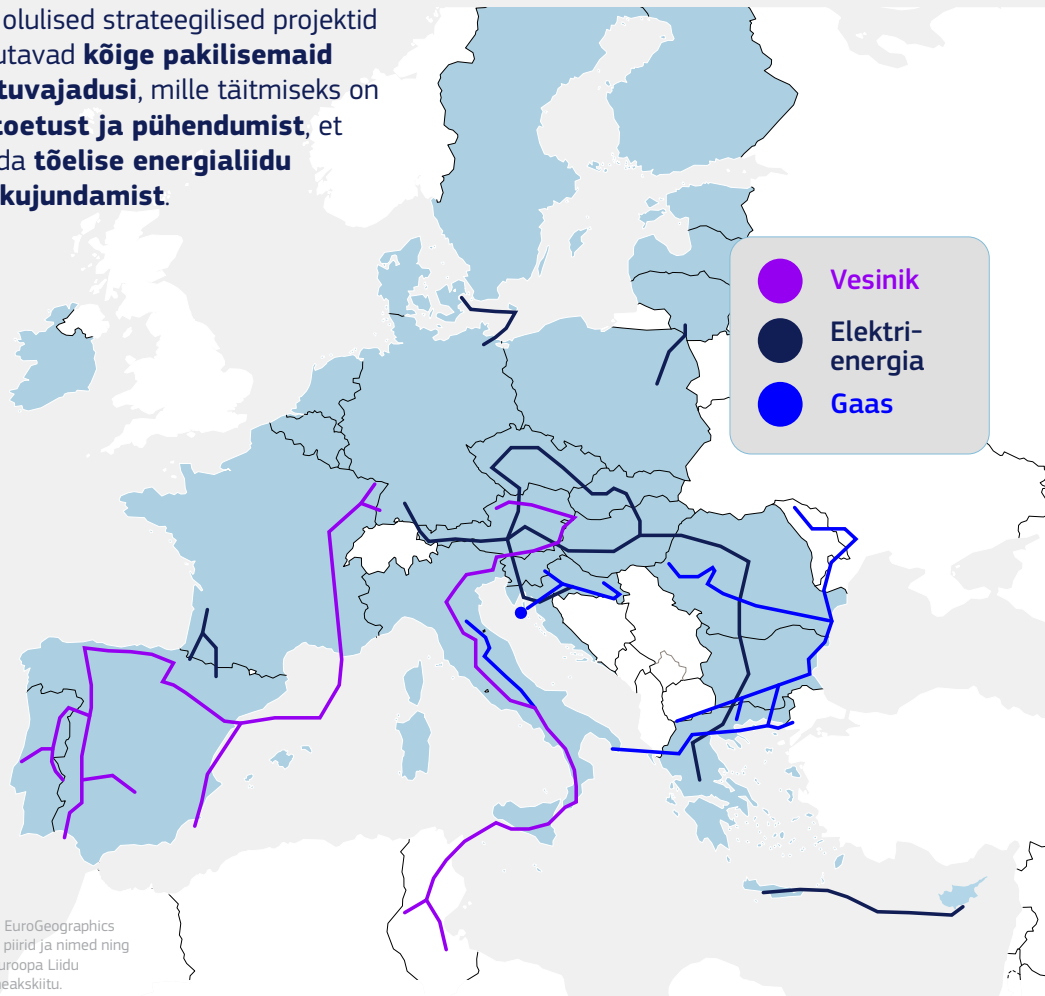
5 miljardi euro investeerimine vähendaks süsteemikulusid 8 miljardi euro võrra, mis tooks **majanduslikku puhaskasu 3 miljardit eurot.**

Piiriülese elektrikaubanduse suurendamine 50% võib tõsta ELi SKPd 2030. aastal ligikaudu 18 miljardi euro võrra.

KIIRENDADA ENERGIAKIIRTEEDE KASUTUSELEVÕTTU

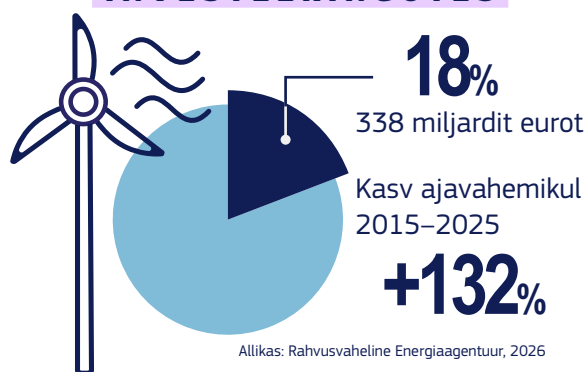
Need olulised strateegilised projektid puudutavad **kõige pakilisemaid taristuvajadusi**, mille täitmiseks on vaja **toetust ja pühendumist**, et toetada **tõelise energialiidu väljakujundamist.**

Kaart paremal – halduspiirid: © EuroGeographics
© UN-FAO © Turkstat. Esitatud piirid ja nimed ning kasutatud tähised ei tähenda Euroopa Liidu poolset ametlikku toetust ega heakskiitu.

Üleilmne juhtiv roll puhta ja vastupidava ülemineku kujundamisel

ELi OSAKAAL ÜLEILMSETES PUHTASSE ENERGIASSE TEHTAVATES INVESTEERINGUTES

ELi HKS JA KASVUHOONEGAASIDE HEIDE

Alates HKS-i kasutuselevõtust 2005. aastal

Kasvuhoonegaaside heide

-50%

hõlmatud sektorites

Saadud tulu

280 MILJARDIT EUROT

reinvesteeringud innovatsiooni, moderniseerimise ja tööstuse süsinikuheite vähendamise

ELi majandus jätkab kasvamist.

Et puhtale energiale üle minna, on vaja enneolematuid investeeringuid. Komisjoni **puhtasse energiasse investeerimise strateegia** aitab ületada lõhet praegu kättesaadava erakapitali ja vajalike investeeringute vahel. See aitab ühtlasi vähendada projektidega seotud riske ning kaasab võrkudesse, innovatiivsesse energiatehnoloogiasse ja energiatöhususse investeerimiseks erasektori rahalisi vahendeid. Seda jõupingutust toetab tihe koostöö Euroopa Investeeringuspanga Grupiga, millel on kavas **järgmise kolme aasta jooksul kaasata Euroopa puhtale energiale ülemineku eesmärkide täitmiseks rohkem kui 75 miljardit eurot.**

Ülemineku jaoks on vaja ka sobivaid turustiimuleid. Nende pakkumiseks algatas Euroopa Komisjon **heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) läbivaatamise**. See süsteem on tõendanud, et süsinikuheite vähendamine ja majanduskasv ei välista teineteist. **Alates selle kasutuselevõtust 2005. aastal on heitkogused selle süsteemiga hõlmatud sektorites vähenenud üle 50%,** kui samal ajal on ELi majandus jätkanud kasvamist. Heitkogustega kauplemise süsteem on teeninud üle 280 miljardi euro, millega toetatakse puhtale energiale üleminekut. See tulu reinvesteeringutakse Euroopa tasandil puhtasse innovatsiooni ja tööstuse ümberkujundamisse. Liikmesriikidel on juba kohustus kulutada 100% oma riiklikust HKSist saadavast tulust kliimaeesmärkidele. Edaspidi peavad nad kulutama vähemalt poole sellest tulust heitkogustega kauplemise süsteemi kuuluvate sektorite süsinikuheite vähendamiseks. See aitab tagada Euroopa tööstusest saadava tulu reinvesteeringu selleks, et toetada Euroopa ettevõtteid puhaste tuleviku tööstusharude ja puhta energia kujundamisel.

Euroopa põllumajandustootjad on asendamatud nii meie jõukuse kui ka sõltumatuse seisukohast. Nad varustavad meid kindlalt ohutu ja kvaliteetse toiduga, toetavad miljoneid töökohti kogu põllumajanduslikus toidutööstuses ning peavad ülal maakogukondi ja aitavad säilitada maastikke, mis on osa Euroopa identiteedist. Põllumajandustootjad tunnevad siiski kasvavat survet, mida põhjustavad muu hulgas suurenevad sisendikulud, üha tihedam üleilmne konkurents ning kliimamuutuste ja geopoliitiliste probleemide kasvav mõju.

Euroopa suurendas eelmisel aastal põllumajandusele antavat toetust. Komisjon esitas 2025. aasta oktoobris **põllumajanduse põlvkonnavahetuse strateegia**, mille eesmärk on 2040. aastaks noorte ja uute põllumajandustootjate arv kahekordistada. Lihtsustasime veelgi **ühist põllumajanduspoliitikat**, vähendades halduskoormust ja muutes toetuse kättesaadavamaks. Kokku lepidi ka uutes eeskirjades, mis **tugevdavad põllumajandustootjate positsiooni toiduainete tarneahelas** ja tagavad neile nende loodud väärtuse eest õiglasema osa.

Mais avaldas komisjon **väetiste tegevuskava**, mille alusel tagatakse väetiste saadavus taskukohase hinnaga, tugevdatakse liidusisest tootmist ning suurendatakse majandusjulgeolekut ja sõltumatust. Varsti pärast seda teatas komisjon, et väetisi ostvate põllumajandustootjate jaoks **kaasatakse 540 miljonit eurot**. Kokku kaasatakse **1,5 miljardit eurot, kui liikmesriigid lisavad oma osa**.

Juulis võttis komisjon vastu **loomakasvatustrateegia** ja **valgurikaste kultuuride tegevuskava**, milles esitatakse Euroopa pikaajaline kestliku loomakasvatuse visioon. Strateegias tunnistatakse, et sektori panus toiduga kindlustatuse tugevdamisse, maakogukondade toetamisse ja vastupidavama põllumajandussüsteemi loomisse on suur. **Valgurikaste kultuuride tegevuskava** täiendab visiooni, suurendades ELis valgurikaste taimede kasvatamist ja kasutamist.

Toiduga kindlustatus on Euroopa sõltumatuse nurgakivi. Seepärast jääb **ühine põllumajanduspoliitika** ELi järgmise pikaajalise eelarve ettepanekute keskmesse.

Toetades põllumajandustootjaid, investeerides järgmisesse põlvkonda ja tugevdades sektori konkurentsivõimet, aitab Euroopa tagada, et põllumajandus jääb ka järgmistel aastakümnetel heaolu ja strateegilise tugevuse allikaks.

Artūrs Eriņš on Lāti idapiiril asuva põllumajandusliku pereettevõtte „Pumpuri“ omanik. Pärast ettevõtte isalt ülevõtmist on Artūrs jätkanud selle edasi arendamist, ühendades traditsioonilise põllumajanduse uute investeeringutega, et tagada ettevõtte kindel tulevik. Praegu kasvatatakse Pumpuri talus ligikaudu 195 hektaril teravilja, herneid, kartulit ja köögivilju. Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP), sealhulgas noorte põllumajandustootjate toetuse ja nelja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist rahastatava investimisprojekti toel on Artūrsi talu oma tegevust ajakohastanud ja laiendanud.

Inimeste mõjuvõimu suurendamine ja sotsiaalse mudeli tugevdamine

Konkurentsivõime ei ole eesmärk omaette. See on meie kodanike heaolu alus ja sellel seisab Euroopa ainukordne sotsiaalne mudel. Ühtlasi toetab see Euroopa kindlalt väljakujunenud tava pidada töötajate ja tööandjate vahel sotsiaaldialoogi. Konkurentsivõime võimaldab inimestel arendada oskusi, mida nad vajavad selleks, et olla tiheda konkurentsiga üleilmse majanduse tingimustes edukad. Euroopa on näidanud, et majanduslik areng ja sotsiaallõigused käivad ühte sammu.

Taasterahastuga „**NextGenerationEU**“ käivitasime taas oma majandusmootori ning kiirendasime ühtlasi üleminekut puhtale energiale ja digitehnoloogiale. Sellest rahastust **on tehtud väljamakseid 440 miljardi euro ulatuses**. Tänu sellele investeeringule, mis on aidanud tugevdada meie vastupanuvõimet, valmistades samal ajal meie majandust ette tulevikuks, on töökoht ligikaudu 3,5 miljonil eurooplasel. Kuna taasterahastu „**NextGenerationEU**“ on jõudmas lõppetappi, keskendutakse nüüd ülejäänud etappide lõpuleviimisele, sealhulgas **lõppmaksetaotluste esitamisele 30. septembriks 2026**.

Geopoliitiliste pingete ja tehnoloogilise murrangu ajal tunnevad paljud eurooplased siiski muret selle pärast, mis saab edasi. Ettevõtteid restruktureeritakse, tööstusharud seisavad silmitsi tiheda üleilmse konkurentsiga ning paljud töötajad küsivad, mida tehisintellekt ja uus tehnoloogia nende tuleviku jaoks tähendavad. Toimumas on põhjalikud ja kiired muutused ning Euroopa peab arenema muutuste tempost kiiremini.

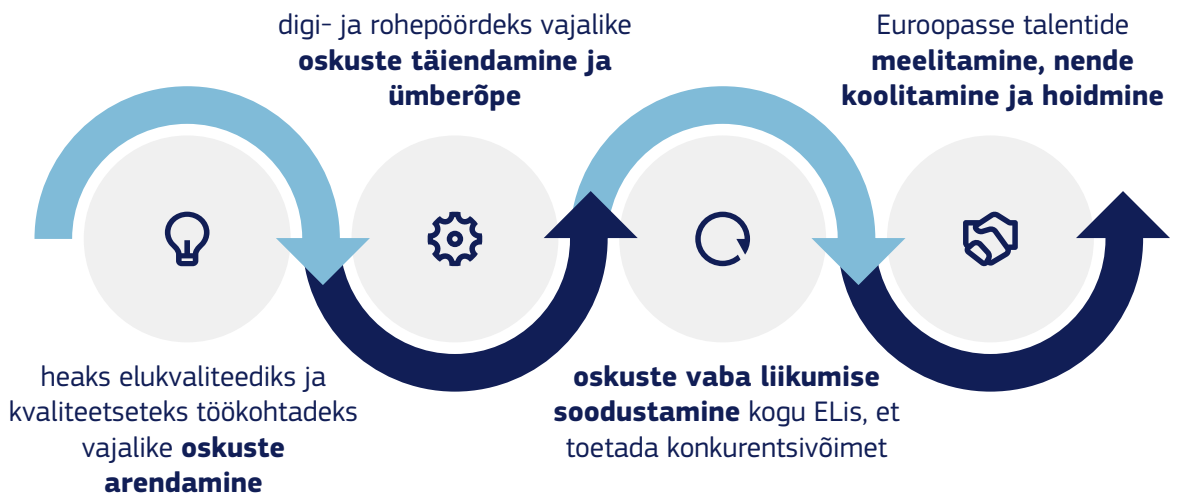
Sellisel ajal aitavad **oskused ületada ebakindluse ja jõuda võimalusteni**. Oskustel põhineb lisaks konkurentsivõimele ka inimeste kindlustunne. Seepärast ongi komisjon loonud **oskuste liidu**, mis aitab eurooplastel arendada muutavas majanduses toimetulekuks vajalikke võimeid.

Alates 2020. aastast on **täiend- ja ümberõppes osalenud üle 10 miljoni inimese. Neist 3,9 miljonit ainuüksi 2025. aastal**. Me astume nüüd sammu edasi: **oskuste garantii** aitab töötajatel minna põhjalikult ümberkujundatavatest sektoritest üle kasvavatesse ja strateegilistesse sektoritesse, kus valitseb tööjõupuudus. Selleks on vaja teha suuremaid investeeringuid täiend- ja ümberõppesse ning aidata ettevõtetel kohandada töökohti vastavalt tehisintellekti kasutuselevõtule. Nii saame muuta ümberkujundamise võimaluseks: investeerides inimestesse ja tuginedes Euroopa tugevale sotsiaaldialoogi traditsioonile.

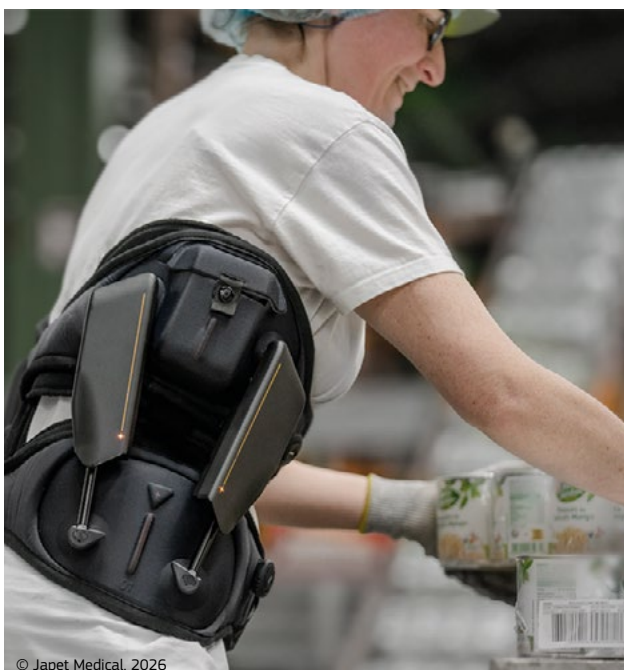

57-aastane Mariana Küprosel, kelle 20-aastane poeg on autist, võttis ühendust naabruskonna sotsiaaltöötajate programmiga ning palus abi oma poja eest hoolitsemisel. Programm, mida toetati vahendist Euroopa Sotsiaalfond+, võimaldas tal tööle naasta ja saada tagasi oma sõltumatus. Mariana sõnul on see tõeline valguskiir.

Oskuste liidu raames on kavas järgmine:

ELi EESMÄRGID AASTAKS 2030

© Japet Medical, 2026

Japet Medical, mille kaasasutaja on Prantsuse insener Antoine Noel, töötab välja välisskelette, mis toetavad töötajaid nende igapäevategevuses ning aitavad ennetada tööst tingitud luu- ja lihaskonna vaevusi. Tänu taasterahastust „NextGenerationEU“ saadud rahastamisele on Japet Medical töötanud välja uue põlvkonna nimmepiirkonna välisskeletid: need on märkamatud ja integreeritud igapäevavarõivastesse ning kaitsevad töötajaid füüsilise pingest ja pakuvad toetust ka inimestele, kes elavad igapäevase seljavaluga.

Samal ajal tagame, et Euroopa rakendab oma andekat ja töökat elanikkonda paremini. Vabalt liikumise õigus on üks liidu suurimaid tugevusi, kuid töötajate ees on ühest riigist teise liikudes endiselt tarbetuid takistusi. Viivitused kvalifikatsioonide tunnustamisel, koormavad haldusmenetlused ja ülemäärased kulud piiravad endist viisi liikuvust ja raiskavad oskusi, mida liidu majandus hädasti vajab. Tulevase **töötajate õiglase liikuvuse paketi**ga kõrvaldatakse need tarbetud takistused ja tehakse inimestele lihtsamaks oma oskuste viimine sinna, kus neid kõige rohkem vajatakse.

Konkurentsivõime sõltub ka sellest, kui kvaliteetsel töökohal inimesed oma igapäevast tööd teevad. Kvaliteetsed töökohad suurendavad tootlikkust ja meelitavad ligi talente ning loovad kvalifitseeritud tööjõudu, mida Euroopa vajab üleilmses konkurentsipüsimeks.

Seepärast on komisjon koos sotsiaalpartneritega välja töötanud **kvaliteetsete töökohtade tegevuskava**, millega edendatakse õiglast palka, häid töötingimusi, rangeid tervishoiu- ja ohutusnorme ning sujuvamat üleminekut ühelt töökohalt teisele ja ühest sektorist teise. **Kvaliteetsete töökohtade õigusakt** tugineb sellele tööle ning aitab **tagada konkurentsivõime ja töötajate kaitse pideva vastastikuse täiendavuse**, sest kvaliteetsed töökohad ei ole kasulikud mitte ainult töötajatele, vaid ka ettevõttele ja Euroopale.

Euroopa ongi alati muutustega kohanenud, investeerides inimestesse, kaitstes meie väärtusi ja tagades, et konkurentsivõimest on kasu kõigile.

Kvaliteetsete töökohtade õigusakt: töötajate toetamine, Euroopa tugevdamine

MÄRTS 2025

Uue **Euroopa sotsiaaldialoogi paketi**ga nähakse ette kvaliteetsete töökohtade loomine, mis on president von der Leyeni **poliitiliste suuniste** põhielement.

OKTOOBER 2025

Lõpeb kaheetapiline konsulteerimine Euroopa sotsiaalpartneritega kaugtöö ja õiguse üle olla mittekättesaadav.

DETSEMBER 2025 JAANUAR 2026

Euroopa sotsiaalpartneritega peetavate **konsultatsioonide esimene etapp** ELi meetmete võimaliku suuna kohta **kvaliteetsete töökohtade õigusakti** raames.

2026. AASTA LÕPP

ELi ettepanek **kvaliteetsete töökohtade õigusakti** kohta.

APRILL-JUUNI 2025

Põhjalik konsulteerimine sotsiaalpartneritega kvaliteetsete töökohtade tegevuskava teemal
Osales ligikaudu 200 organisatsiooni, kes andsid üle 100 kirjaliku panuse ja osalesid rohkem kui 50 arutelus kõigis liikmesriikides.

4. DETSEMBER 2025

Kvaliteetsete töökohtade tegevuskava

2026

Euroopa sotsiaalpartneritega peetavate **konsultatsioonide teine etapp** seoses **kvaliteetsete töökohtade õigusaktiga**.

02 Tugev Euroopa muutuv maailmas

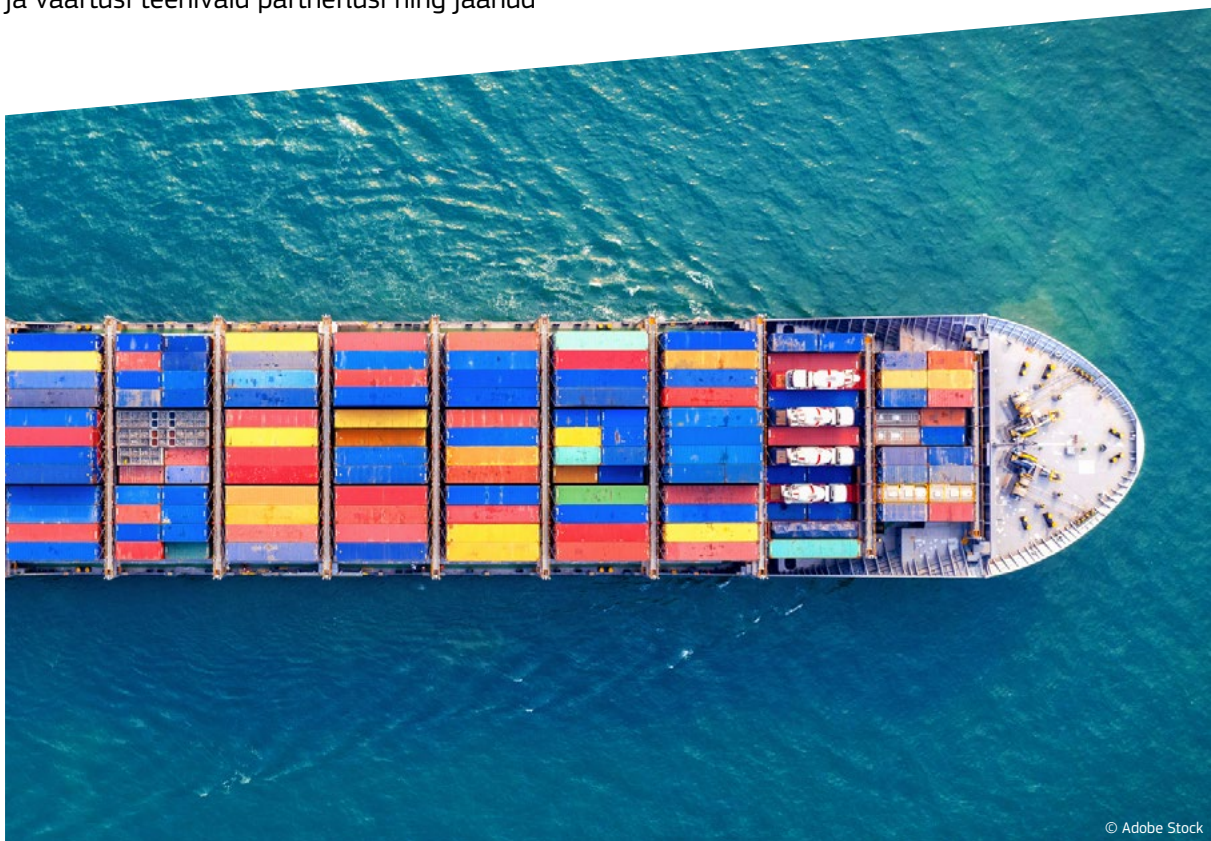
Euroopa on aastakümneid nautinud suhteliselt stabiilset rahvusvahelist keskkonda. Nüüd on maailm muutumas killustatumaks ja võistlevamaks. Julgeolekuohud suurenevad, majanduslikku sõltuvust kasutatakse relvana ning väljaspool liitu toimuvatel konfliktidel on otsesed tagajärjed meie jõukusele ja eluviisile.

Viimase aasta jooksul on Euroopa näidanud, et tuleb sellega toime.

Oleme sõlminud kodanikele ja ettevõtjatele kasutoovaid ulatuslikke kaubanduslepinguid kolmes maailmajaos, andnud vankumatult toetust Ukrainale, loonud meie huve ja väärtusi teenivaid partnerlusi ning jäänud

üleilmseks liidriks küsimustes, mis ulatuvad kliimameetmetest ülemaailmse tervishoiuni.

Ajal, mil rahvusvaheline kord on üha killustatum, näitab Euroopa, et on võimalik valida hoopis **maailm, kus on omavahel ühendatud tugevus, partnerlused, sõltumatus ja avatus.**

© Adobe Stock

Mitmekesisuses peitub jõud: Euroopa kaubandus- ja majandusjulgeoleku tegevuskava

Euroopa jõukust mõjutab rahvusvaheline kaubavahetus. **Miljonid töökohad kogu Euroopas sõltuvad otseselt või kaudselt ekspordist ning ettevõtjad omakorda vajavad kindlat juurdepääsu turgudele, tehnoloogiale ja investeeringutele.** Samal ajal on üleilmne kaubandussüsteem tegemas läbi põhjalikku muutust. Majanduskonkurents tiheneb ja geopoliitilised pinged kujundavad ümber üleilmseid turge ning tarneahelad, mida varem peeti vankumatuteks, on häirete suhtes üha haavatavamad.

See aga ei pane Euroopat endasse tõmbuma. Et olla sõltumatu, ei pea olema isoleeritud. Selleks on hoopis vaja **partnerlusi mitmekesistada, tarneahelaid tugevdada ja sõltuvusi vähendada, jäädes samal ajal maailmale avatuks.**

Endisest killustatumas maailmas on Euroopa toimimisviis atraktiivne. Maailma riigid peavad Euroopat üha enam mitte ainult suuruselt teiseks maailmamajanduseks ja märkimisväärse 450 miljoni tarbijaga turuks, vaid ka usaldusväärseks pikaajaliseks partneriks. **Euroopat saab ebakindlal ajal usaldada ja tema tegevus on prognoositav.**

81 riiki hõlmava 45 lepinguga on Euroopal juba üks maailma suurimaid kaubandusvõrgustikke. Ligikaudu 712 000 Euroopa ettevõtet ekspordivad väljapoole liidu piire ning **tänu ELi kaubanduslepingutele hoiavad Euroopa ettevõtted igal aastal tollimaksude pealt kokku hinnanguliselt 25 miljardit eurot.** Viimase aasta jooksul oleme seda võrgustikku veelgi laiendanud kolmes maailmajaos sõlmitud ulatuslike lepingutega.

Tugev kaubanduslepingute võrgustik partneritega kogu maailmas

45

vabakaubandus-
lepingut

81

partner-
riiki

EELMISEL AASTAL TEGIME EDUSAMME UUTES PARTNERLUSTES JÄRGMISTE OSAPOOLTEGA:

India

Mercosur

Austraalia

Mehhiko

Indoneesia

Ühendkuningriik

Šveits

Lõuna-Aafrika

Jaanuaris sõlmisid **EL ja Mercosur** pärast rohkem kui 25 aastat kestnud läbirääkimisi ajaloolise partnerluslepingu. Seda hakati ajutiselt kohaldama mais. Sellega luuakse **kaubanduspiirkond, kuhu kuulub 31 riiki ja mis annab peaaegu viiendiku maailma SKPst**. Lepinguga kaotatakse miljardite eurode väärtuses tollimakse, avatakse hanketurud, tugevdatakse tarneahelaid ning parandatakse juurdepääsu toormetele, mis on olulised Euroopa üleminekul puhtale energiale ja digitehnoloogiale. Ühtlasi sisaldab see **tugevaid mehhanisme, mis kaitsevad Euroopa põllumajandustootjaid ootamatute turuhäirete eest**, ning sellega hoitakse alles meie ranged tervise- ja toiduga kindlustatuse normid.

Jaanuaris viisime lõpule läbirääkimised **ELi ja India vabakaubanduslepingu** üle, mida on nimetatud „kõigi kaubanduslepingute emaks“. Sellega luuakse **turg, kus on ligikaudu kaks miljardit tarbijat**. See avab ühtlasi Euroopale ühe maailma kõige suletuma turu, andes meie ettevõtetele ühes kõige kiiremini kasvavas ja dünaamilisemas maailmamajanduses tugeva eelispositsiooni.

Märtsis jõudis Euroopa **Austraaliaga pöördelise tähtsusega kokkuleppele**, mis süvendab sidemeid ühe meie lähima partneriga India ja Vaikse ookeani piirkonnas. Lisaks turulepääsu suurendamisele **tihendatakse lepinguga koostööd kriitilise tähtsusega maavarade, puhta tehnoloogia ja vastupidavate tarneahelate arendamisel**, tugevdades Euroopa kohalolekut ühes maailma strateegiliselt kõige olulisemas piirkonnas.

Samal ajal jätkame kehtivate partnerluste süvendamist ja ajakohastamist. Mais allkirjastasime **Mehhikoga sõlmitud ajakohastatud üldlepingu**, millega kaotatakse ELi ekspordilt peaaegu kõik allesjäänud tollimaksud. Oleme viinud lõpule läbirääkimised **Indoneesiaga** kaubanduslepingu sõlmimiseks ning oleme teinud edusamme suhetes partneritega **Filipiinidelt, Taist, Malaisiast ja Araabia Ühendemiraatidest**. Koostöö laiemate piirkondlike rühmitustega, näiteks **Vaikse ookeani ülese partnerlusega**, suurendab Euroopa osatähtsust maailma kõige kiiremini kasvavatel turgudel.

© Tõni Parkkonen, 2022

Vaisala on Soome ettevõtte, mis pakub vahendeid ja andmeid ilma- ja tööstusmõõtmisteks kogu maailmas. Tal on lahendused alates tööstusprotsesside täppismõõtevahenditest ilma- ja kliimavaatlussüsteemideni, mis toetavad lennujaamu ja meteoroloogiainstituute. Tehisintellektipõhiste ilmaandmete abil saavad organisatsioonid juhtida ilmaga seotud riske. Vaisala vanemmüügijuhi Daniel S. Da Silva sõnul on Brasiilia nende jaoks peamine turg Ladina-Ameerikas. Ta usub, et ELi kaubandusleping Mercosuriga aitab leevendada Brasiilias praegu kehtivaid piiranguid ja avab uusi võimalusi ning see hõlbustab Vaisala jaoks äritegevust Lõuna-Ameerikas.

Corinne Kox on Luksemburgi pereettevõtte Domaine Kox tegevjuht ja veinitootja. Ta osales kõrgetasemelisel ärimissioonil Singapuris ning tema isa Laurent Kox esindas ettevõtet ärimissioonidel Brasiilias ja Tais. Nende mitmekordne osalemine näitab ilmekalt komisjoni ärimissioonide väärtust ja seda, kuidas need võimaldavad ettevõtetel rahvusvaheliselt kasvada. Missioonid annavad võimaluse luua võimalike klientidega otsekontakte, tutvustada samas Euroopa veinide kvaliteeti ja mitmekesisust ning näidata, et need suudavad vastata eri turgude ootustele. Domaine Koxi jaoks kujutavad need missioonid endast investeerimist suhete loomisse, rahvusvaheliste turgude mõistmisse ning Luksemburgi ja Euroopa veinide nähtavuse suurendamisse kogu maailmas.

Kaubandussuhteid laiendades **tugevdab** Euroopa ka **oma majandusjulgeolekut**. Mõned ülemaailmsed osalejad kasutavad kaubandust, investeringuid ja juurdepääsu elutähtsatele ressurssidele üha enam geopoliitiliste mõjutusvahenditena. Euroopa on sellele reageerimiseks loonud **terviklikud vahendid, millega võidelda ebaausate kaubandustavade**, vaenulike investeringute, majandusliku survestamise, turumoonutuste ja üleilmse liigse tootmisvõimsuse vastu. Detsembris 2025 võttis komisjon vastu teatise **Euroopa majandusjulgeoleku tugevdamise kohta**. Sellega näitab EL, et on valmis kasutama **olemasolevaid vahendeid, kui tema tööstus, töötajad ja majandusjulgeolek on ohus**.

Selles lähenemisviisis on kesksel kohal strateegiliste sõltuvuste vähendamine. **Tegevuskava „RESourceEU“** kaudu tagame kiiremini ELi varustamise selliste kriitiliste toormetega nagu haruldased muldmetallid, koobalt ja liitium. Soovime **vähendada 2029. aastaks sõltuvust nendest kriitilise tähtsusega maavaradest kuni 50%**. Toetades projekte Euroopas ja usaldusväärsete partnerite projekte välismaal (sealhulgas strateegia „Global Gateway“ kaudu), loome mitmekesisemaid ja vastupidavamaid tarneahelaid, vähendades samal ajal geopoliitiliste ja hinnašokkide ohtu.

See arendab uut majanduspartnerluste põlvkonda. **EL ja Lõuna-Aafrika allkirjastasid** novembris 2025 **esimese puhta kaubanduse ja keskkonnasäästlike investeringute partnerluse**. Euroopa ja Lõuna-Aafrika pingutavad koos selle nimel, et tugevdada kestlikke väärtusahelaid, tagada juurdepääs kriitilistele toormetele ja laiendada puhta tehnoloogia alast koostööd. Euroopa tegutsemismudeli kohaselt parandatakse Euroopa varustamist oluliste toormetega, kuid luuakse samal ajal kohapeal väärtusi ja ühist jõukust.

Kriitilised toormed ja RESourceEU

TURVALINE JA USALDUSVÄÄRNE JUURDEPÄÄS TOORMETELE, MIDA VAJAB ELi MAJANDUS

34 materjali, mis on nimetatud kriitiliseks toormeks, nt gallium, germaanium, mangaan ja looduslik grafiit.

47 strateegilist projekti ELis ja **13 väljaspool ELi**, mis saavad kriitiliste toormete määruse kohaselt sihipäraselt toetust.

Toormetele turvalisema juurdepääsu tagavad lepingud kolmandate riikidega, sh esimene **puhta kaubanduse ja keskkonnasäästlike investeeringute partnerlus** Lõuna-Aafrikaga ja kaubandusleping Austraaliaga.

Uue **RESourceEU** tegevuskavaga vähendatakse **2029. aastaks** sõltuvust akudest, haruldastest muldmetallidest ja kaitsevaldkonnaga seotud toormetest **kuni 50%**.

Ühe aasta jooksul kaasati strateegiliste projektide toetamiseks **3 miljardit eurot**.

Kriitiliste toormete keskuse loomine, et edendada väärtusahelate mitmekesistamist ja vastupanuvõimet.

© Adobe Stock

Sama põhimõtte kehtib kujunemisjärgus tehnoloogiate puhul. Andmevood, digiteenused ja kõrgtehnoloogia kujundavad nüüd ülemaailmset kaubandust sama palju kui füüsilised kaubad. Kuna üle 60% maailma SKPst on seotud digitehingutega, **laiendab Euroopa oma digikaubanduse partnerlusi**.

Veebruaris hakkas kehtima **Singapuriga** sõlmitud **digikaubanduse leping**, juunis allkirjastati samalaadne leping **Korea Vabariigiga** ja märtsis algasid läbirääkimised **Kanadaga**. **Brasiiliaga** on sõlmitud eraldi kokkulepe, mis tagab meie vahel turvalised andmevood. Nende algatustega toetatakse usaldusväärseid andmevooge, vähendatakse ettevõtjate ees seisvaid tõkkeid, tugevdatakse küberturvalisusealast koostööd ning edendatakse eraelu puutumatuse ja tarbijakaitse rangeid norme.

Atlandi-ülesed kaubandussuhted on endiselt kõige tähtsamad kaubandussuhted maailmas. **Iga päev ületab ELi ja Ameerika Ühendriikide vahel Atlandi ookeani 4,9 miljardi euro väärtuses kaupu ja teenuseid**. Euroopa jätkab pingutamist selleks, et luua stabiilsed suhted, mis kaitsevad Euroopa ettevõtjate ja töötajate huve.

Euroopa teeb tihedat koostööd ka Ameerika Ühendriikide ja teiste partneritega algatuse „**Pax Silica**“ raames, et **tugevdada koordineerimist kriitilise tähtsusega tehisintellekti tarneahelate, pooljuhtide ja kõrgtehnoloogia valdkonnas**. Tänapäeva majanduses sõltub konkurentsivõime üha enam mitte ainult turulepääsust, vaid ka turvalisest juurdepääsust tehnoloogiale ja seda toetavatele materjalidele.

ELi kaubandus maailmas

**EL ON KAUBANDUSJÕUD NING ÕIGLANE
JA ATRAKTIIVNE PARTNER ÜLEJÄÄNUD
MAAILMA JAKS**

EL RÄÄGIB ÜHEL HÄÄLEL

Tugevam läbirääkimispositsioon kui üksikutel liikmesriikidel eraldi

ELi KAUBANDUSPOLIITIKA ON KASULIK:

KODANIKELE

- Õiglasemad hinnad
- Suurem valik

TÖÖTAJATELE

32,9

miljonit töökohta ELis
tänu ekspordile kolmandatesse riikidesse

ETTEVÕTJATELE

**Lihtsamad
eeskirjad** tänu
ühtsele
kaubanduspoliitikale

Kaubanduslepingud

- Madalamad tollimaksud
- Väiksemad kulud
- Konkurentsivõimelisemad Euroopa tooted

PÕLLUMAJANDUS- TOOTJATELE

- Rohkem ekspordivõimalusi
- Euroopa päritolu tooted, näiteks šampanja ja parmesan, on kaitstud võltsimise eest

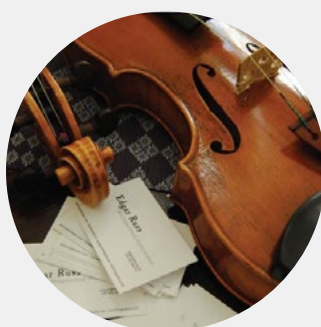

EUROOPA ETTEVÕTETE LOOD

Iiri veiselihatooded Jaapanisse

Jaapanis veiseliha suhtes kehtinud 38,5% tollimaksu vähendati märgatavalt ning seega muudeti kestlikult toodetud Euroopa veiselihatooded Jaapani turul konkurentsivõimelisemaks.

Itaalia viiulid Lõuna-Koreasse

Itaalia viulitootjad said heakskiidetud eksportija staatuse ja nende kaubandustõkked vähenesid pärast ELi ja Korea Vabariigi kaubanduslepingu sõlmimist.

Austria kõissõidukid Colombiasse

Üks Austria tootja on laiendanud oma kõissõidukite eksporti Lõuna-Ameerikasse tänu ELi ning Colombia ja Peruu vahelisele kaubanduslepingule.

EELMISEL AASTAL TEGI EUROOPA KOMISJON PEAMISTE PARTNERITEGA PEETAVATEL KAUBANDUSLÄBIRÄÄKIMISTEL SUURI EDUSAMME

INDIA

Kõigi kaubanduslepingute ema
Kokku **peaaegu 2 miljardi inimesega** turg

© Adobe Stock

Tollimakse
vähendati/
kaotati

96,6%-lt

ELi kaupade ekspordist

Euroopa eksportijad säästavad aastas
kuni 4 miljardit eurot
tänu tollimaksude vähendamisele

Ligikaudu 800 000
töökohta Euroopas tänu kahepoolsele kaubandusele

© Adobe Stock

AUSTRAALIA

Euroopa tugevam kohalolek India ja Vaikse ookeani piirkonnas
Eeldatav ELi SKP suurenemine
4 miljardit eurot 2030. aastaks
Parem juurdepääs kriitilistele toormetele

© Adobe Stock

Tollimaksud
kaotati
peaaegu

100%-lt

ELi kaupade ekspordist

Euroopa eksportijad säästavad aastas
kuni 1 miljard eurot
tänu tollimaksude vähendamisele

460 000
töökohta Euroopas tänu kahepoolsele kaubandusele

© Adobe Stock

MERCOSUR

Luuakse kaubanduspiirkond, kuhu kuulub 31 riiki ja mis annab peaaegu viiendiku maailma SKPst
Kokku **üle 700 miljoni** tarbijaga turg
Parem juurdepääs olulistele toormetele

© Adobe Stock

Tollimaksud
kaotati

91%-lt

ELi kaupade ekspordist

Euroopa eksportijad säästavad aastas
kuni 4 miljardit eurot
tänu tollimaksude vähendamisele

Kuni 600 000
töökohta Euroopas tänu kahepoolsele kaubandusele

© Adobe Stock

Uued investeerimisvõimalused

→ Euroopa ettevõtjatele ja peamistele tööstusharudele: autod, masinad, farmaatsiatooted, kemikaalid, toit jne

Tugev ja vaba Ukraina

Kui Vladimir Putin alustas agressioonisõda Ukraina vastu, uskus ta, et võidab selle mõne nädalaga. Sõda kestab juba viiendat aastat ning **Ukraina mitte ainult ei pane vastu, vaid loob ka tingimusi rahuläbirääkimiste pidamiseks jõupositsioonilt**. Seda eelkõige tänu Ukraina rahva julgusele ja otsusekindlusele, kuid ka tänu Euroopa vankumatule toetusele.

Euroopa on Ukraina kõige suurem toetaja.

Viimase nelja aasta jooksul on EL ja selle liikmesriigid andnud majandus-, humanitaar- ja sõjalist abi rohkem kui **221 miljardit eurot**. Näitame, et seisame Ukraina kõrval pikas plaanis. Sel aastal nõustus EL andma **Ukrainale 2026. ja 2027. aasta vajaduste rahuldamiseks kuni 90 miljardi euro suuruse toetuslaenu**, millest kaks kolmandikku eraldatakse sõjalisteks vajadusteks ja kolmandik eelarvetoetuseks. See raha võimaldab Ukrainal jätkata palkade ja pensionide maksmist, hoida koolid ja haiglad lahti ning taastada Venemaa kahjustatud elutähtsat taristut. Kui vaadata tulevikku, siis on komisjon teinud ettepaneku lisada **ELi järgmisesse pikaajalisse eelarvesse Ukraina jaoks kuni 100 miljardi euro suurune sihtreserv**.

Toetus Ukrainale ja Ukraina rahvale (2022–2026)

Kokku

221,2 miljardit eurot

EL on Ukraina suurim sõjaline toetaja, kes on Ukraina sõjalise ja kaitsevõime tugevdamiseks seni eraldanud **89,7 miljardit eurot. Euroopa Liidu sõjalise abi missioon Ukraina toetuseks** on aidanud välja õpetada **peaaegu 97 000 Ukraina sõjaväelast.**

Euroopa on Ukraina peamine julgeolekupartner, sest **Ukraina julgeolek on ka meie julgeolek.** Seepärast tõhustame koostööd Ukraina uuendusliku kaitseökosüsteemiga. Osana **Euroopa kaitsetööstuse programmist (EDIP)** aitab EL toetada Ukraina kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi ning integreerida seda Euroopa omaga. Meil on palju õppida Ukraina eesliinil saadud kogemustest ja kiire innovatsiooni ökosüsteemist, eelkõige tipptasemel droonisõjast. Juulis allkirjastasime **uue kaitsetööstuspartnerluse**, mis on suur samm edasi ELi ja Ukraina kaitsetööstuste integreerimisel, ning sõlmisime **ELi ja Ukraina droonikokkuleppe**, et süvendada koostööd drooni- ja droonitõrjetehnoloogia valdkonnas.

Kalavõrgud Ukrainale

ELi solidaarsus Ukrainaga avaldub mitmel viisil, sealhulgas inimestevahelise solidaarsusena. Pärast seda, kui levis teave selle kohta, et kalapüügivõrkudega saab edukalt kaitsta taristut droonide eest ja vältida kahjusid, saatsid Soome, Prantsusmaa ja Itaalia kalurikogukonnad tuhandete kilomeetrite kauguselt kalapüügivõrke, et kaitsta maju, koole, haiglaid, teid ja inimesi. ELi elanikkonnakaitse mehhanismi kaudu annetasid kalurid 110 tonni kalavõrke, andes ära oma elatusvahendid, et päästa elusid Ukrainas.

Ukraina toetamisega käib kaasas Venemaale majandusliku ja diplomaatilise surve avaldamine. Praeguseks on EL heaks kiitnud **21 Venemaa- ja tema toetajate vastast sanktsioonipaketti**. Sanktsioonid survestavad Venemaa majandust ja piiravad selle võimet sõda pidada. Hiljutiste pakettidega oleme võtnud karmimaid Venemaa varilaevastiku vastaseid meetmeid, vähendanud Venemaa naftatulu ning võtnud sihikule finantsasutused, krüptokauplejad ja Venemaa desinformatsioonimasina.

Tagame, et Venemaa võetakse Ukrainas toime pandud kuritegude eest vastutusele. EL liitub **Ukraina-vastaste agressioonikuritegude erikohtuga**, mis saab esitada Ukraina-vastaste agressioonikuritegude eest süüdistusi poliitilisele ja sõjalisele juhtkonnale. Komisjon ratifitseeris mais asutajaliikmena konventsiooni, millega luuakse **Ukraina jaoks rahvusvaheline kahjunõuete komisjon**, mis määrab kindlaks sõjaohvritele võlgnetava hüvitise.

21 SANKTSIOONIPAKETTI

SUUREM SURVE VENEMAA MAJANDUSELE

Õigluse tagamiseks on vaja kaitsta Ukraina lapsi. **Iga sunniviisiliselt Venemaale viidud Ukraina laps tuleb oma perekonna juurde tagasi tuua.** EL on ühinenud **Ukraina laste tagasitoomise rahvusvahelise koalitsiooniga** ning korraldas mais **koos Ukraina ja Kanadaga kõrgetasemelise tippkohtumise**, et tõsta see küsimus maailmas esiplaanile. Euroopa Liit on **Ukraina lastekaitseüsteemi tugevdamiseks eraldanud veel 50 miljonit eurot** ja toetab jõupingutusi tippkohtumisel võetud kohustuste täitmiseks. Komisjoni ettepaneku alusel leppisid ELi liikmesriigid kokku, et pikendavad sõja eest põgenevate **inimeste ajutist kaitset** 4. märtsini 2028.

Laste toomine tagasi koju

Rohkem kui

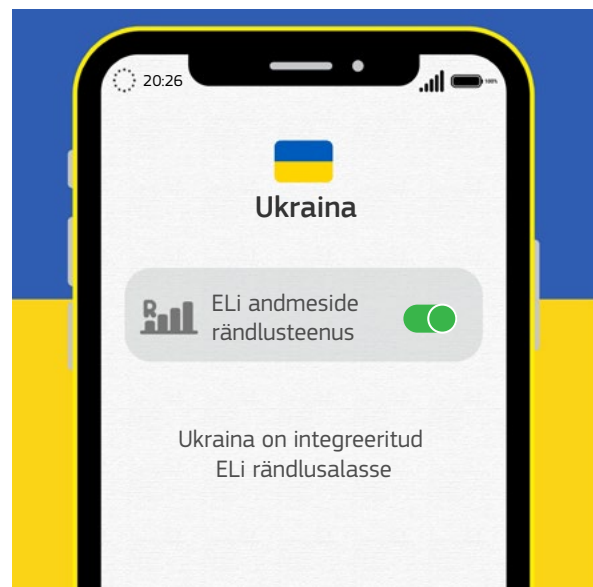
20 600

Ukraina last hoitakse
endiselt Venemaal.

EL ei peatu enne, kui iga laps on oma perekonna juurde tagasi toodud.

Ukraina on suveräänne ja demokraatlik riik ning on otsustanud, et tema tulevik on liidu keskmes. Tegime sel aastal ajaloolise otsuse **avada Ukrainaga esimese ELi liikmesuse üle peetavate läbirääkimiste teemaploki.** Komisjon on pikka aega nõudnud selle sammu astumist, sest Ukraina on suutnud täita oma reformikava hoolimata sellest, et on pidanud samal ajal võitlema ellujäämissõjas. Ukraina on valmis edasi liikuma ELiga ühinemise suunas.

Ühtlasi oleme jätkanud **Ukraina integreerimist ELi ühtse turuga.** 1. jaanuaril 2026 **ühines Ukraina „rändle nagu kodus“ piirkonnaga**, mis võimaldab inimestel kasutada mobiiltelefone ELi ja Ukraina vahet liikudes palju väiksemate kuludega. Edendades raudteeühendusi, energia lõimimist ja digitaalset ühenduvust, ehitame üheskoos üles Ukraina tulevikku Euroopas.

Alates sõja algusest on EL teinud Ukrainaga koostööd, et tagada küte ja elekter olukorras, kus Venemaa energiataristut väsimatult ründab. Eelmisel aastal leidis aset erakordne operatsioon – tänu Leedu, Poola ja Rumeenia ühistele jõupingutustele ning ELi elanikkonnakaitse mehhanismi koordineerimisele demonteeriti terve soojuselektrijaam ja transporditi see Ukrainasse. Jaama osi kasutades suutsid Ukraina ametiasutused viia lõpule avariiremondi riigi mitmes osas, kus taristu sai tõsiselt kahjustada, ning anda nii energiat miljonile ukrainlasele.

Ukraina energiajulgeoleku toetamine

Alates Venemaa täiemahulisest sõjalisest sissetungist on Ukraina energiajulgeolekut toetatud juba rohkem kui **4 miljardi euroga**. 24. veebruaril 2026 teatas president von der Leyen täiendavast **920 miljoni euro** suurusest talvisest energiakavast (2026–2027), mille kohaselt antakse energiatootmiseks, võrkude vastupidavuse ja energiatõhususe suurendamiseks ja küttega paremaks varustamiseks kriitilise tähtsusega toetust.

PARANDAMINE

Taastatakse elektrijaamu ja tarnitakse rohkem seadmeid, et katta 15% Ukraina vajadusest.

UUESTI ÜLES E HITAMINE

Suurendatakse ELi elektriekspordi, et katta 12% Ukraina vajadusest.

TAASKÄIVITAMINE

Suurendatakse detsentraliseeritud elektritootmist, sh varustatakse haiglaid päikesepaneelidega.

Liidu väljakujundamine

Üha ohtlikumas ja killustatumas maailmas sõltub Euroopa julgeolek tema naabruskonna stabiilsusest. Stabiilsus algab meie **laienemispoliitikast**. See on liidu seni edukaim projekt ja on nüüd meile strateegiliselt vajalik.

Lääne-Balkani, Ukraina, Moldova ja Gruusia elanikud näevad selgesti oma tulevikku Euroopa Liidu osana. Viimase aasta jooksul on laienemisläbirääkimised saanud uut hoogu. Ehkki laienemine on nüüd ja edaspidi **tulemuspõhine protsess**, on paljud riigid, sealhulgas sõjast räsitud Ukraina, oma kohustused täitnud ja **väärivad edasiliikumist**. Oleme otsustanud neid nende liikmesuse teel igakülselt toetada.

Sel suvel **avas EL esimesed kaks teemaplokki ühinemisläbirääkimistes Moldova ja Ukrainaga**, keskendudes põhiküsimustele, sealhulgas õigusriigi põhimõttele ja välissuhetele. Juunikuine teine ELi-Moldova tippkohtumine oli suur samm edasi ja näitas Moldova märgatavaid edusamme teel ELi suunas.

Läbirääkimised **Lääne-Balkani partnerriikidega on edenenud** erineval määral. **Montenegrot**, kellel on üle poole läbirääkimispeatükkidest juba suletud, **võib pidada ühinemisprotsessis kõige kaugemale jõudnud riigiks**. Seepärast leppisid ELi liikmesriigid kokku, et alustavad **Montenegroga ühinemislepingu koostamist**. Juunis võttis Euroopa Komisjon vastu rahastamispaketi, millega nähakse ette eelarvesätted, mis hakkavad Montenegro suhtes kehtima, kui ta ühineb ELiga. Sellega nähakse ette üleminek ühinemiseelsest finantsabist täieliku rahastuseni ELi vahenditest.

Olulise teetähiseni jõudis ka **Albaania**, kui sulges juulis oma kolm esimest läbirääkimispeatükki. Samal ajal jätkame koostööd **Bosnia ja Hertsegoviina, Kosovo, Põhja-Makedoonia ja Serbiaga**, et toetada nende liikumist Euroopa suunas.

Läbirääkimiste kõrval juhime investeerimist ja reforme sihtotstarbeliste **reformi- ja kasvukavade** kaudu. Tugevdame sidemeid ja **kaasame kandidaatriike oma ühtsele turule**, ühendame energiasüsteeme, investeerime võrkudesse ja tugevdame transpordiühendusi, samuti tõhustame julgeoleku- ja kaitsekoostööd. Kolmandat aastat on **õigusriigi olukorda käsitlev aruanne** sisaldanud ka hinnangut Albaaniale, Montenegrole, Põhja-Makedooniale ja Serbiale, et lõimida neid veelgi enam ELi mehhanismidega.

Lisaks kuuluvad **Albaania, Moldova, Montenegro, Põhja-Makedoonia ja Serbia ühtsesse euromaksete piirkonda** ning tänavu 1. jaanuaril ühinesid **Moldova ja Ukraina meie rändluspiirkonnaga**. Nõukogu on nüüdseks andnud komisjonile volitused sõlmida **samalaadsed lepingud kuue Lääne-Balkani partneriga**, et ELi ja selle piirkonna vahel reisivad inimesed saaksid „rännelda nagu kodus“.

Gruusia puhul on Euroopa pühendunud Gruusia rahva õiguspärasele Euroopa-püüdlustele ja teeb seda ka edaspidi. Kuna Gruusia ametivõimud rikuvad jätkuvalt demokraatiat ja põhiõigusi, peatas komisjon märtsis Gruusia diplomaatiliste ja ametipasside omanike viisavaba reisimise. **Tavakodanikke see otsus ei mõjuta.**

Elena Davidescu on Moldova puuviljatootja Ceteronis ST ekspordidirektor, ettevõtte ekspordib muu hulgas Prantsusmaale, Saksamaale, Madalmaadesse, Belgiasse ja Poolasse. Elena jaoks tähendab „rändle nagu kodus“ alaga liitumine kiiremat ja paindlikumat suhtlust. Tänu põhimõttele „rändle nagu kodus“ võib ta nüüd olla pidevas kontaktis partnerite ja klientidega, olenemata sellest, kas ta reisib või osaleb näitusel, ning reageerida viivitamata ja hoida välismaal viibides ühendust oma meeskonnaga Moldovas. Elena jaoks on suurim kasu säästetud aeg, ta ütles lausa: „Peaaegu on tunne, et asud oma partneritega samas riigis.“

Stabiilsuse loomine laiemas naabruskonnas ja rahu toetamine Lähis-Idas

Euroopa julgeolek ja heaolu on tihedalt seotud naabrite stabiilsuse ja heaoluga, mis tingib tugevama koostöö laiemas naabruskonnaga. **Tugevdame partnerlusi Põhja-Aafrikast Lõuna-Kaukaasiani**, et luua stabiilsust ja uusi ärivõimalusi.

Mais korraldas EL **esmakordse tippkohtumise Armeeniaga**, millel keskenduti rahu ja stabiilsuse toetamisele piirkonnas, ning käivitas **ELi ja Armeenia ühendatuspartnerluse**, mis on suur samm edasi transpordi-, energia- ja digiühenduste tugevdamisel.

Juulis külastas president von der Leyen sel aastal teist korda Armeeniat ja **Aserbaidžani**, et näidata Euroopa toetust rahule ja heanaaberlikele suhetele kahe riigi vahel. Visiidi ajal teatas president **uuest 200 miljoni euro suurusest strateegia „Global Gateway“ paketest rahu saavutamiseks ühenduvuse kaudu Lõuna-Kaukaasias**, samuti potentsiaalset mobiliseerida kuni 2 miljardi euro ulatuses avaliku ja erasektori investeeringuid. President teatas ka kaubandusalastest lisameetmetest Armeenia suhtes ning **ELi-Aserbaidžani ühendatuspartnerlusest**.

Euroopa on teinud ka valiku olla Arktikas aktiivsem. Ajakohastame **ELi Arktika strateegiat** ning tugevdame koostööd Arktika riikide ja piirkondadega alates taastuenergiast ja innovatsioonist kuni Maa seire ja ühenduvuseni. Ühendame kogukondi digitaristu kaudu ja loome partnerlusi, et varuda kriitilisi toormeid, mida Euroopa vajab puhtale energiale üleminekuks. Peamine on aga see, et **Euroopa püsis solidaarsena Gröönimaa ja Taani Kuningriigiga** pärast põhjendamatuid ähvardusi tolle suveräänsuse vastu.

2026. aasta septembris külastas president von der Leyen Gröönimaad, et kuulutada välja **strateegia „Global Gateway“ 200 miljoni euro suurune partnerluspakett investeeringuteks Gröönimaale**, et luua võimalusi kohalikule elanikkonnale ning aidata kaasa kestliku, jõuka ja rahumeelse Arktika piirkonna edendamisele.

Lähis-Ida alates Iraanist ja Pärsia lahest kuni Gaza ning Jordani Läänekalda, Iisraeli ja Liibanonini on viimasel aastal vallanud konfliktid ja ebastabiilsus. Need kriisid on taas näidanud, et kõnealuse piirkonna ebastabiilsus kahjustab otseselt Euroopa julgeolekut, jõukust ja energiaalast vastupanuvõimet.

© Marcin Maniewski

Märtsis jäid pärast vaenutegevuse algust Iraanis ja pingete teravnemist Lähis-Idas kümned tuhanded eurooplased piirkonda lõksu. 23 Euroopa riiki pöördusid abi saamiseks ELi elanikkonnakaitse mehhanismi poole. Kahe nädala jooksul toimus ELi koordineerimisel ja toetusel 92 lendu, sealhulgas esimest korda viis rescEU lendu, mida rahastas ja korraldas täielikult komisjon. Üle 13 000 inimese toodi tagasi koju Euroopasse.

Euroopa on vägivalga hukka mõistnud, asunud piirkonnas agaralt tegutsema ning teeb partneritega tihedat koostööd, et otsida diplomaatilisi lahendusi ja stabiilsust, tugevdada majandussidemeid ja reageerida humanitaarvajadustele.

EL tihendas koostööd Pärsia lahe partneritega, et reageerida Iraani rünnakutele. Oleme jätkanud kaubanduslääbirääkimisi Araabia Ühendemiraatidega ning läbirääkimised **strateegilise partnerluse lepingute** üle kuue Pärsia lahe riigiga on viimastel kuudel hoogustunud. Ühtlasi oleme tugevdanud

koostööd energiajulgeoleku, investeerimise ja piirkondliku stabiilsuse valdkonnas, tunnistades nende kasvavat rolli piirkonna tuleviku kujundamisel.

Samuti on süvenenud partnerlused peamiste piirkondlike jõududega. Jaanuaris sõitsid president von der Leyen ja Euroopa Ülemkogu eesistuja António Costa esimest korda pärast Bashar al-Assadi režiimi kokkuvarisemist **Süüria** pealinna Damaskusesse ja kohtusid president Ahmed al-Sharaaga. See oli esimene samm, mis taaskäivitas meie partnerluse Süüriaga ning tugevdas toetust Süüria rahvale ja institutsioonidele.

Lisaks peeti oktoobris esimene **ELi-Egiptuse tippkohtumine**, et tihendada koostööd kaubanduse, rände, energeetika ja investeringute valdkonnas ning toetada Egiptuse reformikava ja liitumist programmiga „Euroopa horisont“. Jaanuarikuine esimene **ELi-Jordaania tippkohtumine** aitas kaasa koostööle majandusliku vastupanuvõime, piirkondliku julgeoleku ja pagulaste toetamise valdkonnas.

Euroopa jätkab aktiivset tööd rahu ja stabiilsuse nimel Lähis-Idas. EL on tublisti suurendanud humanitaarabi kogu piirkonnale, tõhustanud toetust konfliktidest mõjutatud tsiviilisikutele ning jätkanud osalemist rahvusvaheliste rahastajate mehhanismides, sealhulgas **Palestiina rahastajate rühmas**. Sellega seoses käivitasime **Gaza tiimi algatuse**, mis **toetab 883,6 miljoni euroga varajast taastamistegevust eri sektorites Gaza tsiviilisikute hüvanguks**.

Samal ajal rõhutab Euroopa, et rahvusvahelist õigust ja inimõigusi tuleb austada. EL on kehtestanud **sanktsioonid israeli äärmuslastest asunike suhtes**, kes vastutavad palestiinlaste vastu suunatud raskete ja süstemaatiliste rikkumiste eest Jordani Läänekaldal.

Euroopa jätkab koostööd piirkondlike partneritega, et toetada rahu, julgeolekut ja pikaajalist stabiilsust. Selle laiema koostöö raamistikuks on 2025. aasta novembris sõlmitud **Vahemere piirkonna lepe**. Lepe ühendab ELi, liikmesriike ja Vahemere lõunapiirkonna partnereid ning selle eesmärk on luua paremini ühendatud, jõukam ja turvalisem Vahemere ühisruum,

mis peegeldaks meie piirkondi ühendavaid tihedaid majanduslikke, kultuurilisi ja ajaloolisi sidemeid. Aprillis avaldati Vahemere piirkonna leppe esimene tegevuskava, milles kirjeldatakse algatusi rahvastevaheliste sidemete tugevdamiseks, majanduse paremaks integreerimiseks ning julgeoleku- ja valmisolekumeetmete tõhustamiseks.

Puhta tehnoloogia alase koostöö algatus (T-MED)

Vahemere piirkonna leppe, Vahemere piirkonna taastuenergia ja puhta tehnoloogia alase koostöö algatusega (T-MED) tugevdatakse piirkonnas koostööd järgmistes valdkondades: taastuenergia, vesinik ja puhas tehnoloogia, puhta ja taskukohase energia pakkumine ning töökohtade loomine.

PEAMISED PRIORITEEDID

Kaasata **T-MEDI investeerimisplatvormi** kaudu kuni **25 miljardit eurot** investeringuid

Arendada **T-MEDI oskuste tegevuskava** raames vähemalt **100 000 tehniku**, inseneri, paigaldaja, planeerija ja finantsspetsialisti oskusi

Moderniseerida elektrisüsteeme aruka võrgutehnoloogia abil, toetada piiriüleseid ühendusi, vesinikukoridore ja sadamataristut

Rakendada reforme **õigusloome kiirendamise vahendi** kaudu

Tugevdada **puhta tehnoloogia väärtusahelaid** ja arendada võimalusi puhta tehnoloogia lahenduste kasutuselevõtuks ja laiendamiseks

T-MEDI investeerimisplatvormi esimene töökoosolek toimub **2026. aasta oktoobris**.

Partnerlused Euroopa huvide ja väärtuste teenistuses

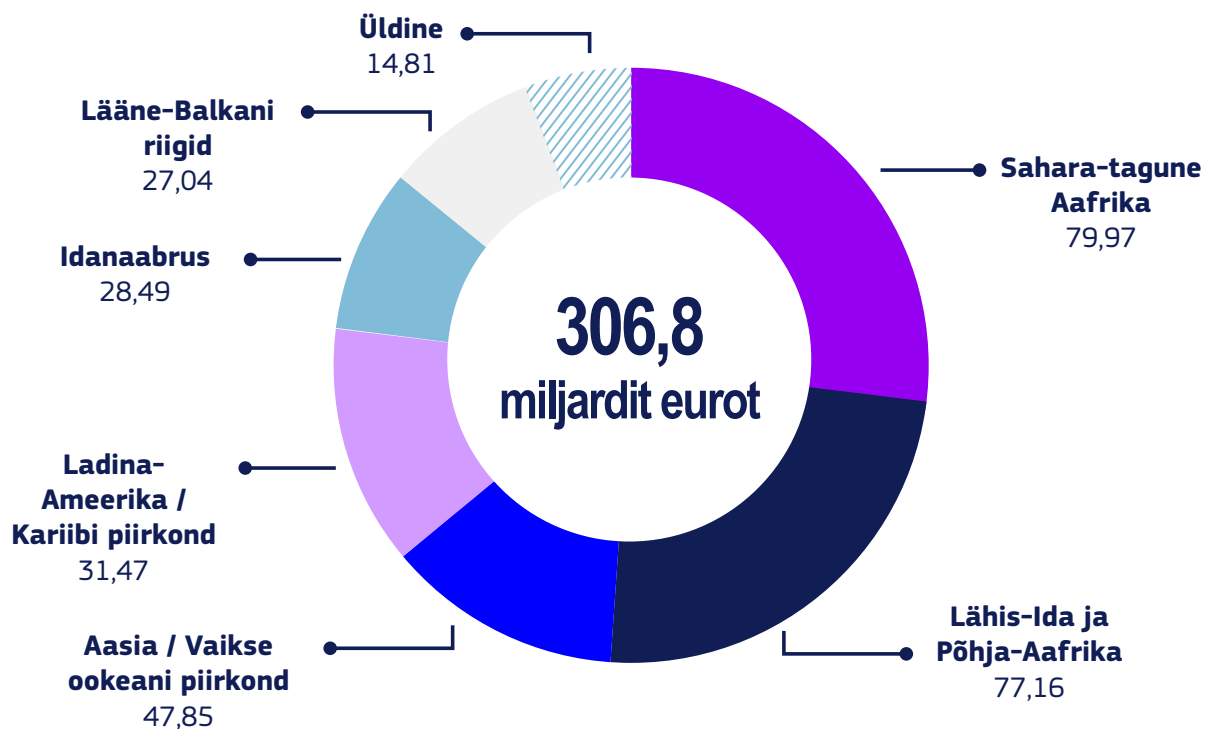
Tiheda konkurentsiga maailmamajanduses püüavad kõik riigid tugevdada oma autonoomiat strateegilistes sektorites alates puhtast energiast kuni tehisintellektini. Sõltumatus ei tähenda siiski isoleeritust. Tarneahelad on omavahel liiga tihedalt seotud ja üleilmsed probleemid liialt keerulised, et ükski riik või piirkond saaks üksi tegutseda. Seepärast ehitame üles **globaalset Euroopat**. Meie mudel põhineb partnerlusel: **see loob tugevad suhted, mis põhinevad vastastikustel huvidel, ühisel heaolul ja suveräänsuse austamisel.**

See põhimõte on **strateegia „Global Gateway“** keskmes. Kui strateegia

2021. aastal käivitati, oli eesmärk investeerida 2027. aastaks kogu maailmas 300 miljardit eurot. See eesmärk saavutati juba möödunud aastal. Praeguste arvutuste järgi peaks strateegia **investeeringute maht ületama 2027. aastaks 400 miljardit eurot**. Aafrikas, Ladina-Ameerikas, Aasias ja mujal toetatakse strateegiaga „Global Gateway“ projekte, mis edendavad nii partnerriikide arenguprioriteete kui ka Euroopa strateegilisi huve. Sellest rahastatakse niisuguseid projekte nagu digipööre Colombias ja puhta energia projektid Lõuna-Aafrikas ning Kaspia mere transpordikoridor, mis parandab ühenduvust Euroopa ja Kesk-Aasia vahel.

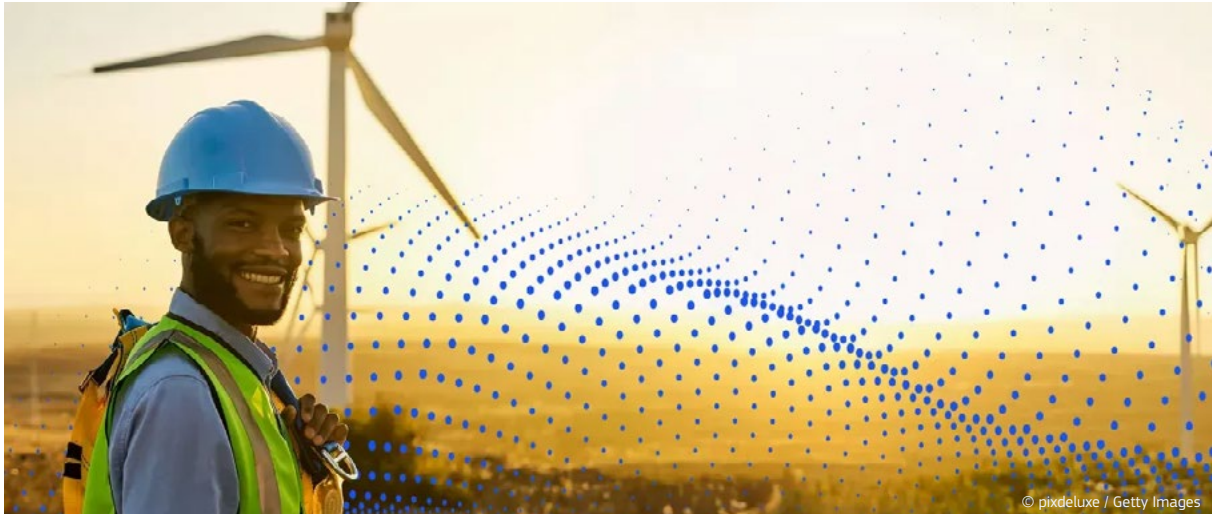
Global Gateway raames kaasatud koguinvesteeringud

miljardites eurodes

Kogusummad võivad ümardamise tõttu üksikute arvnäitajate summadest veidi erineda.

Strateegiat „Global Gateway“ rakendatakse Euroopa tiimi lähenemisviisi alusel: selles osalevad ELi institutsioonid, liikmesriigid, Euroopa Investeeringuspank, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank ning riiklikud rakendusasutused ja arengupangad.

Strateegia „Global Gateway“ toimib, kuna selles on avaliku sektori eesmärgid ühendatud erasektori eksperditeadmiste ja vahenditega. Kestlik areng nõuab pikaajalisi investeeringuid, innovatsiooni ja kohalikku isevastutust. Toetuste, sooduslaenude, tagatiste ja segarahastamise kaudu aitab Euroopa vähendada riske ja kaasata investeeringuid projektidesse, mida muidu ei sünniks. Selle lähenemisviisi tarvis oleme loonud **Global Gateway investeerimiskeskuse**, ühtse kontaktpunkti, mis ühendab ettevõtjaid, valitsusi ja arengut rahastavaid asutusi, kes projekte ühiselt kavandaksid ja ellu viiksid. See on parim viis luua väärtust Euroopa jaoks ja püsivat kasu meie partneritele.

Euroopa juhib endiselt ka üleilmset kliimapoliitikat. President von der Leyen kinnitas Brasiilias Belémis kliimamuutuste konverentsil (**COP30**) ELi kindlat pühendumist Pariisi kokkuleppele. Seda kohustust kinnitati **ELi kliimamääruses** lubadusega **vähendada kasvuhoonegaaside heidet 2040. aastaks 90%** võrreldes 1990. aasta tasemega, pakkudes pragmaatilist ja paindlikku teed kliimaneutraalsuse suunas. Euroopa **juhib endist viisi ülemaailmset kliimamuutustega seotud rahastamist**, olles selleks ainuüksi 2024. aastal eraldanud **31,7 miljardit eurot avalikke vahendeid** ja kaasanud veel 11 miljardit eurot erasektori rahalisi vahendeid.

2026. aasta aprillis käivitatud ülemaailmse **roheliste võlakirjade algatuse fondi** kaudu kaasab Euroopa **suuremahulistesse kestlikesse taristuprojektidesse kuni 20 miljardit eurot erakapitali**, arendades ühtlasi roheliste võlakirjade turgusid partnerriikides. See on strateegiline valik, et viia majanduslik vastupanuvõime kooskõlla kliimaõiglusega meie planeedi ja tulevaste põlvkondade hüvanguks.

See lähenemisviis on eriti nähtav Aafrikas, kus taastuenergia potentsiaal on üks maailma parimaid, kuid taristu selle kasutamiseks kõige väiksem. Seepärast toetab EL jõuliselt kampaaniat **„Taastuenergia osakaalu suurendamine Aafrikas“**, mille kaaskorraldajad on president von der Leyen ja Lõuna-Aafrika president Cyril Ramaphosa. EL juhtis selle rahastamist ja **on eraldanud kampaaniale üle 15,1 miljardi euro**. Selle investeeringuga laiendatakse juurdepääsu puhtale energiale, toetatakse tööstuse arengut, luuakse töökohti ja tugevdatakse energiajulgeolekut nii Aafrikas kui ka Euroopas. EL käivitas ka ülemaailmse kampaania **„Electrify Now“**, et kiirendada puhta elektri kasutuselevõttu tööstus-, transpordi- ja ehitussektoris ning vähendada seeläbi sõltuvust fossiilkütustest, suurendada energiajulgeolekut ja kaitsta majandust hinnavolatiilsuse ja tarnehäirete eest.

Meie ühiste üleilmsete ressursside kaitsmine on väga tähtis. Maailma ookeanid annavad elatist, toetavad kaubandust, toodavad taastuvenergiat ja reguleerivad meie kliimat. Ometi peavad need taluma kasvavat survet, mis tuleneb saastest, kliimamuutustest ja ebaseaduslikust ärakasutamisest. Seepärast on EL käivitanud algatuse „**OceanEye**“, et tugevdada Euroopa suutlikkust ookeani- ja mereseires, toetades ühtlasi teadusuuringuid ning konkurentsivõimelisemat ja kestlikumat sinist majandust.

Üleilmne tervishoid on veel üks valdkond, millega praegusel ajal seondub palju probleeme. Rahvusvaheline rahastamine on surve all ja maailmas esineb üha rohkem terviseriske ebolapuhangutest kuni uute nakkushaigusteni. Euroopa jätkab kiiret tegutsemist. EL on toetanud reageerimist **ebolapuhangule** Kongo Demokraatlikus Vabariigis ja Ugandas **493 miljoni euroga** hädaabi, diagnostika, vaktsiinide, ravi ja terviseohutuse valdkonnas. Uue **ülemaailmse tervisealase vastupanuvõime algatuse** kaudu tugevdab EL kogu maailmas ennetus-

Maailmameri, saared ja rannikukogukonnad

- Tänu algatusele „OceanEye“ pakub EL 2035. aastaks **35%** maailmamere üleilmse seire andmetest.
- Koordineeritud ELi lähenemisviis, mille alusel toetatakse **saarte ja rannikukogukondade** pikaajalist arengut.

valmisoleku- ja reageerimissuutlikkust. Algatusse on kaasatud **enam kui 6 miljardit eurot, mille EL on eraldanud tervishoiuinvesteeringuteks**. Suurendame üleilmset vastupanuvõimet ja valmistume kriisideks enne nende teket.

Investeerimine üleilmsesse tervishoidu

Üle
42%
pandemiafondi
vahenditest eraldas
Euroopa tiim.

360 miljoni euro
suurune ELi lubadus toetada
ülevaailmset vaksineerimise
ja immuniseerimise liitu.

75 miljoni euro
ulatuses investeeringuid
Biovaci tehasesse Lõuna-
Aafrikas.

Ligikaudu
540 miljonit eurot
investeeritakse Aafrika
tervisetoodete tootmisse,

kuni 2 miljardit eurot
kaasatakse algatuse MAV+
kaudu, mis käsitleb vaktsiinide,
ravimite ja
tervise tehnoloogiate tootmist
ja kättesaadavust.

Üle
100 miljoni euro
terviseturbe algatustele, mis
on käivitatud koos Haiguste
Ennetamise ja Tõrje Aafrika
Keskustega.

700 miljoni euro
suurune ELi lubadus
ülevaailmsele fondile, mis teeb
Euroopa tiimi kogupanuseks

üle **3 miljardi euro.**

493 miljonit eurot,
et reageerida Ebola Bundibugyo viiruse puhangule Kongo
Demokraatlikus Vabariigis ja Ugandas, sealhulgas hädaabi,
diagnostika, vaktsiinide, ravi ja terviseohutuse valdkonnas.

Ajal, mil humanitaarvajadused suurenevad ja rahvusvaheline toetus on survel, säilitab Euroopa oma juhtrolli. 2026. aastal vajas maailmas humanitaarabi üle 239 miljoni inimese. Ehkki paljud rahastajad vähendavad oma panust, **on Euroopa endiselt juhtiv humanitaarabi andja ning ainuüksi 2026. aastaks on komisjon eraldanud üle 1,9 miljardi euro.**

Seda silmas pidades tutvustas komisjon lisaks uut humanitaartegevuse lähenemisviisi, et abi jõuaks tulemuslikult ja tõhusalt inimesteni ning ka **humanitaartöötajad oleksid kaitstud.**

Alates Gazast kuni Kongo Demokraatliku Vabariigi ja Venezuelani aitab Euroopa toetus anda elutähtsat abi sõjast ja loodusõnnetustest laastatud piirkondades.

Tõendina Euroopa elupäästvast solidaarsusest, kui Venezuelat tabasid 2026. aasta juunis kaks ulatuslikku maavärinat, koordineeris ELi elanikkonnakaitse mehhanism toetust, mida andsid **19 Euroopa riiki, kes lähetasid otsingu- ja päästemeeskondi ja tehnilisi eksperte ning varustust peavarju, vee ja sanitaarvahendite tagamiseks.**

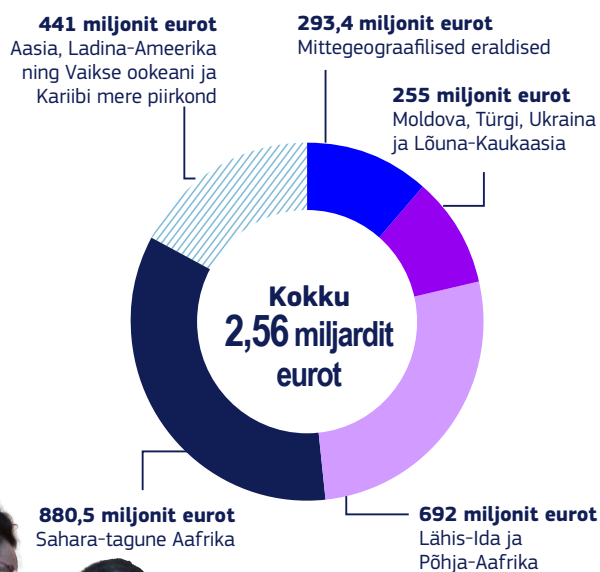

© Hugo Miguel Marinho dos Santos, 2026

Pärast laastavaid maavärinaid Venezuelas lähetati liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kaudu hädaolukordadele reageerimise operatsioonide toetamiseks üle 750 spetsialisti 19 Euroopa riigist. Nende hulgas oli Portugali linnakeskkonna otsingu- ja päästemeeskond, mida juhtis Hugo Santos ja kuhu kuulus 62 töötajat ning kuus otsingu- ja päästekoera. 15-päevase missiooni käigus viis rühm läbi operatsioone katastroofist kõige enam mõjutatud piirkondades. Koostöös meeskondadega kogu maailmast aitas Portugali meeskond kaasa elupäästvatele operatsioonidele, sealhulgas seitsmeks päevaks rusude alla lõksu jäänud mehe päästmisele. See kogemus tõi esile rahvusvahelise koostöö tähtsuse, näidates, kuidas eri riikidest pärit põhjaliku väljaõppega meeskonnad saavad äärmuslikes tingimustes tõhusalt koostööd teha, et päästa elusid ja toetada kriisis olevaid kogukondi.

Euroopa on endiselt juhtiv humanitaarabi andja

KOMISJONI 2025. AASTAL ANTUD HUMANITAARABI

03 Kaitskem peamist

Euroopa peab olema sõltumatu, et tagada eurooplastele vabadus ja heaolu koos võimalusega kujundada ise oma tulevikku.

Euroopa edukust ei näita mitte ainult tema majanduslik tugevus või üleilmne mõju, vaid ka see, kas ta suudab parandada oma kodanike elu.

Demokraatia, õigusriik ja sotsiaalne õiglus on meie liidu alustalad. Just need hoiavad meid koos, suunavad meie tegevust ja muudavad Euroopa ainulaadseks. Nüüd, kus need väärtused on üha suurema surve all, asub Euroopa kaitsma seda, mis on kodanike jaoks olulisim.

Meie väärtuste kaitsmine tähendab ka meie julgeoleku kaitsmist. Ohtlikumas maailmas **seisneb rahu säilitamine suutlikkuses end kaitsta ja agressiooni ära hoida.** See tähendab kaitse tugevdamist, välispiiride kindlustamist, reageerimist ohtudele nii liidus kui ka väljaspool ning õiglase ja toimiva rändesüsteemi loomist.

Meie väärtuste kaitsmine

Euroopa on väärtuste liit. Demokraatia, õigusriik ja põhiõigused ei määra mitte ainult Euroopa identiteeti, vaid **need on ka olulised Euroopa tegevuse aluspõhimõtted**. Ilma usalduseta sõltumatute institutsioonide ja kohtute vastu ning ühiste eeskirjadeta ei saa ühtne turg toimida. Ilma tugeva demokraatliku aluseta ei saa Euroopa olla tugev ega sõltumatu. Seepärast on komisjoni praegune koosseis seadnud prioriteediks meie põhiväärtuste kaitse sisemise murenemise ja välisohtude eest.

Õigusriigi põhimõtte järgimine on igasuguste ELi vahendite saamise eeltingimus. Sel aastal oleme näinud julgustavaid muutusi, eelkõige Ungaris. See näitab, kui tähtsad on ELi vahendite puhul tugevad kaitsemeetmed ja kuidas need aitavad edendada reforme, mis tugevdavad nii liikmesriike kui ka ELi tervikuna.

Iga-aastasest **õigusriigi olukorda käsitlevast aruandest** on saanud võrdlusalus, mis aitab kujundada riiklikke arutelusid ja anda hoogu reformidele meie liidus. See aitab vältida demokraatia tagasilangust, hõlbustab vastastikust usaldust ning selles antakse soovitusi kohtusüsteemide tugevdamiseks, meediavabaduse ja meedia mitmekesisuse suurendamiseks, korruptsioonivastaseks võitluseks ja muuks. Aruandes keskendutakse senisest rohkem sellele, kuidas õigusriik toetab Euroopa konkurentsivõimet, alates läbipaistvatest riigihangetest kuni regulatiivse stabiilsuseni. Tugevad demokraatiad, mis toetavad rangeid õigusriigi standardeid, ja konkurentsivõimeline majandus käivad käsikäes.

ELi järgmise pikaajalise eelarve ettepanekutes on ELilt rahastuse saamine ning õigusriigi põhimõtte ja põhiõigused veelgi tihedamalt seotud. Selle eelarvega parandab komisjon vahendeid, mis aitavad tagada õigusriigi standardite järgimist ja usaldusväärset finantsjuhtimist, tuginedes õigusriigi olukorda käsitlevatele aruannetele ning tagades põhiõiguste harta järgimise.

Euroopa demokraatlikke riike ründavad üha enam sellised jõud, kes püüavad sekkuda meie valimistesse, levitada desinformatsiooni

ja lõhestada ühiskondi. Sellele reageerimiseks oleme käivitanud **Euroopa demokraatia kaitsekiibi**, mis koosneb meetmetest, mille eesmärk on kaitsta vabu ja õiglasi valimisi, suurendada ühiskonna vastupanuvõimet, kaitsta desinformatsiooni eest ning tugevdada sõltumatut ajakirjandust ja meediapädevust, sealhulgas meedia vastupanuvõime programmi kaudu. Samal otstarbel lõime ka **demokraatliku vastupanuvõime Euroopa keskuse**, mis koondab liikmesriikide eksperditeadmisi ja töötab välja ühisprojekte, et parandada meie kollektiivset suutlikkust ohte paremini avastada ja neile reageerida.

„Härra Eikeegi Putini vastu“ („Mr Nobody Against Putin“) on mõjuv dokumentaalfilm, milles jälgitakse Venemaa kooliõpetaja Pavel Talankini tööd pärast Venemaa ebaseaduslikku sissetungi Ukrainasse. Talankin dokumenteeris Venemaa riiklikku propagandat ja sõjalist väljaõpet koolide õppekavas ning põgenes 2024. aasta suvel Euroopasse, kui olid ilmnenud tõendid selle kohta, et politsei teda tema enda kodus jälgib. Taani ja Tšehhi koostööna valminud film võitis 2026. aastal parima dokumentaalfilmi Oscari. See dokumentaalfilm on näide sellest, kuidas Euroopa toetab sõltumatut ajakirjandust, kunstivabadust ja neid, kes kaitsevad demokraatlikke väärtusi isegi end suurde ohtu pannes.

Demokraatia kaitsmine tähendab kodanike, kodanikuühiskonna ja vaba meedia ning samuti institutsioonide mõjuvõimu suurendamist. Komisjon toetab programme, mis aitavad kogukondadel, eelkõige maapiirkondades ja väikelinnades, arendada eri põlvkondade meediapädevust ja suurendada usaldust demokraatliku arutelu vastu. Seda tööd tõhustab **demokraatia vastupanuvõime teemaline Euroopa kodanike paneelarutelu**, mis toob kokku inimesi üle Euroopa, et leida uusi ideid ja anda soovitusi selle kohta, kuidas meie demokraatiat edaspidi tugevdada. **ELi kodanikuühiskonna strateegiaga** tõhustab komisjon koostööd kodanikuühiskonnaga ning pakub kodanikuühiskonna organisatsioonidele nende töös ka edaspidi abi ja kaitset.

Meid ootab ees põhjalike tehnoloogiliste muutuste aeg. See pakub uskumatuid võimalusi, muutes meie suhtlemise, teabe leidmise ja ühiskonnas osalemise viise, kuid toob kaasa ka suuri katsumusi. Euroopa seisukoht on selge: **meie digiruumis kehtivate normide üle**

otsustavad demokraatlikud ühiskonnad, mitte tehnoloogiaettevõtted.

Digiteenuste õigusakti ja **digiturgude õigusakti** näol on Euroopal võimsad vahendid, millega tagada eeskirjade järgimine ning platvormide vastutustundlik ja õiglane tegutsemine. Viimasel aastal oleme võtnud meetmeid kohustuste täitmisest kõrvale hoidvate ettevõtete suhtes. EL on uurinud TikTok'i sõltuvusttekitavat disaini, Meta suutmatust jõustada vanuse alampiiri nõudeid ja X'i Groki kasutamist laste seksuaalset kuritarvitamist kujutava materjali loomisel ja levitamisel. Oleme trahvinud ka e-kaubanduse platvorme, näiteks AliExpressi ebaseaduslike ja ohtlike toodete müügi eest ning Temu ebaseaduslike toodetega seotud riskide nõuetekohaselt hindamata jätmise eest. Lisaks oleme reageerinud turuvõimu kuritarvitamisele Apple'i, Meta ja Google'i poolt. Meie sõnum on üheselt mõistetav – Euroopa astub alati välja inimeste kaitseks.

Lapsed ja noored väärivad internetis erilist kaitset, et nad saaksid digiühenduse eeliseid turvaliselt kasutada. Need, kelle meeled alles arenevad, puutuvad sageli kõige enam kokku sõltuvusttekitava platvormikujunduse, kahjuliku sisu ja veebisurvega. On selge, et **lapsed ei ole kaubaartikkel** ja ükski ettevõtte ei tohiks nende haavatavust ära kasutada. Seepärast moodustas president von der Leyen **laste internetiturvalisuse töörühma**, mis uuris sotsiaalmeedia eeliseid, võimalusi ja kahju lastele (sotsiaalmeedia ja muud alaealistele kättesaadavad teenused, mis sisaldavad eakohatut ja sõltuvust tekitavat sisu). Selle töörühma kaasesistujad töötasid komisjoni jaoks välja soovitud kaitse edasiseks tugevdamiseks.

Lisaks tutvustas president lapsi kahjuliku sisu eest kaitsva **vanusekontrolli rakenduse** tehnilist lahendust. **Küberkiusamise vastase tegevuskavaga** aga toetame ennetamist ja teadlikkust ning rakendame veebiturbemehhanismi, et lapsed ja noored saaksid küberkiusamisest hõlpsasti teatada. Euroopa näitab, et tehnika areng peab käima käsikäes demokraatlike väärtuste ja kodanike kaitsega.

Jackie Fox kaotas 2018. aastal enesetapu tõttu oma 21-aastase tütre Nicole „Coco“, keda oli korduvalt nii internetis kui ka väljaspool seda väärkoheldud. Pärast Nicole'i surma võitles Jackie selle nimel, et kõrvaldada liirimaal olemasolevad õiguslikud lüngad, mis ei võimaldanud küberkiusajaid vastutusele võtta. Tema väsimatu tegevuse toel võeti 2020. aastal vastu Coco seadus, millega muudeti küberkiusamine kuriteoks. Pärast seda on Jackie viinud oma kampaania ELi tasandile ja 2026. aasta märtsis kutsuti ta Euroopa Parlamenti oma kogemusi jagama. Komisjon on endist viisi pühendunud võitlusele internetis toimuva kiusamise vastu. Käivitatud on küberkiusamise vastane tegevuskava ja lisaks kutsus president von der Leyen kokku laste internetiturvalisuse töörühma, mille soovitud on aluseks komisjoni meetmetele laste kaitse tugevdamiseks.

Kaitsekoostöö liidu loomine

Euroopa julgeolekukeskkond on suuremas ohus kui mitme senise põlvkonna vältel.

Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu kestab viiendat aastat ning liidus asuvate sihtmärkide vastu suunatud hübriidrünnakud ja küberoperatsioonid ning droonide sissetungid liitu on muutumas üha tavalisemaks. Samas ei saa julgeolekuarhitektuuri, mis tagas aastakümneid Euroopa stabiilsuse, enam enesestmõistetavaks pidada.

Euroopa Liit loodi rahu säilitamiseks. Praegu tähendab see, et peame suurendama suutlikkust agressiooni ära hoida. **Euroopa peab omandama strateegilised võimed, mida kiiresti muutuvas julgeolekukeskkonnas vaja läheb.** Täpselt seda me praegu teemegi.

Alates 2020. aastast on liikmesriikide kaitsekulutused suurenenud peaaegu **80%**. Seda toetab ELi tasandil liidu ajaloo suurim kaitseotstarbeliste vahendite kasutuselevõtt. **Kava „ReArm Europe“ / „Kaitsevalmidus 2030“** kaudu eraldab Euroopa kuni 800 miljardit eurot, et kõrvaldada võimelüngad, suurendada tööstussuutlikkust ja kiirendada investeerimist meie kollektiivsesse julgeolekusse. **Kaitsevalmiduse tegevuskavaga aastani 2030** on Euroopa lisaks selgele plaanile määratlenud ka konkreetsed vahe-eesmärgid ja ajakavad.

Kriitilise tähtsusega kaitsevõime valdkonnad meetmete võtmiseks ELi tasandil

2030. aasta kaitsevalmiduse tegevuskava

EUROOPA KAITSEALASED JUHTALGATUSED

Idatiiva
seire

Euroopa droonikaitse
algatus

Euroopa
õhukilp

Euroopa
kosmosekilp

Võimelünkade kõrvaldamine

Liikmesriigid on moodustanud kaitsevõime koalitsioone üheksas kriitilise tähtsusega võimevaldkonnas

ELi kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi tugevdamine

- Tarneahelate vastupanuvõime tagamine
- Kaitseinnovatsiooni kogu potentsiaali kasutamine
- Tööstusvõimsuse jälgimine

Suuremad investeeringud kaitsevaldkonda

- Euroopa kaitseturu lihtsustamine
- Era- ja avaliku sektori vahendite kaasamine
- Investeeringud sõjalise liikuvuse valdkonda

Kindel toetus Ukrainale

Selle jõupingutuse keskmes on **SAFE, mis annab liikmesriikidele kaitseinvesteeringute tegemiseks 150 miljardi euro ulatuses laene**. Komisjon on heaks kiitnud 18 riiklikku kava, allkirjastatud on 13 lepingut ja välja makstud 12 miljardit eurot. Need investeeringud toetavad **ühishankeid** ja aitavad seega riikidel **omandada kriitilise tähtsusega võimeid kiiremini ja väiksemate kuludega**, kiirendades ühtlasi projekte, mida liikmesriigid üksinda ei suudaks ellu viia. **SAFE tugevdab ELi tööstusbaasi**, et suurem osa loodavast väärtusest jääks Euroopasse, kusjuures hankeeeskirjade kohaselt peavad ELi, Euroopa Majanduspiirkonna riikidest või Ukrainast pärit komponendid moodustama vähemalt 65% kogukulust.

Investeeringutest üksi siiski ei piisa. Euroopa peab ühtlasi kaasaegseks sõjapidamiseks

vajalike võimete arendamise paremini kooskõlastama. Seepärast loodi 2030. aasta tegevuskavas **võimekoalitsioonid**, mis koondavad liikmesriike, et teha kindlaks ühised vajadused, arendada ühiselt võimeid ja teha mastaapseid hankeid.

See uus mudel on juba kasutusel **Euroopa kaitsealastes juhtprojektides: Euroopa droonikaitse algatus, idatiiva seire, Euroopa õhukilp ja Euroopa kosmosekilp** on kavandatud selleks, et lahendada Euroopa julgeoleku kõige pakilisemaid probleeme. Need strateegilised võimed on liiga kulukad, liiga keerulised või liiga kiireloomulised, et riigid saaksid neid üksi arendada. Juulis tegi komisjon ettepaneku **viie Euroopa ühishuvi pakkuva kaitseprojekti** kohta, et aidata ELi riikidel neis tähtsates valdkondades oma suutlikkust tugevdada.

Euroopa julgeolek sõltub tugevast tööstusbaasist, st tööstusest, mis suudab toota meie relvajõududele vajalikku varustust vajalikus ulatuses ja vajaliku kiirusega. Uue **Euroopa kaitsetööstuse programmi (EDIP)** kaudu **võtab komisjon kasutusele 1,5 miljardit eurot, et suurendada tootmisvõimsust, tugevdada ühishankeid ja vähendada kriitilist sõltuvust**. Otse peamiste võimete, sealhulgas rakettide, laskemoona ja droonitõrjesüsteemide tootmise suurendamiseks suunatakse enam kui 700 miljonit eurot. See tähendab suurt nihet killustunud riiklikelt turgudelt paremini integreeritud Euroopa kaitseökosüsteemi suunas.

Euroopa kaitsetööstuse suutlikkuse suurendamine

Koostada **ELi tööstuse tootmisvõimsuse** põhjalik ülevaade

Parandada kaitsetööstusele **kriitiliste toormete** ja muude põhikomponentide kättesaadavust

Toetada **kaitsealaste erioskuste** komponente

Meetmed strateegiliste projektide väljatöötamiseks, et **toetada kriitilise tähtsusega tehnoloogiaid ja tööstussuutlikkust**

Kahesuguse kasutusega teadusuuringute ja innovatsiooni raamistiku võimalikud muudatused, et parandada **tsiviil- ja kaitsevahendite koostoimet**

Poola insener Rafal ja Soome insener Pekka kohtusid Erasmuse vahetusprogrammi ajal. Ühisest kirest ajendatuna ehitasid nad murrangulise mudeli sünteesavaradari (SAR) satelliitide jaoks ja muutsid tööstust põhjalikult. Nad asutasid ICEYE ning tänu programmist „Horisont“ saadud toetusele nende ettevõtte kasvas ja nad töötasid välja kõige arenenuma SAR satelliitide kogumi.

ICEYE teenindab kliente kaitse ja luure, aga ka keskkonnaseire ja hädaolukordade ohjamise valdkonnas. Sel aastal hinnati ICEYE väärtuseks üle 10 miljardi euro ja see oli esimene investeering Euroopa kasvufirmade fondist. Rafali ja Pekka teekond Erasmusest programmini „Horisont“ ning Euroopa ühe kõige kiiremini kasvava kosmose- ja kaitsettevõtte on näide sellest, kuidas ELi programmid ühendavad eurooplasi ja toetavad neid nende ambitsioonide saavutamisel. ICEYE on ka näide sellest, milline näeb välja Euroopa tehnoloogiline suveräänsus.

Euroopa Kaitsefond 2025

Ukraina on selles püüdluses keskne partner. Ukraina kaitsetööstusest on saanud üks maailma juhtivaid kiire sõjalise innovatsiooni keskusi, mis muudab lahinguväljal saadud kogemused enneolematu kiirusega kasutusvalmis tehnoloogiaks. Kiievis asuva **ELi kaitseinnovatsiooni büroo** ja selliste projektide kaudu nagu STRATUS või ELi ja Ukraina droonikokkulepe ühendab Euroopa ukrainlaste lahinguvälja eksperditeadmised Euroopa tööstussuutlikkusega, et arendada uue põlvkonna võimeid.

Innovatsioonil on otsustav roll tuleviku lahinguvälja kujundamisel. Komisjon on **Euroopa Kaitsefondi** kaudu valinud

välja **57 uut projekti**, mida rahastatakse **rohkem kui 1 miljardi euroga** ning mis hõlmavad valdkondi alates tehisintellektist ja küberkaitsest kuni droonide ja droonitõrjesüsteemideni. Lisaks on loodud **uus programm AGILE**, mida **toetatakse 115 miljoni euroga** ja mis aitab murrangulisel tehnoloogial laboritest kiiremini tootmisse jõuda, et Euroopa novaatorite läbimurdeideedest saaksid tegelikud võimed.

Valmisolek sõltub liikuvusest. Peame näitama, et meie relvajõude saab lähendada kiiresti ja hulgaliselt kõikjale, kus neid vajatakse. Seepärast võttis EL vastu **uue sõjalise liikuvuse paketi**, et luua sõjaline Schengeni

ala. Euroopa võtab kasutusele ühtlustatud eeskirjad piiriülese sõjalise liikumise kohta, ühtlustatud tolliprotseduurid ja meetmed, mis annavad kriisi ajal taristule eelisjuurdepääsu. Neid reforme toetavad investeeringud peamiste transpordikoridoride ajakohastamisse, küberturvalisuse suurendamisse ja elutähtsa taristu vastupanuvõimesse. Koos võimaldavad nad vägedel, seadmetel ja varustusel kiiresti üle Euroopa liikuda.

Euroopa mõistab, et iseseisvus ei tähenda üksi tegutsemist. Seepärast süvendame kaitse- ja julgeolekukoostööd usaldusväärsete partneritega üle maailma. **Tugevdasime vahendi SAFE raames tööstuskoostööd Kanadaga.** Sel aastal oleme sõlminud **julgeoleku- ja kaitsepartnerlused ka Austraalia, Ghana, India ja Islandiga,** suurendades julgeoleku- ja kaitsepartnerluste arvu partneritega kogu maailmas 12ni. Kõik need partnerlused loovad uusi võimalusi tööstuslikuks ja tihedaks koostööks ühiste julgeolekuprobleemide lahendamisel.

Euroopa julgeolekukeskkond on põhjalikult muutunud ja muutunud on ka meie reageering. Mullu esitasime kava võtta suurem vastutus oma julgeoleku ja kaitse eest. Nüüd viiakse seda eesmärki ellu, et saavutada konkreetset võimet, tugevam tööstus ja suurem valmisolek. Euroopa mitte lihtsalt ei kohane ohtlikuma maailmaga, vaid valmistub sellega toimetulekuks.

Euroopa idapiirialad on muutumas julgeolekukeskkonnas eesliinil. Alates Venemaa sissetungist Ukrainasse on Bulgaaria, Eesti, Leedu, Läti, Poola, Rumeenia, Slovakkia, Soome ja Ungari talunud piirkonniti kasvavat survet hübriidrünnakute, relvana kasutatava rände, majandushäirete ja rahvastiku vähenemise kujul.

Nende probleemide lahendamiseks on komisjon võtnud vastu **uue strateegia, et tugevdada ELi idapiirialade heaolu, vastupanuvõimet ja julgeolekut.** Strateegias on ühendatud investeeringud julgeolekusse, taristusse, energeetikasse ja majandusarengusse ning sellega toetatakse selliseid juhtprojekte nagu idatiiva seire, Euroopa droonikaitse algatus ja Euroopa õhukilp.

Poola-Leedu piiriala elanike juurdepääs eriarstiabile ja ennetavale tervisekontrollile on piiratud ning ooteajad on tihti väga pikad. ELi Ühtekuuluvusfondi toel moderniseeris Pro-Medica haigla oma operatsioonisaale ja võttis kasutusele tipptasemel minimaalselt invasiivse kirurgia seadmed ning töötas välja ühisteenused partnerhaiglaga Leedus.

Patsientidel on nüüd võimalik saada oma kodupiirkonnas kiiremini diagnoosi, ohutumat kirurgilist ravi ja kvaliteetset eriarstiabi. Projektiga laiendati ka emakakaelavähi ennetavaid sõeluuringuid, võimaldades piirkonnas rohkematele naistele varasemat diagnoosimist ja õigeaegset ravi.

See on selge näide sellest, kuidas ühtekuuluvuspoliitika ja selle vahehindamise käigus lisatud uued prioriteedid parandavad elukvaliteeti idapiirialadel.

Meie idapoolsete piirialade toetamine viies valdkonnas

Strateegiaga kiirendatakse ka Balti riikide integreerimist Euroopa energiavõrkudesse, toetatakse strateegilisi projekte, nt Põhja- ja Baltimaade vesinikukoridori, ning ajakohastatakse kahesuguse kasutusega transporditaristut, sh maanteid, raudteid ja sadamaid. Uue **EastInvesti rahastu** kaudu saavad piirialad Euroopa Investeeringuspangalt ja teistelt finantseerimisasutustelt lihtsamini rahastust ja nõustamistuge.

Julgeolek sõltub tugevatest kogukondadest ja tugevast taristust. Seepärast käsitletakse strateegias ka tööjõupuudust, toetatakse haridust ja oskuste arendamist ning aidatakse kogukondadel tõkestada desinformatsiooni levikut.

EUROOPA TEEB KAITSESSE ENNEOLEMATUID INVESTEERINGUID. KAITSE-EUROOPA ON LÕPUKS ÄRGANUD.

Üleskutse turvalisemaks Euroopaks

81%

ELi kodanikest toetab tugevamat kaitsekoostööd, mis on viimase kahe aastakümne kõrgeim tase.

74%

eurooplastest kiidab kaitseinvesteeringud heaks või usub, et neid tuleks suurendada.

66%

eurooplastest usub, et ELil peaks olema suurem roll nende kaitsmisel ülemaailmsete kriiside ja julgeolekuriskide eest.

2026. aasta jaanuari ja mai Eurobaromeetri uuringute andmed.

Lahendus: kava „ReArm Europe“ / „Kaitsevalmidus 2030“

SAFE-RAHASTAMISVAHEND

18

**SAFE-RAHASTAMIS-
VAHENDI LAENUDEGA
SEOTUD RIIKLIKU
KAVA**

on seoses kaitsealaste riigihangetega **heaks kiidetud**.

150 MLD EURO

saadaval

12 MLD EURO

välja makstud

RIIKIDE VABASTUSKLAUSEL

18

riiki on **aktiveerinud**
RIIKIDE
VABASTUSKLAUSLI.

Võimaldab riiklike
kaitsekulutusi kuni

1,5%

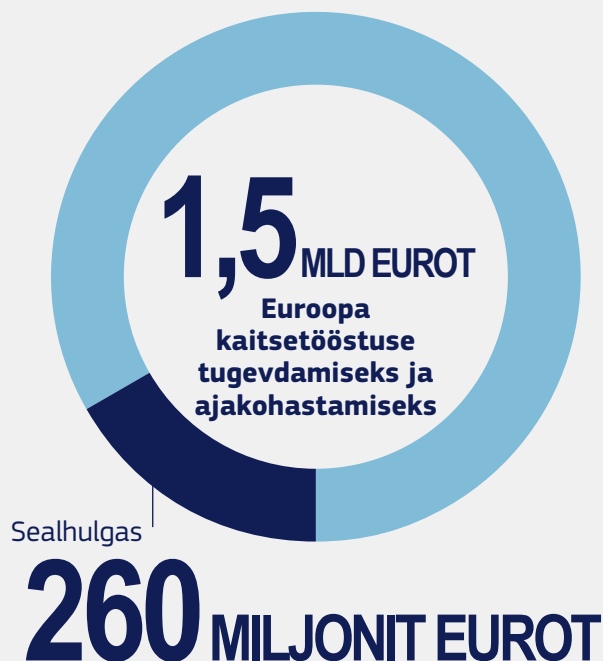
ulatuses SKPst, ilma et
tekiks ülemäärase
eelarvepuudujäägi
menetluse oht.

JA VEELGI ENAM

EUROOPA KAITSETÖÖSTUSE PROGRAMM (EDIP)

AGILE

Ukraina kaitsesektori tehnoloogilise ja
tööstusliku baasi taastamiseks

**115 MILJONIT
EUROT**

selleks, et tuua murranguline
kaitsetehnoloogia rekordkiirusel laborist välja
tegelikku ellu

EUROOPA KAITSEFOND 2025

~ 50%

selliste suurte
kaitsevõimealaste vajaduste
jaoks nagu ELi
atmosfäärisisene püüdur,
lahingutank,
mitmikraketiheitja ja
poolautonoomne laev

~ 25%

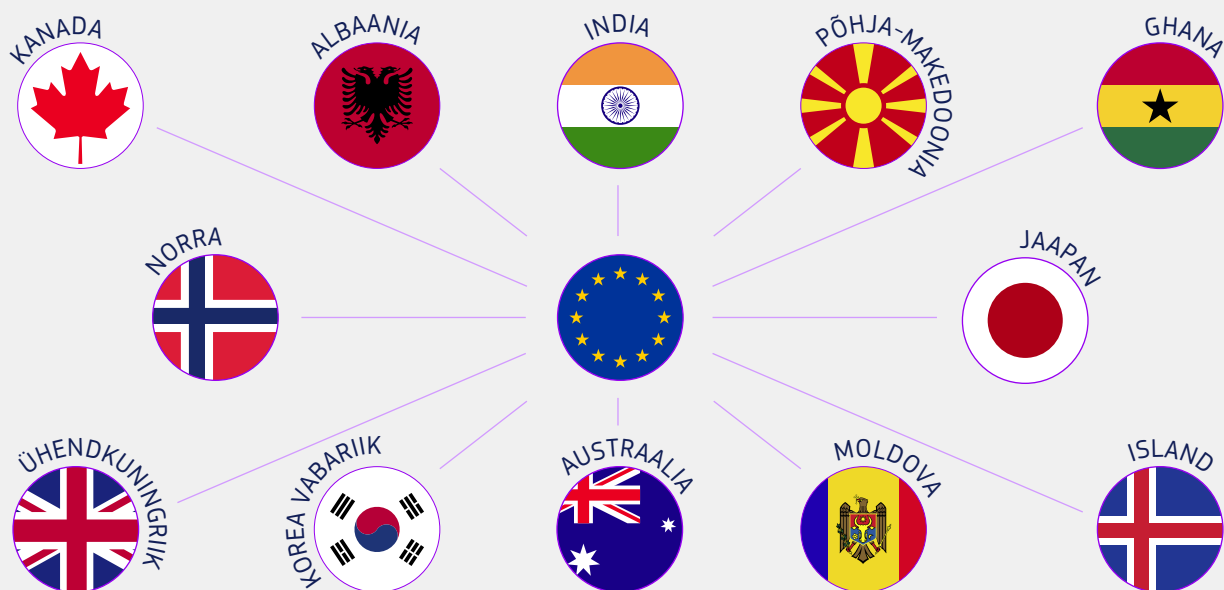
eraldatakse elutähtsale
tehnoloogiale ja suutlikkusele,
sealhulgas kvantturvalistele
võrkudele, elektroonilisele
võitlusele ja kõrgjõudlusega
energiasüsteemidele

~ 25%

ELi kaitseinnovatsiooni
kava (EUDIS)
rakendamiseks, millega
toetatakse
kaitserakenduste
innovatsiooni ja
murrangulist
tehnoloogiat

Julgeoleku- ja kaitsepartnerlused ühiste julgeolekuhuvide edendamiseks

Sõjaline liikuvus – sõjalise Schengeni ala suunas

Tugevdada sõjalise liikuvuse aluseks olevat taristut ja digisüsteeme

Kiirendatud menetlused ja teatavate transpordieeskirjade lõdvendamine erakorralistes olukordades

Kõrvaldada menetluslikud takistused ja ühtlustada eeskirju

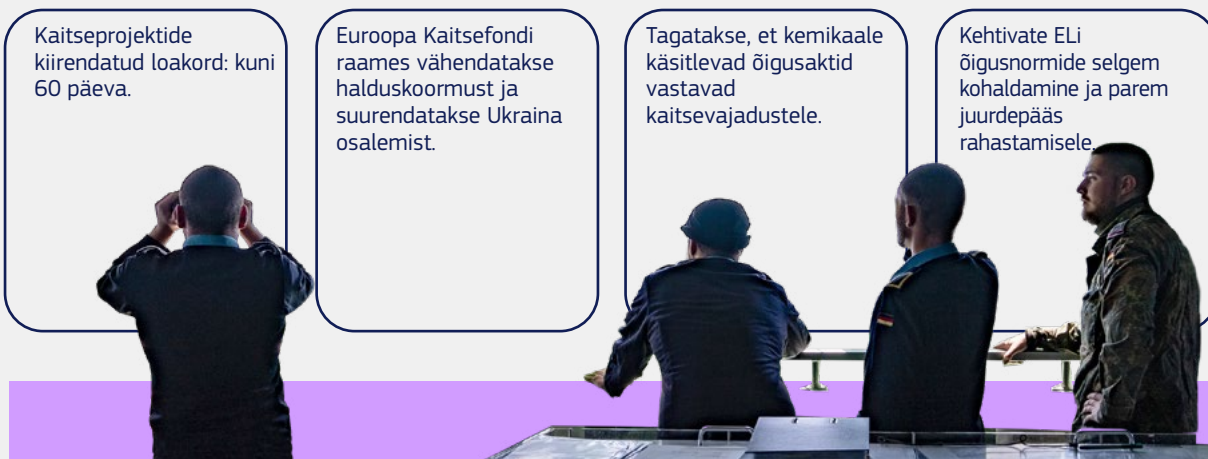
500 KRIITILISE TÄHTSUSEGA PROJEKTI

aitavad kõrvaldada kitsaskohti

4 PRIORITEETSES SÕJALISE LIIKUVUSE KORIDORIS

Lihtsustamine – kaitsevalmiduse koondpakett

KAITSETÖÖSTUSE LAIENDAMISELE KAASAITAMINE

Uutele prioriteetidele kohandatud ühtekuuluvuspoliitika

Pärast vahehindamist toetab ühtekuuluvuspoliitika praegusi Euroopa prioriteete, **sealhulgas kaitset**, toetades samal ajal endiselt regionaalarengut ja töökohtade loomist.

11,9 MLD EURO
20 RIIGILE

Kaitse- ja kahesuguse kasutusega investeeringud, sealhulgas taristu stabiilsusesse, sõjalisel liikuvusse ja küberturvalisuse meetmetesse.

Järgmise pikaajalise eelarvega toetatakse rohkem kaitset ja julgeolekut

131 MLD EURO

5

KORDA ROHKEM RAHALISI VAHENDID kaitse-, julgeoleku- ja kosmosevaldkonnale järgmises pikaajalises eelarves võrreldes praeguse eelarvega.

© Adobe Stock

10 KORDA

ROHKEM RAHALISI VAHENDID SÕJALISE LIIKUVUSE JAOKS

1,7 MLD EURO

17,65 MLD EURO

Turvaline liit

Euroopa julgeolek sõltub palju enamast kui traditsioonilisest kaitsest. Meid ähvardavad ohud on üha keerukamad ja tihedamini seotud ning sageli mõeldudki toimima allpool relvastatud konflikti künnist. Mitmel pool liidus on kahjustatud merealuseid kaableid, küberrünnete sihtmärgiks on saanud lennujaamad ja logistikakeskused, rännet on kasutatud relvana ja on sekkunud demokraatlikesse protsessidesse. Kõigi nende püüdluste sihiks on ära kasutada meie ühiskonna haavatavust ja panna proovile meie otsustavus.

Üks kõige kiiremini kasvavaid Euroopa julgeolekuprobleeme on droonid. Viimase aasta jooksul on **droonide sissetungid sundinud ELi kodanikke varju otsima ja toonud kaasa lennuliikluse peatamise**. Euroopa vajab reageerimiseks vahendeid. Seepärast on komisjon algatanud uue **drooni- ja droonitõrjevaldkonna turvalisuse tegevuskava**, millega kehtestatakse kooskõlastatud Euroopa lähenemisviis droonide avastamiseks ja tuvastamiseks ning neile reageerimiseks. See hõlmab **ELi droonitõrje tippkeskuse** loomist, rangemaid eeskirju droonide tsiviilotstarbelise kasutuse jaoks ning sellise tehnoloogia nagu 5G-võrkude paremat kasutamist kahtlase tegevuse tuvastamiseks ja jälgimiseks. **ELi ja Ukraina drooniliit** aitab tihendada koostööd Ukraina uuendusliku droonitööstusega ja õpib rindejoonelt saadud õppetundidest.

Euroopas on sagenenud ka küberkuritegevus ning küberründed elutähtsate teenuste, ettevõtjate ja avaliku sektori asutuste vastu. Need rünnakud on üha enam suunatud digitaristu vastu, mis on tänapäeva ühiskonna alus, alates haiglatest ja energiavõrkudest kuni transpordisüsteemide ja avaliku halduseni. Läbivaadatud **küberturvalisuse määрусega** tagab komisjon, et Euroopa turule lastavatel toodetel on sisseprojekteeritud küberturvalisus, ja kõrvaldab nõrgad kohad kriitilise tähtsusega IKT tarneahelates. **ELi küberturvalisuse ja tehisintellekti tegevuskavas** käsitleme kõige arenenumate tehisintellektimudelite riske küberturvalisuse seisukohast: tugevdatud Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet saab

juurdepääsu kõrgetasemelisele tehisintellektile küberturvalisuse vallas ning töötab koos komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskusega välja turvalise platvormi tehisintellekti küberturvalisuse testimiseks, sealhulgas simuleeritud keskkondades.

Põhjus on selles, et digimaailmas **on küberturvalisus muutunud majandusliku ja riikliku julgeoleku tähtsaks osaks**.

Terrorismist ja vägivaldsest äärmuslusest tulenev oht on samuti kasvamas. Terrorirühmitused kasutavad värbamiseks, rahastamiseks ja tegevuse korraldamiseks üha enam digitehnoloogiat, sotsiaalmeediat, tehisintellekti ja krüptoraha. Erilist muret valmistab noorte radikaliseerumine, üha enam võetakse internetis sihikule lapsi. Euroopa tugevdab **terrorismi ennetamise ja selle vastu võitlemise tegevuskava** kaudu õiguskaitseasutuste koostööd, parandab luureandmete jagamist, tõkestab terrorismi rahastamist ning töötab välja uusi vahendeid radikaliseerumise avastamiseks ja ennetamiseks enne, kui see viib vägivallani.

Samal ajal **suurendab Euroopa jõupingutusi organiseeritud kuritegevuse ohjeldamiseks**. Uimastikaubanduse, tulirelvade salakaubaveo, rahapesu ja küberkuritegevusega seotud kuritegelikud võrgustikud tegutsevad piiriüleselt ning kasutavad oma haarde laiendamiseks üha enam digitehnoloogiat. Nad õnnestuvad avalikku julgeolekut, õhutavad vägivalda ja teenivad igal aastal miljardeid eurosid ebaseaduslikku tulu.

Seepärast on komisjon reageerinud jõulisemalt mitmel rindel. Selleks et tulemuslikult võidelda raskete kuritegudega, peavad politsei, toll, prokurörid ja kohtud tegema tihedat koostööd uurimise algusest kuni lõpliku kohtuotsuseni. Komisjon tegi ettepaneku uute meetmete kohta, millega **tugevdatakse Europoli ja Eurojusti**, et tõhustada võitlust piiriülese kuritegevuse ja terrorismi vastu. Nende meetmetega toetatakse ühiste uurimiste lisamist, kiirendatakse süüdistuste esitamist ning hõlbustatakse teabevahetust selgema õigusraamistiku ja vähema bürokraatia kaudu.

2025. aasta detsembris esitatud **ELi narkostrategia** ja **uimastikaubandusevastase võitluse tegevuskava** kaudu on Euroopa võtnud sihikule kuritegelikud võrgustikud kogu tarneahelas alates tootmisest ja veomarsruutidest kuni veebipõhiste kauplemisskohtade ja postipakiteenusteni, mida kasutatakse üha enam ebaseaduslike uimastite salakaubaveoks liitu. Euroopa Liidu Uimastiameti suuremad volitused aitavad liikmesriikidel avastada uusi ohte, sealhulgas uusi psühhoaktiivseid aineid, samal ajal kui Europol suurendab suutlikkust jälgida veebipõhiseid uimastiturge, analüüsida kahtlast tegevust ja toetada piiriüleseid uurimisi.

Lisaks tegi komisjon 2026. aasta veebruaris ettepaneku võtta rangemad **meetmed ebaseadusliku tulirelvakaubanduse** vastu, sealhulgas kehtestada uued normid, et tõkestada relvade ebaseaduslikku tootmist 3D-printimise tehnoloogia abil.

Kindel julgeolek nõuab ka turvalisi välispiire. Schengeni ala on endiselt üks Euroopa integratsiooni suursaavutusi, mis võimaldab enam kui 450 miljonil inimesel vabalt reisida 29 riigis. Et hoida sisepiirid avatuna, tuleb aga välispiire tulemuslikult hallata.

Juunis oli suureks edusammuks **rände- ja varjupaigaleppe** jõustumine. Lepe annab Euroopale ühise ja kõikehõlmava raamistiku rände haldamiseks õiglasel ja korrakohasel viisil ning nii, et liikmesriikide solidaarsus ja vastutus oleksid tasakaalus. Sellega tugevdatakse menetlusi ELi välispiiridel, kehtestatakse ranged eeskirjad kuritarvituste ärahoidmiseks, parandatakse koostööd liikmesriikide ametiasutuste vahel ja tagatakse vastutuse õiglasem jagamine liidus, et ükski liikmesriik ei jääks rände järsu suurenemise korral üksi. Lisaks algatasime leppe raames edukalt esimese **iga-aastase rändehalduse tsükli**, pakkudes tõhusat toetust survestatud liikmesriikidele.

Ühine ELi süsteem rände haldamiseks

Euroopa varjupaiga- ja rändealdusstrateegia tugineb põhimõttele, et **eurooplased peaksid otsustama, kes ja millistel tingimustel liitu siseneb**. Strateegia on suunanäitajaks ELi rändepoliitikas järgmise viie aasta jooksul. Selles keskendutakse ebaseadusliku rände ennetamisele, inimsugeldamisega tegelevate kuritegelike võrgustike lammutamisele, sõja ja tagakiusamise eest tegelikult põgenevate inimeste kaitsele, selliste seaduslike võimaluste loomisele, mis aitavad meelitada ligi Euroopa konkurentsivõime säilitamiseks vajalikke talente, ning partnerriikidega ulatuslike ja strateegiliste partnerluste tugevdamisele. Üheskoos aitavad need tegevused rännet paremini hallata ja ELi suunduvat ebaseaduslikku rännet ka edaspidi vähendada.

Juulis tegi komisjon ka ettepaneku uue **sanktsioonirežiimi kohta, et võidelda rändajate smugeldamise** ja muu väljastpoolt liitu alguse saanud ebaseadusliku tegevuse vastu. See hõlmab võimalust külmutada varad ja kehtestada reisi keeld isikutele ja üksustele, kes on seotud rändajate smugeldamise, inimkaubanduse, rahapesu või muu taolisega.

Sel suvel, kui tuhanded ebaseaduslikud rändajad püüdsid Marokost Ceutasse siseneda, **pakkus komisjon Hispaaniale alates esimesest päevast nii ELi rahalist kui ka operatiivtoetust**. Oleme olnud täielikult kaasatud, pakkudes Hispaania ametiasutustele toetust, et tagada meie välispiiride julgeolek ja Ceutasse ebaseaduslikult jäänud isikute kiire tagasisaatmine.

Kuigi kohapealne olukord on endiselt keeruline ja kriisi lahendamiseks tehtavad jõupingutused peavad jätkuma, on valitud uusi ebaseaduslike piiriületuskatseid. **Komisjoni koostöös Meta, TikTok ja sõltumatute faktikontrollijatega on olnud selles osas otsustava tähtsusega**. Oleme takistanud kuritegelikel võrgustikel desinformatsiooni levitamist ja kahekordistanud

võitlust rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastu.

Tänapäevase piirihalduse jaoks on kindlasti vaja kaasaegset tehnikat. **Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi** kasutuselevõtt ELi lennujaamades algas 2026. aasta aprillis. See annab **usaldusväärset teavet Euroopa välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike kohta**, aidates avastada viibimisaja ületamist ja identiteedipettusi ning tugevdades julgeolekukontrolle. Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem, mille käivitamisest alates on registreeritud peaaegu 185 miljonit piiriületust ja väljastatud peaaegu 64 000 sisenemiskeeldu, on Euroopa piirijulgeoleku tagamisel suur samm edasi.

Õiglasesse varjupaigasüsteemi kuulub ka **tagasilükatud taotlusega isikute tagasisaatmine**. Esimene **ELi turvaliste päritoluriikide nimekiri** muudab varjupaigataotluste menetlemise liikmesriikide jaoks kiiremaks ja tõhusamaks, võimaldades ühtsemalt käsitleda ELi nimekirja kantud riikidest pärit selliste kodanike taotlusi, kelle taotlused on tõenäoliselt põhjendamatud. Ühtlasi leppisime kokku uues **Euroopa ühises tagasisaatmissüsteemis**, et muuta seadusliku riigis viibimise õigusega isikute tagasisaatmine liidus kiiremaks, lihtsamaks ja tulemuslikumaks. Samal ajal muudab kõigi aegade esimene **ELi viisastrateegia** Euroopa turvalisemaks, tugevdades ELi tulla soovijate julgeolekukontrolli ning aidates meelitada ligi talente, keda ELi majandus vajab kasvamiseks.

Euroopa täidab alati oma rahvusvahelisi kohustusi, kuid normide usaldusväärsus eeldab nende jõustamist. Aitame abivajajaid ja võitleme samal ajal süsteemi kuritarvitajate vastu. Euroopa on üles ehitamas tasakaalustatud rände- ja varjupaigasüsteemi: see ühendab humaansuse vastutusega ja solidaarsuse julgeolekuga. **See süsteem on õiglane ja kindel**.

ELi ühine tagasisaatmissüsteem

ÜKS ELI SÜSTEEM

- Ühtlustatud eeskirjadega ühine tagasisaatmissüsteem.
- Menetluste standardimine Euroopa tagasisaatmiskorraldusega.

VASTASTIKUNE TUNNUSTAMINE

- Tagasisaatmisotsuseid saab tunnustada kõigis liikmesriikides.
- Kohustuslik alates 2027. aasta juulist.

KÕIGEPEALT VABATAHTLIK TAGASIPÖÖRDUMINE, VAJADUSE KORRAL SUNNIVIISILINE TAGASISAATMINE

- Vabatahtliku tagasipöördumise stiimulid.
- Kohustuslik sunniviisiline tagasisaatmine koostööst keeldumise, kõrvalehoidumise või julgeolekuriski korral.

TAGASIPÖÖRDUJATE SELGED KOHUSTUSED

- Nõue teha koostööd ametiasutustega.
- Rangemad põgenemisvastased normid, sealhulgas võimalus nõuda finantstagatiste esitamist.

KAITSEMEETMED JA ÕIGUSED

- Õigus tõhusale kohtulikule kaitsele.
- Haavatavate isikute, alaealiste ja perekondade kaitse.
- Inimõiguste täielik austamine ning tagasi- ja väljasaatmise lubamatus.

RANGEMAD TÄITMISELE PÖÖRAMISE VAHENDID

- Finantstagatised ja aruandluskohustused.
- Määratud elukoha nõuded.
- Kinnipidamine kuni 24 kuud (julgeolekuriskide puhul pikendatav)

JULGEOLEKURISKE KÄSITLEVAD SÄTTED

- Ohtude varajane sõelumine.
- Pikemaajalised sisenemiskeelud ja rangemad kinnipidamiseskirjad.
- Kohustuslik sunniviisiline tagasisaatmine tuvastatud riskide korral.

TAGASIVÕTMIS- JA TAGASISAATMISKESKUSED

- Süstemaatiline tagasivõtutaotluste saatmine kolmandatesse riikidesse.
- Turvaline andmete jagamine täitmisele pööramiseks.
- Tagasisaatmine kokkulepete alusel (välja arvatud alaealised ja perekonnad).

Julgeolek ja valmisolek on omavahel tihedalt seotud. See ei ole kusagil selgem kui meie reageerimisel üha sagedasematele loodusõnnetustele ja äärmuslikele ilmastikunähtustele.

Sel suvel tabasid Euroopat taas laastavad metsa- ja maastikupõlengud, rängad põuad ja enneolematud üleujutused. Metsa- ja maastikupõlengute hooaeg on olnud erakordselt raske. Augusti keskpaigaks oli põlenud ala juba üle kahe korra suurem kui selle aastaaja keskmine. Kuid **katastroofide korral tegutseb Euroopa ühtselt.** Enne suve paigutati sadu tuletõrjujaid ja suur hulk tuletõrjetechnikat kõige suuremas ohus olevatesse riikidesse. Sellest ajast alates on üheksa mõjutatud riiki aktiveerinud **ELi elanikkonnakaitse mehhanismi** üheteistkümnel korral, seejuures aktiveerisid Belgia ja Madalmaad selle esimest korda seoses metsa- ja maastikupõlengutega.

Juuli lõpus, kui ulatuslikud metsa- ja maastikupõlengud tabasid samal ajal nii Prantsusmaad kui ka Hispaaniat, **vastas üleskutsele 17 Euroopa riiki. Rohkem kui 300 tuletõrjujat kogu Euroopast töötasid ölg öla kõrval oma Prantsusmaa ja Hispaania kolleegidega.** Ukraina andis ELi elanikkonnakaitse mehhanismi raames abi esimest korda: **abistamiseks saadeti Prantsusmaale 70-liikmeline Ukraina tuletõrjemeeskond. Isegi kui nende riik kaitseb end endiselt Venemaa agressioonisõja eest, tulid nad Prantsusmaale, et aidata abi vajavaid eurooplasi.** Koos kogu liidust pärit tuletõrjujate vaprusega oli see parim näide Euroopa solidaarsusest.

ELi kõigi aegade ulatuslikum valmisolek enne 2026. aasta metsa- ja maastikupõlengute hooaega

VALMISOLEKUS TULETÕRJEMEESKONNAD

777 tuletõrjujat 14 riigist, kes paigutati järgmiselt:

21 sertifitseeritud meeskonda, kes on valmis tulema appi kogu Euroopas.

OPERATIIVTUGI

- ELi hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskus – **24/7**
- Copernicuse satelliidipõhine kaardistamine
- Teaduslik analüüs

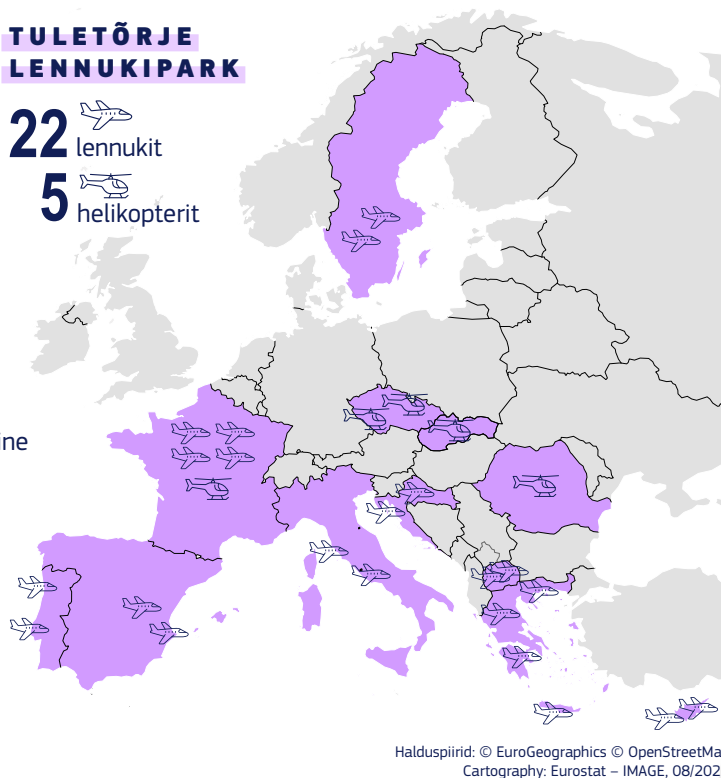
ENNETUS

- Head tavad seoses teadlikkusega katastroofiohust
- Teadmiste ja tehnilise abi jagamise vahendid

TULETÕRJE LENNUKIPARK

22 lennukit

5 helikopterit

Riigid, kus asub tuletõrje lennukipark

Halduspiirid: © EuroGeographics © OpenStreetMap
Cartography: Eurostat – IMAGE, 08/2026

Metsa- ja maastikupõlengute kronoloogia: tegevus 2026. aastal

24. AUGUSTI SEISUGA ON SEL SUVEL ÜHEKSA RIIKI AKTIVEERINUD METSA- JA MAASTIKUPÕLENGUTE PUHUL ELI ELANIKKONNAKAITSE MEHCHANISMI

21. AUGUST		Serbia 1 maapealne tuletoorjemeeskond koos sõidukitega Rumeeniast 1 maapealne tuletoorjemeeskond koos sõidukitega Saksamaalt 4 rescEU helikopterit: 1 Rumeeniast, 2 Tšehhist, 1 Slovakiast 1 hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskuse kontaktametnik on lähetatud alates 24. augustist
15. AUGUST		Belgia 2 lennukit Rootsist (rescEU) 2 helikopterit Madalmaadest ja tehniline tuletoorjemeeskond 2 helikopterit ja 2 lennutegevuse koordinaatorit Saksamaalt 2 helikopterit Norrast 1 metsapõlengute nõustamis- ja hindamisrühm Hispaaniast 1 hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskuse kontaktametnik
15. AUGUST		Hispaania 2 maapealset metsapõlengute kustutamise meeskonda koos sõidukitega Prantsusmaalt
2. AUGUST		Kreeka pärast olukorra paranemist lõpetas Kreeka hädaolukorra 5. augustil
24. JUULI		Hispaania 6 lennukit (4 neist rescEU poolt) 1 helikopter 229 tuletoorjajat 84 sõidukiga Portugalist, Serbiast, Saksamaalt
23. JUULI		Tuneesia 1 lennuk Itaaliast 36 veelaadungit 2 päeva jooksul
22. JUULI		Prantsusmaa 8 lennukit (5 neist rescEU poolt) 4 helikopterit (2 neist rescEU poolt) 187 tuletoorjajat 47 sõidukiga Rumeeniast, Serbiast, Ukrainast, Leedust 2 hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskuse kontaktametnikku
5. JUULI		Prantsusmaa 4 rescEU lennukit Rootsist ja Küprosel 2 rescEU helikopterit Tšehhist 1 hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskuse kontaktametnik
3. JUULI		Portugal 118 tuletoorjajat ja 45 sõidukit Hispaaniast 3 rescEU tuletoorjajalennukit Itaaliast ja Hispaaniast
3. MAI		Tšehhi 8 tuletoorjajat, 3 sõidukit ja 1 konteiner Slovakiast
30. APRILL		Madalmaad 41 tsiviiljulgeolekutöötajat ja 10 sõidukit Prantsusmaalt 67 tuletoorjajat, 21 sõidukit ja 3 treilerit Saksamaalt

Juulis Prantsusmaa Gironde'i piirkonda tabanud metsa- ja maastikupõlengutes põles ligikaudu 42 000 hektarit maad. ELi elanikkonnakaitse mehhanismi kaudu pakkusid abi paljud Euroopa riigid. Nende hulgas oli 70 Ukraina päästjat 15 sõidukiga. Esimest korda saatis mehhanismi kaudu abi Ukraina – riik, kes ise võitleb sõja vastu. Ukraina päästemeeskond reisis Bordeaux'sse 3000 kilomeetrit. Ukraina päästjad ei mäleta kõige rohkem mitte mustaks põlenud metsa, vaid inimeste soojust, millega nad teel sihtkohta kokku puutusid. Samal ajal kui need päästjad võitlesid tulekahjudega Prantsusmaal, reageerisid nende kolleegid kodumaal Venemaa rünnakute tagajärgedele. Siiski leidis Ukraina endiselt jõudu, et saata oma päästjaid Prantsusmaad abistama.

Liit igäühe jaoks: taskukohane ja kaasav

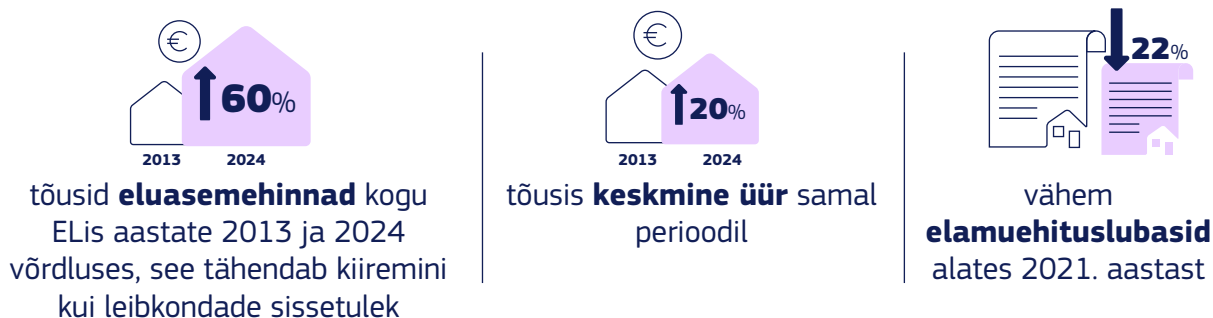
Viimased aastad on olnud paljude Euroopa leibkondade jaoks rasked. Kiire inflatsioon, suurenevad eluasemekulud ja surve pereelarvele on mõjutanud kogukondi üle liidu. Nende probleemide lahendamine ei ole üksnes sotsiaalse õigluse küsimus, vaid esmatähtis ka Euroopa konkurentsivõime seisukohast.

ELis on vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus iga viies inimene. Seepärast võttis komisjon vastu esimese **ELi vaesusevastase strateegia**, milles on esitatud pikaajaline tegevuskava vaesuse kaotamiseks

2050. aastaks. Peale selle oleme tugevdanud **Euroopa lastegarantiid, et igal lapsel oleks juurdepääs teenustele ja toele, mida ta vajab heaolu ja edu saavutamiseks**, olenemata tema taustast või oludest.

Kõige teravamalt annab vajadus taskukohasuse järele end tunda eluaseme puhul. Turvaline ja taskukohane kodu on alus, millele inimesed oma elu rajavad. Ent liigagi paljude eurooplaste, eeskätt noorte jaoks on kodust saanud üks peamisi ärevuse allikaid. Seepärast on **eluase Euroopa prioriteet**.

Euroopa taskukohaste eluasemete kava

EUROOPA TASKUKOHASTE ELUASEMETE KAVA EESMÄRGID

© Jolner Images / Getty Images

Bürokraatia vähendamine, et kiirendada eluasemete pakkumist

© Adobe Stock

Tootlikkuse ja innovatsiooni tugevdamine ehitussektoris

© Adobe Stock

Avaliku ja erasektori investeeringute kaasamine, sealhulgas riigiabi eeskirjade läbivaatamise kaudu

© Adobe Stock

Võitlus spekulatsioonide vastu eluasemeturul

© Adobe Stock

Lühiajalise majutuse üriteenuste reguleerimine eluasemenappusega piirkondades

© Adobe Stock

Kõige enam mõjutatud inimeste, näiteks kodutute ja noorte toetamine

Eluasemekriisiga tegelemine nõuab meetmeid kõigil tasanditel alates Euroopa tasandist kuni riikliku ja kohaliku tasandini. Eluasemehinnad on 2013. aastaga võrreldes tõusnud rohkem kui 60% ja üürihinnad 20%. Selle hinnatõusuga tegelemisel kasutab EL kõiki olemasolevaid vahendeid. Oleme **alates 2021. aastast eraldanud eluasemeinvesteeringuteks üle 43 miljardi euro**. 2025. aasta detsembris algatatud **Euroopa taskukohaste eluasemete kava** raames vaatasime läbi riigiabi eeskirjad, et kaasata investeeringuid sotsiaaleluruumidesse ja taskukohastesse eluasemetesse. 2026. aasta septembris tehti ettepanek **taskukohaste eluasemete õigusakti** kohta, mille raames antakse liikmesriikidele ja kohalikele omavalitsustele täiendavad vahendid eluasemega seotud surve leevendamiseks. Teeme tööd selle nimel, et kõrvaldada tarbetud tõkked ning kulusurve ehitusele ja renoveerimisele. ELi järgmise pikaajalise eelarve ettepanekutes toetame ka Euroopa rahaliste vahendite suunamist **taskukohaste eluasemete projektidesse**.

Eluaseme taskukohasus tähendab ka tõrjutuse ennetamist. Igal ööl on üle miljoni inimese Euroopas ilma peavarjuta. **Eluasemeturult tõrjutuse vastu võitlemist käsitlev soovitus** aitab liikmesriikidel töötada välja tõhusamaid meetmeid kodutuse piiramiseks, sest **igaüks väärib turvalist kodu**.

Samuti esitasime soovitusel **uue Euroopa Bauhausi** rakendamise kohta, mille eesmärk on muuta Euroopa üleminek puhtale energiale konkreetseteks projektideks, milles on ühendatud kestlikkus, ringlus, taskukohasus, innovatsioon ja kvaliteetne disain. Samas kontekstis tõi 2026. aasta juunis toimunud kolmas uue Euroopa Bauhausi festival kokku kogukonnad, loojad ja muutuste elluvijad, et arutada taskukohaseid eluasemeid kui tugeva ühiskonna alust.

Sel aastal tabas perekondi taas liidu välispiiride tagant alanud energiakriis. Energiahindade tõus puudutab inimeste elu kõiki aspekte. **Kodanike energiapaketi** kaudu tugevdab Euroopa Liit haavatavate tarbijate kaitset, aitab vältida elektrivõrgust lahtiühendamist, suurendab läbipaistvust ning annab kodumajapidamistele suurema kontrolli energiavalikute ja -arvete üle.

59-aastane Tšehhi kodanik Miroslav oli tänaval elanud üle kümne aasta, enne kui sotsiaaltöötajad leidsid talle korteri ja pakkusid tuge ning aitasid tal saada leevendust oma muredele ja naasta stabiilse elu juurde. Algatusega „Housing First“, mida toetab Euroopa Sotsiaalfond+, ühendatakse taskukohane eluaseme nõustamisega tervise, tööhõive ja peresidemete taastamise kohta. Miroslav tunneb, et tal on midagi tagasi anda, ja keskendub nüüd sellele, et aidata teisi, kes veel ootavad sotsiaaleluaset.

Tarbijad on Euroopa majanduse liikumapanev jõud ja kodumajapidamiste kulutused moodustavad 51% SKPst. Kuigi Euroopa tarbijate kaitse on üks maailma tõhusamaid, kimbutab neid kasvav elukallidus ja kiiresti muutuv turg. Digiteenuste areng ja e-kaubanduse plahvatuslik kasv on koos uute võimalustega tekitanud ka uusi muresid.

Tarbijakaitse tegevuskava 2030 kaudu tugevdab Euroopa tarbijakaitset, sealhulgas internetis, ning pöörab erilist tähelepanu lastele ja haavatavatele tarbijatele. Komisjon **võitleb ebaausate tavade ja ohtlike toodete vastu ning tegeleb sellega, et ühtne turg toimiks tarbijate jaoks** sama tõhusalt kui ettevõtjate jaoks. Uued tollieeskirjad, sealhulgas **kolme euro suurune tollimaks väljastpoolt ELi saadetud pakkidele, mille väärtus on alla 150 euro**, aitavad luua veebiplatvormidele ja traditsioonilistele jaemüüjatele võrdseid tingimusi ning seista selle eest, et Euroopas müüdavad tooted vastaksid kvaliteedi poolest tarbijate ootustele.

Euroopa edu ei saa mõõta üksnes majanduskasvu või üleilmse mõjuga. Tuleb hinnata ka selle sotsiaalset õiglust ja seda, kas inimesed saavad endale lubada turvalist kodu, tasuta energiaarveid, kasvatada perekonda ja vaadata enesekindlalt tulevikku. **Suurendades Euroopa sõltumatust loome Euroopa, mis pakub igaühele võimalusi, turvatunnet ja jõukust.**

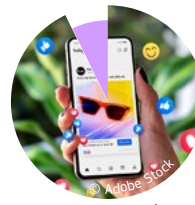
ELi 2025. aasta tarbijatingimuste tulemustabeli järeldused

Veebist ostes on probleemide tõenäosus rohkem kui

60%

suurem kui tavapoodide puhul.

93%

ostjatest on mures suunatud internetireklaami pärast, sealhulgas:

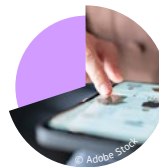
- isikuandmete loata kogumine (**71%**);
- liigne reklaam (**67%**);
- võimatus isikustamist vältida (**63%**).

68%

ELi tarbijatest on kindlad ostetavate toodete ohutuses.

Eurooplased on kindlad, et nende tarbijaõigused on kaitstud:

70%

ütlev, et kauplejad austavad nende õigusi

61%

usaldab avaliku sektori organisatsioone nende kaitsmisel

© Aleš ja Matouš Krchňák

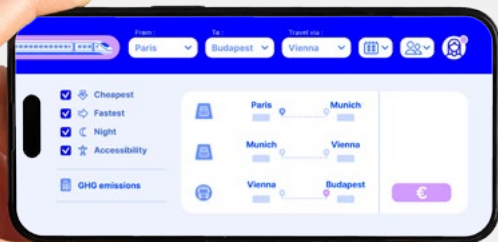
Aleš ja Matouš Krchňák on noored Tšehhi kaksikud, kes käivitasid oma esimese kohaliku projekti 15-aastaselt. Väikesest algatusest sai enam kui 850 inimest hõlmav üritus, mis ühendas nende kohaliku Olomouci piirkonna avastamise teadlikkuse suurendamisega ökoloogiast ja kestlikust põllumajandusest. See kogemus innustas neid osalema projektis „Europe Goes Local“ ja looma oma vabaühendust. 2025. aastal võitsid nad DiscoverEU reisipassid ja külastasid rongiga paljusid riike, sealhulgas Itaaliat, Ungarit, Hispaaniat, Prantsusmaad ja Taanit. Nad kirjeldasid reisi kui ülimalt kasulikku – see võimaldas neil mõista, mida Euroopa väärtused, kultuur ja traditsioonid nende jaoks tähendavad.

Euroopal on üks maailma ulatuslikumaid raudteevõrke, kuid piiriülene reisimine võib osutuda endiselt tarbetult keeruliseks. Mitut raudteeveo-ettevõtjat hõlmav reis nõuab sageli mitut eri süsteemide kaudu ostetud piletit, kusjuures ühendusreisist mahajääjatele kehtib vaid piiratud kaitse.

Seda muudab komisjoni uus algatus „**Üks reis, üks pilet**“. Reisijad saavad **otsida, võrrelda ja osta mitut ettevõtjat hõlmavaid rongireise ühe broneeringuga** enda valitud platvormil. Veelgi tähtsam on, et reisijatel säiliks **kogu reisi vältel kõik reisijaõigused**, sealhulgas õigus hüvitisele hilinemise või ühendusreisist mahajäämise korral.

Piiriüleste rongireiside lihtsamaks, õiglasemaks ja usaldusväärsemaks muutmise aitab kodanikel kasutada maksimaalselt ära vabadust liidus reisida, töötada ja õppida ning **teeb ühtlasi säästvast transpordist atraktiivse valiku**.

Üks reis, üks pilet, kõik õigused

REISIJATE ÕIGUSTE PAREM KAITSE

Ühe piletiga rongireisijatele pakutakse rongireisi ajal ühendusreisist mahajäämise korral järgmisi võimalusi: **abi, marsruudi muutmine, tagasimakse ja hüvitis.**

PLANEERI, BRONEERI, MINE

Reisijatel on võimalik **leida, võrrelda** ja **kombineerida** eri raudteeveo-ettevõtjate teenuseid ühe tehingu raames enda valitud platvormil, sealhulgas **piiriüleste reiside** puhul.

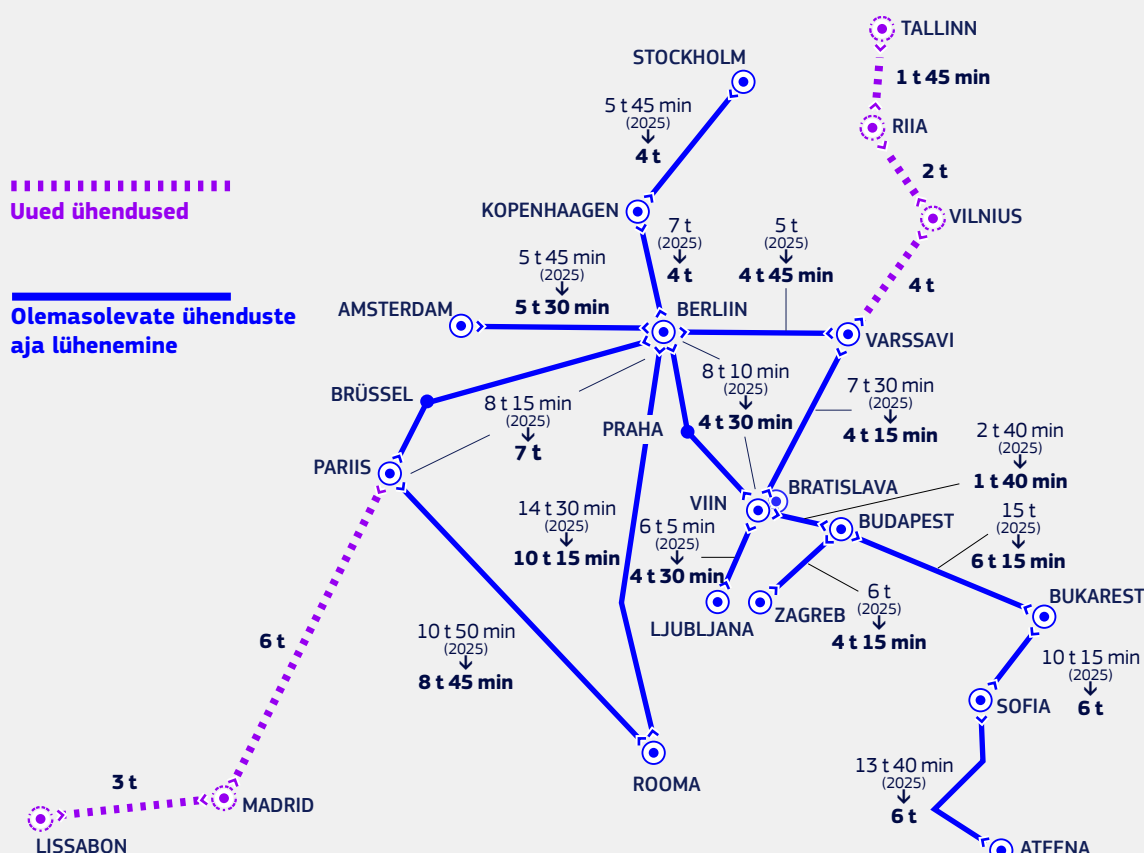
AUS KONKURENTS

Piletimüügiplatvormide
ja -ettevõtjate uued kohustused
tagavad **õiglase juurdepääsu**
piletitele ja reisivõimaluste
lähipaistva esitamise.

Tulevased paremad rongiühendused

AASTAKS 2040

Kaasavam liit

Igaüks Euroopa Liidus peaks saama tunda end turvaliselt ning elada väärikalt ja lugupeetult. Meil on kavas luua **võrdõiguslikkuse liit**. Võrdõiguslikkus ei tähenda üksnes õiguste kaitset. See tähendab ka selliste ühiskondade loomist, kus igaüks saab täiel määral osaleda ja tunda ühtekuuluvust.

Sooline võrdõiguslikkus on nii üks põhiõigustest kui ka üks ELi alusväärtusi. Praegune tempo näitab Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi hinnangul aga seda, et täielik sooline võrdõiguslikkus saabub alles 50 aasta pärast. Seepärast esitas komisjon märtsis uue **soolise võrdõiguslikkuse**

strateegia. Selle strateegia eesmärk on kõrvaldada tõkked hariduses, tervishoius, tööhõives ja avalikus elus ning tegeleda ühtlasi esilekerkivate probleemidega, nagu internetivägivald ja kallutatud tehisintellekti valdkonnas. Lisaks vastas komisjon veebruaris ka **Euroopa kodanikualgatusele, mis käsitleb juurdepääsu ohutule abordile**, kinnitades veel kord, et olemasolevatest ELi vahenditest saab toetada liikmesriike võrdse juurdepääsu tagamisel seaduslikult kättesaadavatele ja taskukohastele tervishoiuteenustele, sealhulgas ohutu abordi teenustele.

© Hinterhaus Productions / Getty Images

Soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2026–2030

1/3

Iga kolmas naine kogeb oma elu jooksul soolist vägivalda.

-12%

Naiste tunnitasu on ELis ikka veel 12% väiksem kui meestel.

50

Ilma uuendatud meetmeteta oleme võrdõiguslikkuse täielikust saavutamisest rohkem kui 50 aasta kaugusel.

SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE STRATEEGIA ABIL TEEME JÄRGMIST:

- » võitleme soolise vägivalda vastu, sealhulgas internetis;
- » kaotame soolise palgalõhe, pensionilõhe ja hoolduslõhe ning loome seeläbi 2050. aastaks kuni 10 miljonit uut töökohta;
- » suurendame naiste mõjuvõimu teadusuuringutes, innovatsioonis, idufirmades ja poliitikas;
- » tagame soolise võrdõiguslikkuse kõigis poliitikavaldkondades, sealhulgas välistegevuses.

EL ON VIIMASTEL AASTATEL TEINUD OLULISI EDUSAMME

Pöördelise tähtsusega õigusaktide vastuvõtmine

Alates tasustamise läbipaistvust ja naisi juhtivatel ametikohtadel käsitlevatest eeskirjadest kuni naiste ja tütarlaste kaitsmiseni vägivalla eest ning töö- ja eraelu tasakaalu ja soolise võrdõiguslikkuse toetamiseni hoolduses.

Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine

Soolise võrdõiguslikkuse perspektiivi tagamine kõigis ELi poliitikavaldkondades, näiteks tervishoiualastes teadusuuringutes, tööhõives ja hariduses.

Soolise võrdõiguslikkuse edendamise meetmete rahastamine ELis

Soolise võrdõiguslikkuse meetmete toetamine Euroopa Sotsiaalfond+ ning kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi raames.

Soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise toetamine kogu maailmas

Soolise võrdõiguslikkuse edendamine kogu maailmas ja selle integreerimine meie välistegevusse, näiteks suurendades naiste ja tütarlaste poliitilist ja kodanikuosalust ning tõhustades toetust naiste õiguste organisatsioonidele.

LGBTIQ+-inimeste võrdõiguslikkust ja turvalisust Euroopas ei saa pidada enesestmõistetavaks. Liiga paljud kannatavad endiselt diskrimineerimise, ahistamise ja vägivalda all lihtsalt selle tõttu, kes nad on või keda nad armastavad. **LGBTIQ+-inimeste võrdõiguslikkuse strateegiaga** tugevdame ka edaspidi kaitset diskrimineerimise eest, toetame võrdseid õigusi liidus ning teeme koostööd liikmesriikidega, et luua turvalisem ja kaasavam ühiskond. Vastuseks maikuisele **Euroopa kodanikualgatusele, milles kutsuti üles keelustama überpöörämistoimingud**, teatas komisjon kavatsusest esitada soovitus, mis kutsuks kõiki liikmesriike üles neid kahjulikke tavaid keelustama.

Kultuur on üks Euroopa peamisi väärtusi ja ühise Euroopa identiteedi alus. Seepärast tegime ettepaneku **Euroopa kultuurikompassi** kohta: see on visioon kultuuri toetamiseks kõigis sektorites ja poliitikavaldkondades, loomeinimeste võimestamiseks, kunstilise eneseväljenduse kaitsmiseks ning samal ajal ühiskonna vastupanuvõime tugevdamiseks ning majanduskasvu ja konkurentsivõime edendamiseks meie kogukondades. Euroopa institutsioonid kiitsid kultuurikompassi põhimõtted heaks 2026. aasta juunis tehtud ühisavalduses.

Euroopa mitmekesisus on üks tema suurimaid tugevusi. Meie ühiskond, kultuur ja majandus ammutavad jõudu erinevatest taustadest, kogemustest ja kogukondadest, millest meie liit koosneb. Mitmekesisus saab aga olla tugevus ainult siis, kui kõigil on võrdsed võimalused ja nad tunnevad ühtekuuluvust. **Rassismivastase strateegiaga** oleme suurendanud jõupingutusi, et tõkestada struktuurset diskrimineerimist, tugevdada vaenukuritegude- ja vaenukõnevastaste normide jõustamist ja tagada rassismivastase loimimine poliitikakujundusse.

Viimastel aastatel on Euroopas ja mujal murettekitavalt sagenenud antisemitlikud teod, mis ohustavad juudi kogukondade turvalisust. Juudi eluviisi peab saama Euroopas vabalt ja uhkusega järgida. Et toetada juudi kogukondi, jätkame **antisemitismi vastu võitlemise ELi strateegia** rakendamist ning teeme koostööd kõigi liikmesriikidega. Samuti eraldame rohkem vahendeid avaliku ruumi ja pühakodade kaitsmiseks ning **usaldusväärsete teavitajate võrgustik aitab tõkestada internetis levivat antisemitismi.**

Uus LGBTIQ+-inimeste võrdõiguslikkuse strateegia – kolm sammast

KAITSTA

ahistamise ja vägivalda eest küberkiusamise vastase tegevuskava abil;

diskrimineerimise eest, jätkates kodanikuühiskonna rahastamist;

ümberpööramistoimingute eest, analüüsid neid ja kaaludes asjakohaseid meetmeid.

SUURENDADA MÕJUVÕIMU

võrdõigusasutuste abil, jälgides nende tulemuslikkust;

vikercaareperede abil, julgustades ELi riike võtma vastu vanemluse tunnustamist käsitlevat ettepanekut;

LGBTIQ+-inimeste töökohtades, tehes koostööd mitmekesisuse hartade ELi platvormiga.

KAASATA

liikmesriigid, kutsudes neid kõiki üles võtma vastu LGBTIQ+-inimeste võrdõiguslikkuse riiklikud strateegiad;

LGBTIQ+-inimesed, kogudes ja analüüsid paremini võrdõiguslikkust käsitlevaid andmeid;

kodanikuühiskond, käivitades LGBTIQ+-poliitikafoorumi otseseks teabevahetuseks komisjoniga.

Usu- ja veendumusvabadus on paljudes maailma paikades ohustatud. Komisjon kavatses kindlasti selle probleemi lahendada ning tagada kõigi usundite ja veendumuste austamise. Märtsis nimetas komisjon Mairead McGuinnessi **usu- ja veendumusvabaduse erisaadikuks väljaspool ELi**. Erisaadik toetab koostööd riiklike ametiasutuste ja muude sidusrühmadega neis riikides, kus usu- või veendumuskogukondade õigused on ohus, samuti kultuuride- ja religioonidevahelist dialoogi.

Euroopas elab 90 miljonit puudega inimest ja nende jaoks tähendab kaasamine selliste tökete kõrvaldamist, mis endiselt takistavad nende täielikku osalemist ühiskonnaelus. Seepärast oleme tugevdanud **puuetega inimeste õiguste strateegia** rakendamist, keskendudes rohkem juurdepääsetavusele, kaasavale tööhõivele, iseseisvale elule, kättesaadavale transpordile ja demokraatias osalemisele. **Euroopa puudega isiku kaardi** kasutuselevõtu ning avalike teenuste ja digiruumide juurdepääsetavuse parandamisega püüame teha nii, et puudega inimesed saaksid kasutada oma õigusi täielikult ja võrdselt kõikjal ELis.

© Fundacja Świat Wrażliwy, 2026

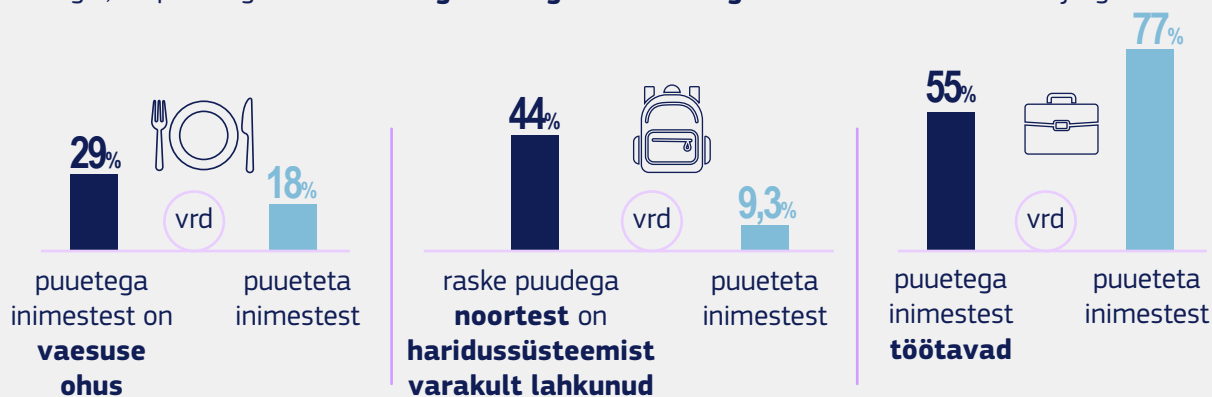
Poolas Gdański linnas asuv „Caffé Aktywni“ on sotsiaalne ettevõte, mida juhib Fundacja „Świat Wrażliwy“ (Tundliku Maailma Fond) ning mis võtab tööle intellektipuudega noori ja nende mentoritena tegutsevaid eakaid. See loob ruumi sotsialiseerumiseks ja kutseõppeks, integreerides samal ajal tööturule inimesed, kes on sageli sealt kõrvale jäetud, võimaldades ka neil anda oma panuse Euroopa majanduslikku ja sotsiaalsesse tugevusse. Tänu taasterahastu „NextGenerationEU“ toetusele sai kohvik moderniseerida oma kööki ning osta toitlustusteenuste jaoks kohandatud töövahendeid.

Puuetega inimeste õiguste edendamine kaasava ja juurdepääsetava ELi nimel

MIKS SEE ON OLULINE?

Vastavalt ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonile, millele on alla kirjutanud EL ja kõik ELi riigid, on puuetega inimestel **kõigi teistega võrdsed õigused**. Siiski tuleb märkida järgmist:

PÕHIMEETMED

Õiguste reaalsuseks muutmine

- Euroopa puudega inimese kaardi ja Euroopa puudega inimese parkimiskaardi täielik kasutuselevõtt ja digitaliseerimine.
- Investeeringud **tugitehnoloogiatesse ja tehisintellekti**, et vähendada kasutajate takistusi.
- Juurdepääsu parandamine **kõikide transpordiliikide puhul** kogu ELis.

Mõjuvõimu suurendamine ja kaasamine

- **Enesemääramise** ja autonoomia edendamine uue **ELi iseseisva elu ühenduse** kaudu.
- Puuetega inimeste **tööhõive paketi** rakendamise edendamine, et arendada kaasavaid tööturgesid.
- **Kaasava hariduse** tagamine kõigis eluetappides.
- **Õigusemõistmise ja tervishoiuteenuste** kättesaadavuse parandamine, pöörates erilist tähelepanu puuetega naiste ja tütarlaste vajadustele.

Osalemine ja tulemuste saavutamine

- Puuetega inimeste laialdasem kaasamine **ELi välistegevusse**, näiteks **humanitaarabi** ja **laienemise** valdkondades.

Põlvkondadevahelise õigluse strateegia: ühtegi põlvkonda ei jäeta kõrvale

POLIITIKA KUJUNDAMINE TULEVASTE PÕLVKONDADE JAOKS

Põlvkondadevahelise õigluse indeks, et teha kindlaks põlvkondadevahelised võimalused ja lõhed

2028. aasta eduaruanne, et anda teavet ELi panuse kohta ÜRO tulevaste põlvkondade deklaratsiooni järelmeetmetesse

Noortekontrolli süstemaatiline kohaldamine

Kaasamine tähendab ka põlvkondadevahelist õiglust. Kõige esimene **põlvkondadevahelise õigluse strateegia** kordab lihtsat põhimõtet: ükski põlvkond ei tohiks elada teise arvelt. Strateegia tugevdab pikaajalist planeerimist poliitikakujundamises, võimendab noorte häält neid mõjutavates otsustes ning püüdleb selle poole, et võimalused ja kohustused oleksid praeguste ja tulevaste põlvkondade vahel tasakaalustatult jaotatud. **Tugevama Euroopa ülesehitamine tähendab nimelt seda, et tulevastel põlvedel oleksid vahendid edu saavutamiseks.**

